

ANUL XXII — NR. 35 (951) — 25 AUGUST 1973

Flacăra

BIBLIOTECA MĂSTURĂŢII
CĂRŢI DE LECTURĂ

*S-avem un singur țel, o singură voință,
Nici când să nu ne plîngem că ni-e greu.
Prin munca tuturor, creăm o nouă viață;
Să fii tot mai puternic, poporul meu erou!*

NICOLAE CEAUȘESCU

Cine ne restituie banii?

Mai întâi să explicăm despre ce este vorba: în zilele de 29 IV—30 IV—1 V și 2 V 1973, un grup de 42 tineri din orașul Copșa Mică am efectuat o excursie la Porțile de Fier. Pe itinerariul stabilit am poposit pentru prima dată la Petroșani. Aici B.T.T.-ul trebuia să ne asigure serviciile conform comenzii în care se specifică costul pentru 42 de persoane, adică 966 lei, ceea ce înseamnă 23 lei de persoană. B.T.T. Petroșani, neputând să ne asigure o cazare care ar fi costat 23 lei de persoană, ne-a asigurat în schimb o cazare de 12,50 lei de persoană la Căminul nr. 3 din Petroșani. Deci a rămas o diferență de 441 lei care trebuiau restituiți grupului de excursioniști prin B.T.T. Sibiu.

A doua zi, 30.V.1973, l-am întâlnit pe tovarășul Covrig, responsabilul B.T.T. Petroșani, în Drobeta-Turnu Severin și l-am rugat să ne trimită restul de bani și comanda rămasă la dîștii. Ne-a promis solemn că se va ține de cuvînt. De atunci și pînă în prezent, adică de patru luni, am avut trei convorbiri telefonice cu tovarășul Covrig, cerindu-i explicații în legătură cu comanda și banii rămași, și dîștul ne-a spus că B.T.T. Deva trebuie să ne trimită restul de bani. Am vorbit și cu tovarășul Momeu de la B.T.T. Deva, care ne-a răspuns că B.T.T. Petroșani trebuie să ne restituie diferența de bani și apoi că B.T.T. Sibiu. Și uite așa de patru luni sîntem purtați cu vorba și banii nu mai apar la B.T.T. Sibiu, nici de la Petroșani, nici de la Deva.

Conducătorul grupului,

Ioan Sabău
str. Visei 28, Copșa Mică, Sibiu

P.S. Excursia a fost organizată de către Comitetul U.T.C. din orașul Copșa Mică.

Bănci din cauciucuri uzate

În nr. 30 al revistei «Flacăra», am văzut și citit cum sînt aruncate cauciucurile uzate de la autovehicule în fața Peșterii Muierii.

Și mai sînt multe locuri dintr-acestea, unde cauciucurile uzate zac fără nici o utilizare.

Aș avea de făcut o propunere. Cu un pic de fantezie s-ar putea folosi aceste cauciucuri pentru a se confecționa bănci pentru ștranduri (e necesară o completare aici, băncile se pot confecționa foarte simplu, punînd unul peste altul două cauciucuri de aceeași dimensiune (diametru), iar în golul cauciucului fixată o platformă, un capac din câteva scîndurele. Un exemplu de astfel de bănci sînt cele de pe plaja de la ștrandul studențesc. De ce nu se extinde această metodă și în parcurile pentru copii etc.?). Diverse aranjamente pentru joacă, distracția copiilor etc.

Vlad Stănescu
Cîmpina

Contraste pe munte

Preferăm acțiunea binefăcătoare a soarelui de munte, aerul ozonat al înălțimilor, răcoarea brazilor și pîraielor cristaline, mirosul îmbătător al rășinilor și liniștea cuprinsului de basm. Atrăși de chemarea irezistibilă a muntelui, ne-am ales cărările spre cabanele Padina și Piatra Arsă.

Vremea ne-a fost nespus de prielnică, la fel ca și primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o cabanierii. Nu se cade să ne amintim personalul de la cabanele Padina și Piatra Arsă, care se întrece în îndatoririle de gazdă. Însă o primire și mai deosebită, plină de dulceață sufletească, am întâlnit-o la colectivul de la «Popasul crucii» de pe umărul Muntelui Păduchiosu — ce denumire de parazit — punct unde în anul viitor se va construi, pe lângă căsuțele existente, o cabană modernă cu o sută cincizeci de locuri. Aci ne-am petrecut patru zile din drumeția programată într-o căsuță curată ca pînză cerului luminat.

Într-o seară am hotărît să ne adăpostim, pentru câteva zile, la cabana Zănoaga, dar ne-a fost cu neputință să rămînem mai mult de o noapte. Aci cabanierul ne-a pus la dispoziție camera nr. 11, cu 14 lei de persoană. Însă igrasia, saltelele rupte și mizeria din ea ne-au silit s-o refuzăm, preferînd să coborîm, de nevoie, într-un dormitor comun cu aspect ceva mai arătos. Dar și aici trona același miros puternic de igrasie, emanat de sub dușumele și din pereți, frig aspru de ghetărie și necurătenie prin paturi. Și pentru că nu

am putut da ochii în gene din aceste cauze, ne-am întrebat toată noaptea: oare forurile competente, care tutelează această cabană, nu pot întreprinde nimic pentru înlăturarea acestei stări de lucruri? Știm că turiștii se duc la munte după o gură de aer proaspăt, iar nu ca să adune în plămîni și pe îmbrăcăminte miresme de mușgai și prăfuiala păturilor nescutate.

Familia Codîtoiu

str. Armoniei 8, bl. 10, sc. B, ap. 35
Tîrgoviște

Unde e «Fumatul interzis» se fumează sau nu se fumează?

Din nefericire întrebarea nu poate primi un unic răspuns. Adică, uneori interdicția e respectată, alteori nu. Cunoșc numai situația din Cluj, din trenurile de persoane pe rutele Dej-Cluj, Timișoara-Iași și din unele autocare O.N.T. Constatările mele sînt ale unui consumator și călător obișnuit.

Două cofetării: Carpați și Mocca-bar parter. În ambele, «fumatul oprit». Dacă aprinzi o țigară la Carpați, cineva din personal îți spune discret, politicos, dar ferm: «Vă rugăm, nu fumați». Nici în tonul și nici în privirea fetei nu întrezărești invective ca: nesimțit, mitocan etc. Derutat probabil de aceste constatări, vinovatul se conformează rapid politicoasei invitații. Fără scandal, fără supărare.

Mocca-bar. În același corp de clădire cu cinematograful cel mai mare din oraș — Republica. Indivizi, de obicei tineri, de obicei fără ocupație, cu haine șifonate și murdare, vind «bilete în plus». Între două reprezentații beau o cafea sau un suc la Mocca-bar. Și, bineînțeles, unii fumează. Probabil «li se atrage atenția», dar într-un mod evaziv și timid. Probabil că ei protestează nu tocmai civilizată și ospătară în cauza devine (de ce oare ea?) ridicolă. Probabil. Nu știu, practic, cum se desfășoară lucrurile, constat însă că se fumează.

Situația e însă mai gravă pe tren. În acceleratul Timișoara-Iași simbăta la amiază; trenul e atît de aglomerat încît nu rareori mergi kilometri întregi pe scări. Dar statul a decis, pornind de la considerente medicale, ca nefumătorii și cei care nu doresc să fie «cafumați» să aibă compartimente speciale. Dar numai ei sînt atît de conștiințioși. Fumătorilor în schimb le este absolut indiferent unde stau. Bielele victime suportă cu stoicism calvarul.

Am admirat decizia administrativă privind compartimentarea menționată. Ce măsuri se aplică însă pentru respectarea acestei decizii?

Călător: «Nu-i pedeșiți pe cei care fumează aici?»

Conducător: «Ba da. Îi amendăm cu vreo 10 lei și dacă continuă mai adăugăm ceva». Ciudat răspuns! Pentru 10 lei merită să stai și comod, să și fumezi de la Timișoara la Iași. Mai ales că în cele din urmă nu plătești nimic... Ce au de spus tovarășii de la CFR?

Daria Cosmin

str. Grigore Alexandrescu 13
Cluj

Cu promisiuni nu-ți trece setea

Pe strada Pavilioanele CFR din Brașov s-au scos o parte din cișmelele publice de la care luam apă și din această cauză, în prezent, ducem o mare lipsă de apă. Consiliul popular municipal, IACG și IGL ne-au promis rezolvarea cazului, dar din toamna anului 1972 nu s-a făcut nimic. Ne gândim că vine iarăși frigul și n-am vrea să mai umblăm bezmetici după apă pe alte străzi.

În numele multor locatari,
Gheorghe Soveja
str. Pavilioanele CFR nr. 25, ap. 2,
Brasov

Cine a greșit cînd a judecat?

În luna februarie a acestui an tînărul Carp lordache, 26 ani, este redistribuit din secția role la noi, la turnătorie, împreună cu alți tineri din alte secții, deoarece aveam mare nevoie de oameni. La nici o lună de zile, pentru că un coleg de muncă, avînd vîrsta de două ori mai mare, nu i-a dat o mîtură, l-a lovit pe acesta cu capul violent în gură, provocîndu-i plagă — umplîndu-l de sînge, fapt pentru care și-a scos certificat medical 3 zile și certificat medico-legal.

Toți tovarășii de muncă au fost indignați și au cerut să fie pus în discuția grupei sindicale. Conform Codului Muncii art. 101 colectivul are dreptul să hotărască dacă un muncitor care se face vinovat de abateri grave poate să mai lucreze în colectivul respectiv. Toți au cerut desfacerea contractului de muncă, fapt pentru care am propus conducerii secției acest lucru. Menționez că au participat la dezbateri președintele comitetului sindical din secție și pe F.R.B., de asemenea secretarul comitetului de partid pe schimb și secție, care și ei au fost de acord cu măsura luată.

Tovarășul Carp dă în judecată fabrica și după 2 luni și ceva cîștigă procesul, iar acum fabricii i se impută salariul lui pe această perioadă și 250 lei alte cheltuieli.

Fiind chemat ca martor la tribunal, nu am putut înțelege niște lucruri spuse atît de judecătorul Safta Romano Eugeniu, cit și de avocatul apărării, tov. Ciucă C. Ne-au acuzat că nu am luat întîi alte măsuri (trebuia întîi să-l muștrăm, cînd îi scoate 5-6 dinți să-l retrogradăm, iar cînd îl lasă invalid să-l dăm afară); că nu l-am cunoscut bine (chiar și cei care i-au dat o referință bună nu-l cunoșteau decît de cîteva luni); că nu l-a lovit atît de grav.

Concluzia finală este că, avînd în vedere contestația reclamantului, acesta nu este vinovat, că noi sîntem cei vinovați că nu l-am educat, că am fost prea duri cu el etc. Este reincadrat în F.R.B., așa cum am spus mai sus. Deci acesta vine nevinovat, iar noi toți care am văzut totul, sîntem vinovați că nu am știut să ne orientăm.

Peste 50 de membri de sindicat au greșit că au cerut desfacerea contractului de muncă a unuia care dă cu capul în gură, lasă urme două săptămîni, timp în care cel vătămât se hrănește numai cu lichide.

De aceea am întrebat cine a greșit cînd a judecat.

N. Rainea

maistru principal, șeful sectorului
turnătorie neferoase F.R. Birlad

Gîndește-te, și Oana va fi mamă

Cu durere în suflet îmi plîng soarta mea și a copilului meu răpit și lipsit de dragostea și căldura părintească. Cu 14 ani în urmă am născut fetița Oana Vasiliade, bucuria și nădejdea zilelor mele și ale soțului meu, tatăl acestui copil. Dintr-un accident ale cărui urmări nu au putut fi înlăturate decît prin desfacerea căsătoriei, fetița Oana mi-a fost încredințată mie pentru creștere și educare. Pentru ca acest copil să crească într-un mediu familial, pentru echilibrul meu și al copilului meu, m-am recăsătorit — căsătorie care nu a fost acceptată de părinții mei. În ziua de 10 octombrie 1970 mama mea, Tudor Elena, domiciliată în Rm. Sărat, str. Constantin Brâncoveanu nr. 38, venînd în vizită, după cîteva zile pleacă și fără vreo discuție merge la Școala generală nr. 80, de unde o ia pe Oana din timpul orelor și pleacă la Rimnicu Sărat. În seara aceleiași zile îmi telefonează că fetița nu-mi va mai aparține. Își poate da seama oricine ce lovitură de trăsnet a fost pentru mine. Chiar dacă aș avea 10 copii nu aș putea accepta să mă despart de vreunul, dar eu am numai doi copii născuți cu mari sacrificii. Trăiesc numai pentru copii, consider o crimă să mi se răpească un copil cînd e tot ce mi-am dorit și realizat în viață. Nu pretind că la mama mea este lipsită de îmbrăcăminte și mîncare, dar pentru formarea ei ca om folositor societății și ca viitoare mamă nu este un loc prielnic, pentru că dintr-un copil modest, cuminte și sirguincios la învățătură (așa cum reiese din foaia matricolă, clasele II, III, IV cit a fost la mine), astăzi a ajuns de nerecunoscut; o ținută fizică ce lasă de dorit, un comportament necorespunzător vîrstei și calității de școlar. Imi plîng copilul răpit și pe care nu-l pot readuce din pricina mamei mele care mi-l îndepărtează pe zi ce trece. În acești trei ani copilul s-a îndepărtat sufletește de mine, niciodată nu i s-a permis să vină la București, și nici chiar atunci cînd bolnavă grav în spital am cerut să-mi vîd fetița. Cînd merge la Rm. Sărat s-o vîd, mama nu ne lasă o clipă singure, îmi răstălmăcește înțelesul frazelor, al sfaturilor ce i le dau fetitei. În vacanțele din acești trei ani Oana nu a beneficiat de nici o plecare la munte sau la mare — ținînd-o tot timpul lângă ea, în magazinul unde mama este gestionară. Oana ar avea posibilitatea ca în vacanțele școlare

sa fie dusă de mine, de tatăl și mătușile ei munte sau mare pentru fortificarea organismului ei, nici măcar rudelor nu le este încredințată o oră fără prezența mamei.

Ce să fac să-mi readuc copilul? Toate intervențiile pe lângă mama în acești trei ani r-au dat nici un rezultat. Copilul a ajuns cu influența mamei să vorbească despre unele lucruri și situații total nereale care-i alt rează gîndurile și simțămintele. A ajuns, sp nefericirea mea, ca astăzi să refuze să vină lângă mine și fratele ei mai mic, desi se iube mult.

Sidonia Ștefănescu
str. Puțul cu apă rece 1
București

Plîngeau, la despărțire, brigadierii

Sînt unul din zecile de mii de tineri (foști brigadierii) ai anului 1948. Printr-un complex de împrejurări, brigada noastră de muncă voluntară, a IV-a UAER doljeană, a lucrat pe Șantierul național UCEA-Făgăraș, Combincatul chimic Victoria de astăzi. Acesta se curtura ca formă prin munca și elanul unor tineri entuziaști plecați de pe meleaguri diferite (Dolj și Cluj). Ca importanță șantierul nostru era tot așa de mare ca și celelalte, dar nimeni parcă nu-și mai amintește că a existat. Toată lumea — ziaristi, reporteri, scriitori — vorbesc și scriu numai de Bumbești-Livezeni, Salva-Vișeu, Lunca Prutului etc.

Din județul Dolj circa 100 de tineri au venit să se înroleze pentru munca pe șantiere. Era tineri pe care unii îi admirau, iar alții disprețuiau. Ei însă, cinstiți, voiau să răspundă chemărilor patriei, de a ajuta ce se pot la reconstrucție. Erau tineri din Calafat, Băileștii sau Segarcea, Filiși sau Tg. Jiu, aproape tot cu un numitor comun — vîrsta, sub 20 de ani.

Pe cei mai multi i-am uitat, cei 25 de ani care s-au scurs au lăsat urme, începînd cu memoria. Alături de noi erau colegii mai mari — studenții clujeni organizați în brigada UNSR Cluj. După cele 45 de zile, Craiova ne aștepta în gară ca pe niște eroi. Reprezentanții vieții publice au adus și fanfara.

Oare mai știe cineva din orașul Victoria ca două brigăzi, separat de obligațiile lor, au construit cite o alee (șosea pietruită) în munte numai cu lopata și tîrnăcopul, alei botezate cu numele celor două brigăzi? Oare mai știe cineva că la despărțire, în careu, plîngeau brigadierii, plîngea conducerea șantierului — erau lacrimi ce nu le puteai defini. Despărțirile (fie ele chiar între colective) au avut întotdeauna nostalgia lor. Așa cum acum am și eu nostalgia mea.

Dacă vă întrebați pentru ce am scris epistola de față — am făcut-o pentru a povesti, pentru amintirea celor care ne-au condus în timpul brigăzii, pentru mititeii (elevii) care în fiecare dimineață, cu uneltele în spate, urcau în munte spre noi victorii, spre realizarea angajamentelor luate.

Aș vrea o întîlnire cu foștii brigadierii și foștii conducători ai șantierului — dar nu știu cum să fac.

I. Trăistaru
bd. 1 Mai 331, bloc B, sc. A, et. VII
ap. 30, telefon 18 24 53, București

Vreau să-mi exprim recunoștința

Subsemnata Gașpar Danița, pensionară, domiciliată în municipiul Lugoj, str. M. Kogălniceanu nr. 3, doresc să transmit, dacă se poate, prin «Flacăra la dispoziția dumneavoastră», Oficiului farmaceutic din Timișoara cele mai calde mulțumiri pentru felul în care conducerea acestei unități ajută deopotrivă pe toți bolnavii.

Subsemnata, grav bolnavă, am adresat o cerere însoțită de un diagnostic medical, la care Oficiul farmaceutic în cel mai scurt timp mi-a livrat medicamentul, redîndu-mi astfel viață și bucurîndu-mă azi deplin de ea. Doresc să menționez că nu am cunoscut pe nimeni și dacă pe baza unei solicitări scrise am fost ajutat și azi sînt în viață, nu știu cum să-mi exprim recunoștința.

Subsemnata sînt în prezent pensionară, fostă contabilă, care în decursul timpului nu am minuit pana pentru scris decît pentru cifre, fapt pentru care vă rog să-mi scuzați stilul de exprimare.

Gașpar Danița
Lugoj

rețineți! **TÎRGUL DE VARĂ**

pune la dispoziția dumneavoastră pînă la data de 31 august un bogat sortiment de:
costume și chiloți de baie, slipuri, șorturi, pantaloni lungi și scurți, cămăși cu mîneacă scurtă, bluzoane, cămăși cu mîneacă lungă, imprimeuri din țesături de bumbac, tip bumbac, bumbac în amestec, malipol și tricot relon precum și alte articole de îmbrăcăminte și încălțăminte de sezon.

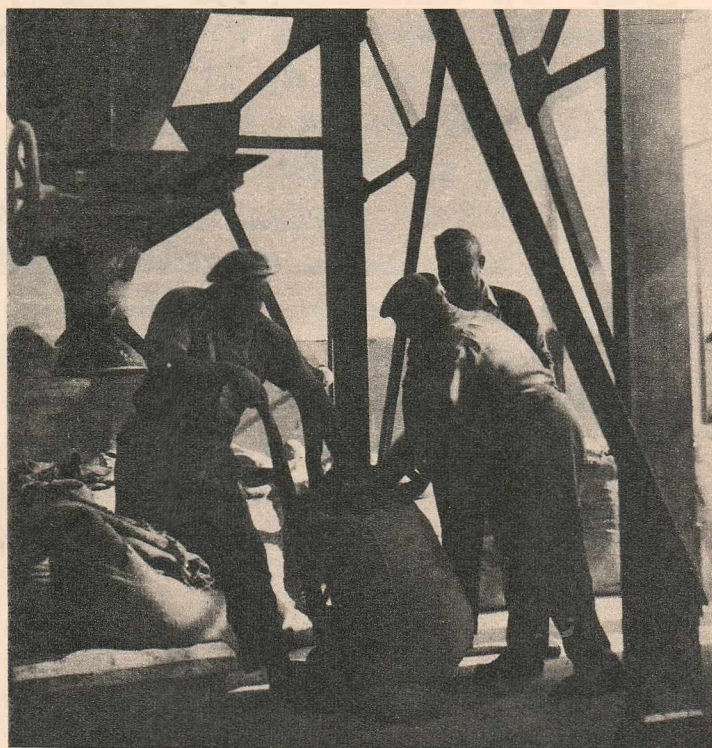
**Reduceri de prețuri
pînă la 25%**

● REALITATEA ILUSTRATĂ ●

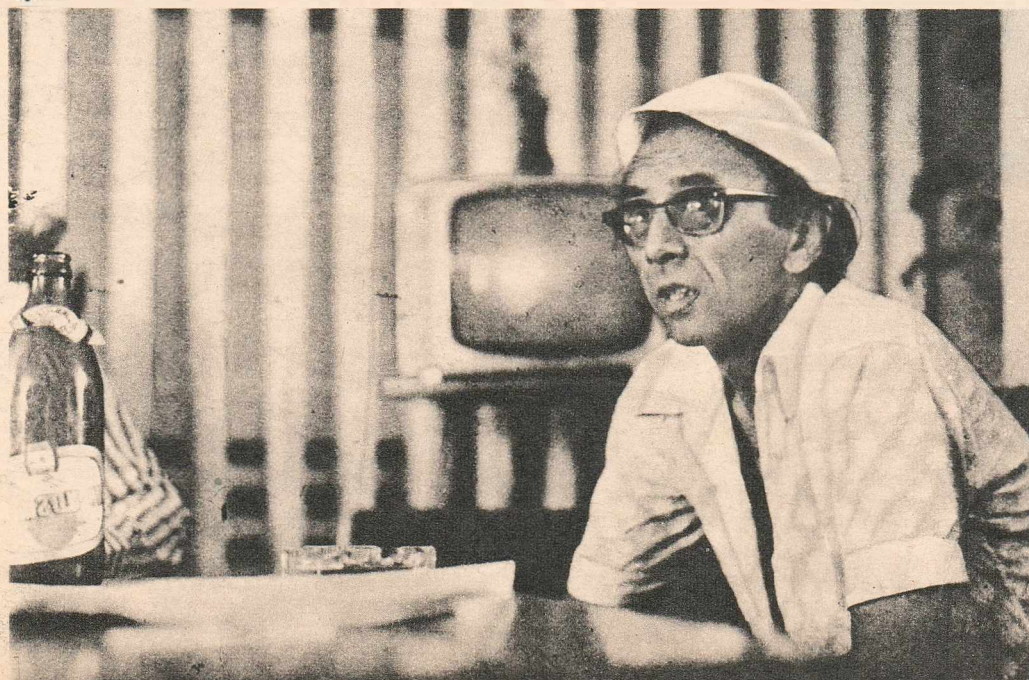
Și pe șantierul Combinatului chimic din Arad, centrala termoelectrică este un lucru foarte important. Pentru prezent, dar, mai ales, pentru viitor. Atestarea poate să vină și de la firma «Vulcan» de pe spatelii montorilor. (E. Ghera)

23 August — găsește pomii văruți și ulițele satului curate și casele toate lucind lună. Ca totdeauna și ca niciodată. (E. Ghera)

La moară ca la moară! Dar nu-i una obișnuită. Au venit oameni din cinci județe, în Lenaheim, ca s-o vadă. I se mai spune și fabrica de nutrețuri combinate. Așa că, moara se recomandă în calitate de industrie — pentru zootehnie. Macină și pentru clienți. (E. Ghera)

Radu Șerban: a fost sau n-a fost succes la Mamaia?... (Radu Constantinescu)

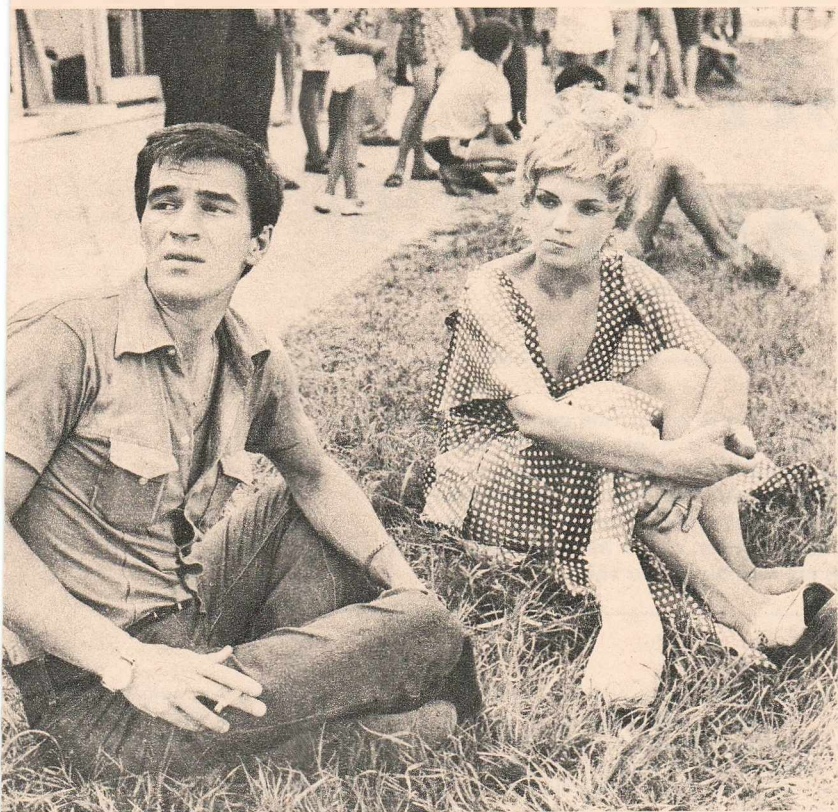
«Limuzina» a tras la scară. Și nu fiindcă în Banat n-ar exista automobile. «În județul nostru — ne spunea tovarășul Aurel Mihut, președintele U.J.C.A.P.-Timiș — e greu să găsești sate care să nu fie milionare». De aici, poate, și luxul cailor albi, înhămați la trăsură. Nu-și poate permite oricine! (E. Ghera)

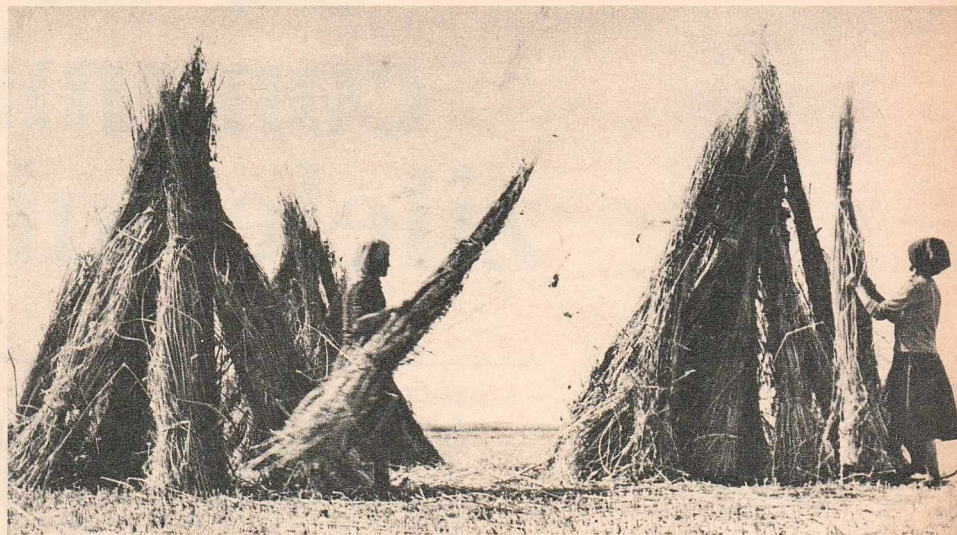
Fin ori paie? «Ba-s paie, dar nu în orișicare formă» (Conducător — Boldică Aurel de la C.A.P.-Gotlob). (E. Ghera)

● REALITATEA ILUSTRATĂ ●

A iarbă verde nu înseamnă numai deocît pogoane de iarbă verde. Argumentul lui Dan Nuțu fost convingător și Doina Levița a luat loc. (Radu Constantinescu)

S-o purta bine năilonul, dar tot se mai cultivă cînepă. Și-i lucru trudnic pînă ajunge în războiul de țesut. Dar pînă una-alta merită! (E. Ghera)

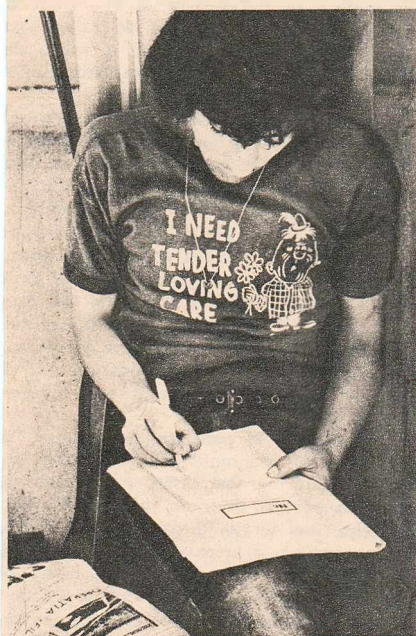
E vremea piersicilor în Tomnatic! Și o să mai fie pînă cînd se vor umple cu mirese încă 40 de vagoane (adaos la cele 74, care au și pornit pe calea ferată, în depărtare...). (E. Ghera)

Bine, «Gazeta circulației», dar unde e circulația gazetei? (Indiscreție a obiectivului pe străzile Craiovei). (Toma Michinici)

Căldură mare, dom'le... (Em. Tănjală)

Învată cu sîrg Florian Pittis limba lui Shakespeare. Din cărți, din notițe, de pe pulovere. (Radu Constantinescu)

Purcii fermei de la C.A.P.-Varias (care totalizează opt mii porci) au mîncat pe săturate. E și de unde! Cooperativa este vestită în toată țara pentru producția de porumb. (E. Ghera)

O farfurie zburătoare? Ce le reține atenția acestor oameni abia ieșiți de la lucru? Uitarea de sine a fost provocată de o veche țigă, care a fugit de pe un balcon. Unde-i? Cine se oferă s-o găsească? Toată lumea! (E. Ghera)

au devenit comuniști în zilele lui august(II)

NICOLAE CEAUȘESCU:

A intrat în obișnuință să vorbim despre partid ca despre o noțiune generală, idealizându-l. Citeodată uităm însă, că, de fapt, partidul sînt oamenii, istoria sa este istoria oamenilor, conștiința lui este conștiința oamenilor. Putem spune cu deplină temei: partidul sîntem noi, membrii săi, reprezentanții poporului. El nu este nici mai bun, nici mai rău decît sîntem noi, clarviziunea sa este clarviziunea colectivă a membrilor săi, a conducerii sale. Sîntem astăzi întru totul îndreptățiti să afirmăm: partidul este poporul, reprezentat prin cei mai buni fii ai săi.

nu importăm licențe pentru formarea de colec- tive

Ion Anghel, secretarul comitetului de partid al Centralei industriei petrochimice Pitești, este căsătorit de 13 ani și tot de 13 ani n-a apucat să facă un concediu împreună cu soția, deși nu mai este lăcătuș mecanic, ci activist de partid, iar despre activiștii de partid cineva spunea într-o ședință la municipiu că muncesc de-i dor pînă și dinții de atîta teren și vorbă cu oamenii. Ion Anghel stă bine cu dantura, are doi copii, un carnet de student la «Ștefan Gheorghiu», iar pînă mai acum cîva timp avea și un frate. Carnetul de student îl ține ascuns pentru că băiatului îi cere numai zece pe linie, iar pe fratele său, profesorul de matematici din Bradu, comuna pe al cărei pămînt s-a construit combinatul petrochimic, l-a găsit într-o zi mort în casă. Așadar, îmi mărturisește Ion Anghel, activiștii de partid sînt și ei oameni: își cumpără «Moskvici», își înmormîntează rudele, primesc și cer audiențe, încearcă să fie folositori oamenilor de care și în fața căroră răspund.

Despre oamenii combinatului, Ion Anghel are foarte multe amintiri și, bineînțeles, păreri. Pe unii i-a văzut plîngînd de bucurie cînd s-au produs primele granule de poli-etilenă, granule din care au și mîncat. Cei de la negru de fum, din care numai dinții sînt albi, se descaltă înainte de a intra în cabinet, chiar dacă Ion Anghel le spune de fiecare dată că nu e nevoie. («Oameni și oameni, care împreună formează un colectiv. Și pentru formarea unui colectiv nu se importă licențe din Anglia sau mai știu eu de unde»).

Dacă este ceva care-i place foarte mult lui Ion Anghel la oamenii combinatului este sinceritatea lor. («Unul care s-a suit pe-o sferă unde izbucnise un incendiu și l-a stins cu haina, mi-a mărturisit: «Cum, de ce-am făcut-o? Păi dacă fugeam pînă la poartă și se producea explozia, muream și-acolo. Așa că m-am suit, am pus haina de-am stins focul; și-apoi dacă trebuia să se sacrifice unul, eu trebuia să fiu ăla că mă-ntimplasem pe-acolo»).

Ce face un secretar de partid al Centralei industriei petrochimice-Pitești? În primul rînd găsește cea mai bună cale de colaborare cu directorul și nu-și pune problema: cine se duce la cine; directorul la secretar sau secretarul la director. Alteori, cînd vine cineva să-i comunice că problema prosoapelor nu s-a rezolvat, nu se enervează și mai ales nu-i spune: «Tovarășu», eu sînt secretar de partid, înțelegi, am chestiuni importante pe cap, lasă-mă cu prosoapele că nu țin de mine». Dacă e cazul, în cadrul unei ședințe a comitetului municipal de partid, îl roagă pe poetul de la revista «Argeș» să nu tot bată apa în piua cu «Incurajatorul suflu de energie al combinatului» și-l invită să

vină mai degrabă la combinat, să-i vadă pe oameni cum muncesc și mai ales să nu se mai supere că nu se omoară combinatul cu reclame în paginile revistei. Ce să scrie? «Cumpărați cianură, că noi de-abia o păzim» și pentru asta să mai plătească și 70 000 de lei? Noaptea stă și citește cărți de specialitate pentru a putea avea o idee sumară despre lucrurile pe care le discută cu un inginer, cu un operator. («Aș crăpa de rușine să fiu un activist care să vorbească numai despre cotizații și primiri în partid»). Dacă atrazinul rămîne încă o problemă, Ion Anghel nu se suie la tribună pentru a o «rezolva pe cale politică», ci se zbate alături de ceilalți pentru a găsi o soluție reală, pe cale de producție.

Dacă e foarte mulțumit de ceva Ion Anghel, este de înțelegerea pe care l-o arată soția. («Viața noastră, munca, e nenormată. Dacă n-ai o femeie ca lumea lîngă tine, mai bine să fii singur. Se fură ea greu și meseria de activist, dar și mai greu cea de nevastă de activist»).

Părăsesc cabinetul lui Ion Anghel nu înainte de a nota titlul unuia din volumele aflate pe biroul său: «Sudoarea sub strat de flux, în baie de zgură și în medii protectoare».

mulțumitor

E moldovean din Bîrlad și a venit la Pitești acum doi ani. «M-am gândit și eu că e mai bine pentru copii, cu școala mai ales, și-apoi, aici m-am găsit și cu fratele meu care lucrează din '67 la Combinatul de cauciuc». Alexandru V. Mocanu are 39 de ani și este operator chimist în secția «Amil-Sodiu» din cadrul Centralei industriei petrochimice. Are patru copii și dacă-l întreb cum se descurcă își răspunde: «Mulțumitor. Mai cițtigă și nevasta, iar de la toamnă iese și fata cea mare pe leafă. Ce mai, mulțumitor, tovarășe, mulțumitor». Făcînd o comparație între munca de la Borzești, unde a lucrat cîțiva ani, și cea de-aici, de la Pitești, Alexandru V. Mocanu crede că aici e mai puțin ordonată munca. «De, e mai la început. Nici nu s-au terminat toate etapele de construcție. Apoi oamenii sînt veniți din toate părțile. Toți deștepti și pricepuți. După ce-om rămîne cu adevărat numai cei de suflet și buni meseriași, treaba o să meargă strună. Și-apoi la Borzești mai erau și probleme, aici sîntem mai departe de drum și eu zic că e mulțumitor ceea ce se-ntîmplă».

Despre prima sa tinerețe Alexandru V. Mocanu crede că n-a fost cu nimic deosebită față de a altora. «Din șantierul național l-am ales pe cel al Fabricii de rulmenți din Bîrlad. Și mai țin minte că am fost la inaugurarea stadionului «23 August» din București. Lume multă, cam tot atîta cită văzusem pînă atunci, dacă-i adunam pe cei văzuți pe unde trecusem. E frumos Bucureștiul. Eu, dacă am rezolva, într-un fel, cu casa, rămîn în Pitești. Vreau să trecem de la confort 3 la proprietate personală și pe urmă m-oi liniști».

Cu timpul Alexandru V. Mocanu stă bine. Din cel liber o parte îl petrece în excursii ori pe la filme, iar altă parte o dedică responsabilităților sale din cadrul comitetului sindical. Sînt munci cu caracter financiar: «În trebuie timp pentru ele și eu mi-l fac. Fără timp nu se poate mai nimic».

— Cum crezi că muncești dumneata, Alexandru V. Mocanu?

— Mulțumitor, tovarășe, mulțumitor.

chiar era necesar să fiu membru de partid

Așa crede Aurel Cojocaru, operator chimist în secția «Amil-Sodiu» din cadrul Centralei industriei petrochimice-Pitești.

«Și asta pentru că, fiind secretar de U.T.C. al secției în care lucrez, cuvîntul meu este mai puternic azi cînd sînt membru de partid. De ce era nevoie ca vorba mea să aibă greutate? Fiindcă eu trebuie să reprezint un colectiv de oameni de care sînt legat nu numai prin meserie, ci și prin aspirații de viață».

Aurel Cojocaru are 22 de ani și e de felul lui din Tîrgu Jiu. A venit la Pitești ca să fie lîngă sora lui mai mică. «Stăm amîndoi într-o garsonieră confort IV. Mi s-a promis casă, dar deocamdată nu mi-a venit rîndul; sînt alții cu situații mai complicate. Eu mă mai descurc, mai ales acum cînd sora mea stă mai mult la Curtea de Argeș unde și lucrează». Cu salariul pe care-l cițtigă lunar, Aurel Cojocaru se descurcă, mai ales că a învățat să-și gătească singur. «Pe altceva banii n-au pe ce să se ducă, fiindcă nu fac abuzuri, așa că le-am tăiat banilor multe căi de scurgere din casă. Pe distracții nici atît, fiindcă în Pitești mai mult se aștează decît se face ceva practic pentru a ni se asigura celor tineri niște posibilități de recreație. De asta mulți tineri deviază».

Nici pe linie profesională Aurel Cojocaru nu e mulțumit cu ceea ce a realizat pînă acum. «S-ar putea să fiu eu un nemulțumit din fire, dar nu-i nimic, am auzit sau am citit cîndva că nemulțumiții au împins lumea mai departe. Eu zic că deocamdată noi cei tineri din secția mea nu sîntem solicitați cît putem face față. Mai ales în cazul problemelor noi care se ivesc, adică în cazul celor mai interesante pentru meseria noastră. Uneori sîntem folosiți numai ca operatori de manevrare, încît îți vine să te duci într-o secție productivă unde să te simți stăpîn pe muncă, pe meserie».

Dintre comuniștii din combinat, Aurel Cojocaru are o părere excelentă despre Alexandru Popa și asta «pentru că știe și meserie, e și om cum îmi place mie: demn și la locul lui». Despre locul său în organizația de partid, Aurel Cojocaru speră să-l onoreze. Cum? «Să fac niște ședințe așa cum trebuie: scurte, decisive, cu probleme de producție. Să reușim să regăsim toate inițiativele pe care le-am pierdut pe drum, să le realizăm pentru a dovedi celor mai puțin dispuși azi să ne acorde toată încrede-

rea, că nu sîntem buni numai de gură, ci și de fapte. Și cred că vom reuși mai ales cînd deja ne simțim mai apropiați unii de ceilalți am început să fim colegi și în viața din afară combinatului. Familiști cu nefamiliști, tineri cu mai copti. Este un moment în care ne interesează mai mult viața noastră. Am început să prindem rădăcini aici».

eroii, acești oameni minu- nați, și viețile lor trecă- toare

Duminică 29 iulie, singurul Erou al Muncii Socialiste din județul Gorj urmărea meciul amical de fotbal dintre echipa locală, Metalurgistul Sadu, și Cimentul Tîrgu Jiu. Deși meciul e departe de a naște nostalgii, Ion Mihail, căci despre el este vorba, piticul din '43 de la Jiul, mărturisește că n-a avut niciodată talent. Dar ca orice om în concediu îți poate spune numele echipelor pe care le simpatizează. Curios mi se pare că Ion Mihail adaugă și motivele: țin cu Metalurgistul Sadu fiindcă este echipa noastră, a uzinei, cu Dinamo-București, fiindcă am făcut armata la Securitate, cu Steagul Roșu fiindcă este reprezentanta constructorilor de mașini, cu Jiul pentru că m-a ținut la pitici deși n-aveam brumă de talent, cu Universitatea Craiova fiindcă e vorba de oltenii mei și pentru că, poate cîndva, aș fi dorit să fiu student.

Ion Mihail are 44 de ani, este maestru, șef de atelier la «Întreprinderea mecanică Sadu-Gorj» și se află în concediu. Îl întreb cum arată concediul unui Erou al Muncii Socialiste. «De curînd ne-am întors, eu și colega, așa-i spune soției, din R.D.G., unde ne-am odihnit 14 zile la Gernrode. A fost bine, numai că într-o zi colega m-a întrebat dacă nu mi se pare curios, că tot stăm, tot dormim și tot ne servesc alții la masă. De, nu prea sîntem obișnuți cu atîta bine. În alți ani, după cîteva zile de concediu începeam să mă duc prin uzină. Chemat, nechemat, mă duceam».

Deși se află în concediu, Ion Mihail își amintește la îndemnul unei întrebări indiscrete că a mai fost căsătorit o dată și că soția l-a părăsit cînd era militar. «A luat și fetița, mai tîrziu, după ce eu și colega începusem s-o creștem». Oricum, în casa nouă de la Tg. Jiu pe care și-au ridicat-o după proiectul propriu, Ion Mihail și Conststanța Mihail au rezervat o cameră pentru fetiță.

Chiar și eroii au nevoie, din cînd în cînd, să-și vadă copiii. Nu s-ar supăra nici dacă ar veni doar în timpul vreunui concediu.

În casa lui Ion Mihail este o curățenie atît de evidentă încît, firi mai slabe, unii dintre musafiri își lasă pantofii la ușă. Se aduce coniac și cafea, dar pînă atunci ai timp să-ți arunci ochii prin bibliotecă: Thomas Mann, De Gaulle, Avicenna, Pe direcția Minsk Dumas, Atlasul peștilor din apele R.S.R. Peștele cu numărul 61 din apele R.S.R. se numește Fița-Fița, soră bună cu

Zvirluga, a fost identificat de Bănărescu și Nalbant în dreptul comunei Peșteana-Jiu. Ion Mihail nu-l prea deosebește de Nisipariță, Zvirlugă și nici nu-l interesează că numitul pește «care populează de regulă fundul de nisip și pietriș nu prezintă importanță economică». Peștii săi preferați rămîn în continuare Gingirica, Scrumbia și Păstrăvul, iar în ceea ce-i privește pe cieni, Ion Mihail a ologit de cînd tor stă pe malul apei și se roagă de ei. În consecință și-a adus din R.D.G. niște cîrlige care pescuiesc singure.

Pe lângă umor, Ion Mihail mai are și 27 de inovații de pe urma cărora s-a ales cu 100 000 lei. Cu ei și-a ridicat casa de roșu fiindcă a văzut ce niște case pe munte în care se poate și locui. Și, pe urmă, e bine să ai casa ta, deoarece tu ai muncit. De asta îi și plac lui Ion Mihail «Aventurile în epoca de piatră» fiindcă fiecare episod are o morală, te învață cum să trăiești. Îi plac și filmele științifico-fantastice, pentru că-i aduc aminte de «Năvălitorii din stele» ai lui Jack London sau de cărțile lui Jules Verne și, oricum, nu e tocmai rău să te gîndești și la viitor chiar dacă prezentul e uneori plăcut, alteori călduros.

Ion Mihail nu prea s-ndeamnă cu coniacul. «Înainte beam 4-5 pe zi și fumam 40 de snagovuri. De cînd cu boala, cardiopatie ischemică, ceva așa care te strînge de gît și nu te mai lasă să trăiești, s-a dus. Ultimele snagovuri le-a dat colega portarului de la spital, iar coniac beau puțin, și numai cu cei dragi». Cînd a intrat în spital, Ion Mihail făcea o criză la două zile, după ce a rămas singur acasă, în concediu medical, făcea două pe zi. S-a dus la uzină și totul e în regulă, că a suportat și un zbor cu avionul pînă la Budapesta, fapt pentru care le mulțumește doctorilor Ilarie Popescu, Teiș și Tîgăran. Îl mai supără din cînd în cînd unii care cred că Erou al Muncii Socialiste e o meserie și alții care-l bat pe umăr protector spunîndu-i: «Tîne zdravăn, Mihaile, de-abia acum începe adevărată muncă pentru tine». Și eu care credeam că am muncit ceva și că știu care-i munca mea, în orice caz nu s'au înclîntat, cu cravată la gît, pe toate ședințele din județ. Văd că de cînd sint Erou al Muncii Socialiste sint foarte băgat în seamă prin prezidii. M-aș bucura mai mult să pot contribui în timpul ăsta să-i convingem pe cei în drept că avem nevoie de autobuze mai multe și cu un orar adecvat vieții și nevoilor noastre de transport, că tinerii din Bumbăști au nevoie de o viață culturală pe măsura muncii lor. Cam asta mă interesează pe mine acum și nu s'au prin prezidii ori să fiu ținut ca un Cristos pe la ușile ministerului unde mă duc în interes de serviciu și nu ca să cer ceva pentru Eroul Muncii Socialiste Ion Mihail. Am de toate, mi le-am făcut singur».

Pe noptieră, medicamentele stau rînduite cu grijă: Miofilin, Nitroglycerin etc. Pe lângă ajutorul ce-l dau bolnavului, rostul lor mai este și acela de a ne reaminti că și viețile eroilor sint trecătoare, uneori chiar scurte.

Dorin TUDORAN

Îmi era ciudă, erau mai importanți...

«Îi vedeam pe tovarășii mai în vîrstă că se duceau la ședință. Ce făceau ei acolo, ce

discutau, nu știu. Dar a doua zi comentau totul: «ai dreptate, bine a zis tov. secretar». Îmi era cam ciudă pe ei, simțeam că sint mai importanți. Pînă la urma m-am hotărît — la urma urmei eram în uzina din șalzecl, de muncit, puneam, de ce să nu fiu și eu membru de partid? În ziua aceea din august '71 cînd mi s-a spus comunist, am înțeles că răspund și eu de ceva, nu știam prea bine de ce, dar aveam o răspundere. Atunci am înțeles că membru de partid nu poate fi făcut, așa, oricine de pe stradă. Acum sint șef de echipă. La două mașini, cu oameni cu tot. Pe un «Soitaab» italianesc și pe mașina a' poloneză. Nu lucrez dom'le, le-am spus, mai întîi, că nu știu, dar inginerul mi-a spus că nici el nu s-a născut inginer. Așa era. Italianii au stat ei vreo cîteva zile să mă învețe, și pe urmă au plecat. Descurcă-te, Florică! Uite că m-am descurcat. Bineînțeles că nu lucrez singur, am mai învățat și de la cei mai vîrstnici. Cu băieții nu merge să mă cert. Deh, mai sint și unii care lipsesc, întîrzie, cîci nu pot să se scoale, dar eu cred că nu prea le e dragă munca. Tare nu-mi plac mie ăștia, care lipsesc așa ca să doarmă ori să se pîmbe ca boierii pe bulevard. Și pierd bani buni, dom'le. Le-o convînt, au alte surse, naiba știe! Dar facem noi ore suplimentare pentru ei, că planul e plan.

Ce-am făcut în ziua cînd am intrat în partid? Păi ce era să fac? Banchet am făcut, cu băieții. Mai venea și ziua lui ăla micu' al meu, că l-a născut nevastă-mea chiar de 23 August. Eu mai rid de ea, zic că s-a orientat. Copiii, că am doi, sint acum la țara. La bătrîni, fiindcă și soția lucrează. Iarna, îi luăm înapoi. În toamna asta însă dau de greu, băiatul cel mare intră la școală. Din noiembrie vin ăia bătrîni, că termină treaba la cîmp. Sper să-i conving să rămînă la noi de tot. Pe tata îl bag paznic undeva, iar mama — acasă, și-așa nu mai e bună de muncă. Ne descurcăm noi, că sintem trei frați, toți cu case în București, și ne avem bine unul cu altul.

...De bani, nu mă pîng, cîștig cît și un inginer, mai ales cînd îmi cade lună de 216 ore.

Cu ce mă mîndresc? Păi cu munca, cu casa care am făcut-o eu singur din '67, căci abia acum am stropit-o; cu nevasta care are liceul și m-a luat din dragoste — n-aveam nici buletin, nici livret. Și vreau să mă mîndresc și cu cincinalul făcut înainte, dar asta nu depinde numai de mine». (Bratu Florea — 28 de ani, sudor electric, secția a III-a montaj general, Uzinele «Vulcan»).

George STANCA

«comunist înseamnă acel om care desparte binele de rău»

Rîde scurt și des. Ca să nu-i dea lacrimile. Vorbele și amintirile se amestecă. A cumpărat garniturile de pat. Brodate. Băieții lui Mociornița le palmuia cu ură pe fetele din fabrică. Ce lădițe caraghioase aveau pe vremuri acolo unde fuge acuma banda rulantă! În '45 era mare lucru dacă făceai rost de

puțin mălai și ulei la «Economat». Partidul a înființat economatele că altfel n-ar fi fost de nici unele. În '45, atunci, iarna, în Piața Palatului, cu toți muncitorii. Ea era încă tînără de tot. I-a fost frică; era ceva groaznic, dar tot s-a dus. Da, e rihtuitoare. A fost mașinistă. O cam lasă vederea. De la 14 ani e salariată. Acum are 52. Face zilnic 400 de fețe de pantofi bărbătești. O singură operație, sigur. Cea de pregătire. Dar poate și mai mult. Meștera Florica Dorovei e înțelegătoare: îi mai dă în plus să facă și fețe înșiretate. Dacă dovedește la lucru, de ce să nu cîștige mai bine? Și cîștigă? Sigur, are tot ce-i trebuie. Numai copii nu. Soțul e bolnav de mult. A lucrat și el 37 de ani în fabrică. Aici s-au cunoscut. E bolnav rău. S-a pensionat. Rîde. Ca să nu-i dea lacrimile. Și ține între palme carnetul roșu. Și-a plătit cotizația. A citit iar pe prima pagină. Data nașterii — 25 martie 1921. «Am venit pe lume cu puțin timp înainte de nașterea partidului nostru». Data primirii în partid: august 1945. Se uită în jos și tace. E ora predării schimbului doi. «Mă iertați, nu știu ce să vă spun. Nu mă prea pricep să vorbesc».

Rămîn cu maestrul principal Ileana Ciobanu. O cunoaște de-o viață pe Niculina Tonca. Îmi povestește despre ea: «Să nu credeți că nu știu să vorbesc. Poate că nu, față de străini. Aici, în fabrică, e la ea acasă. Aici, nu iartă nimic. Ferească Dumnezeu să-i dea cineva un lucru cu defect. Știți, cu controlul în lanț trebuie să semnezi de primire de la cel dinaintea ta. Niculina se uită de zece ori și semnează o dată sau două, dacă nu e în ordine. Ce s-a mai supărat într-un rînd pe ea Elena Nicolau, că vezi ea nu era cusătoreasă, cum să i se facă observație?! Niculina Tonca nu se bate doar pentru interesele ei. Rihtuitoarele aveau doar un singur foarfece. «Să ne dati două, unul de rezervă, așa nu se poate face planul!» A mers din om în om pînă la conducerea fabricii și a obținut cîte două foarfece. Nu numai pentru ea. Celelalte muncitoare s-au bucurat, chiar acelea care tac. N-au curaj sau sint indiferente, poate. Dacă sint nereguli cu normele, tot Niculina se ridică. Profită toată lumea. Cînd se-ntîmplă «scăpări» la evidențierea în producție, tot Niculina spune întîi că nu-i drept să ia cutare o steluță pentru că... Și spune de ce. Calm. Rar. Cu chibzuială și dreptate. Maistra ei dinainte, Aurelia Lărgeanu, de la linia a III-a, n-a înțeles-o. E și asta o artă — ca să conduci oameni. Credea că Niculina e cicălititoare. Eu nu sint de aceeași părere. Vedeți, are 52 de ani. De vîrsta ei mai sint și alte comuniste. Însă nu toate au rămas atît de active. Ea este o membră de partid care nu a obosit, care nu știe ce înseamnă blazarea sau resemnarea. Am lucrat ani întregi cu ea și o cunosc perfect. Mie îmi place Niculina pentru că desparte binele de rău și te obligă să gîndești».

Am plecat de la «Flacăra roșie» gîndindu-mă ce rezonanță comună are numele acestei fabrici de încălțăminte. Și totuși, aici, la fosta «Mociornița», s-a aprins cîndva, cu adevărat, o flacără roșie. Pare demult începutul acela. Dar flacăra arde încă. Frumos și curat. Niculina Tonca este una dintre muncitoarele care întrețin suflul acelei flăcări.

Viorica CIORBAGIU

valoarea libertății

August dă anilor întindere. Cu mirosul lui de muncă, de piine, de vacanță și de sărbătoare revine de fiecare dată altul. Suind în an, faptele rămase în urma lui măsoară distanțe mereu mai lungi. Valorile adăugate avuției țării în intervalul scurs de la acel august urmînd Conferinței Naționale pînă la acesta de acum sint de zeci de ori mai ridicate decît valorile realizate acum, să zicem, trei decenii. Muncim mai spornic și sintem mai bogati. Conducem mai chibzuit și sintem mai intelepți. Simțim mai plin și sintem mai frumoși. Sintem, într-un cuvînt, mai liberi, căci libertatea nu-i o stare, ci devenire. Și în fiecare an, august ne măsoară pașii făcuți întru această împlinire. «23 August 1944 va rămîne veșnic în conștiința poporului, amintirea sa transmițîndu-se din generație în generație ca un simbol strălucit al eroismului maselor populare, al spiritului revoluționar al comunistilor, al tuturor militanților progresiști din patria noastră» — spune secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

23 August e mereu deci un început, pe o altă treaptă, mai sus. Fiindcă pentru România libertatea nu-i simpla lipsă a servituții, ci puțința neîngrădită a creației și construcției în interesul său și al civilizației, adică socialism. Devenim liberi. Învățăm libertatea, fiindcă ea înseamnă înțelegere și posibilitatea de a o păstra, modela și conduce pînă la ultimele ei consecințe. Învățăm muncind. Scopurile le cunoaștem, le aflăm și ni le însușim. În preajma sărbătorii naționale, acțiunile se amplifică, năzuințele se limpezesc, eforturile se precipită și sentimentul solidarității, al apartenenței la o națiune unită într-un elan comun ne dezvăluie neștiute alcătuirii ale sufletului și forței noastre. În fiecare an. Fiindcă august, cu mirosul lui de piine, de vacanță și sărbătoare, revine de fiecare dată altul.

La Chișcani și Rogojelu, pe șantierele hidrocentralelor de pe Olt, Someș și Lotru, și pretutindeni unde munca nu cunoaște decît răgazurile odihnei strict necesare, constructorii află resurse pentru noi angajamente. Ziarele consemnează rezultatele acestor angajamente și, mai recent, noul legămînt al muncitorilor de a aniversa la locul de muncă sărbătoarea acestei veri decisive.

O generație, afirmă Balzac, este o dramă cu patru sau cinci mii de personaje reliefate. Parafrazîndu-l pe celebrul scriitor, putem spune că o națiune este o epopee cu milioane de personaje principale. O epopee cu oameni și cu tot ce presupune acest din urmă cuvînt. Cu oameni reali, demni, avîndu-și vocația propriei istorii în care vor rămîne pentru că au muncit-o.

Nicolae CRISTACHE

ACTIUNEA PIETONUL

filmul de aseară, un film al mamei mele

La raidul efectuat de revista «Flacăra» împreună cu miliția în zilele de 2, 3, 4 august, am mai aflat și alte lucruri despre caracterul și firea oamenilor și chiar ale unor institutii. Miliția și-a făcut datoria ca în zilele ei bune, reporterii au scris ca în ziua lor obișnuită, adică adevărat, și acum, după «acțiune», să le spunem totuși. Pe șosea, în dreptul restaurantului «La doi cocoși», circulau seară de seară tractoriști ai I.M.A. Mogoșoaia. Unii beți, alții băuți, alții treji, dar toți luați la un loc plini de defectiuni tehnice.

Dobre Gheorghe nu și-a făcut vizita medicală pentru că «nu are timp nici să respire». Tocmai de asta ar fi trebuit s-o facă! A avut timp să-și cumpere din Vilcea cinci kile de țuică și s-o ducă acasă pentru familie. Om atent, grijuliu... În drum spre Casa scriitorilor de la Mogoșoaia, unde ducea bere și creioane, Marin Costache a trecut și pe la «fratele». Cum s-ar spune uite și un fapt literar. Un șofer din Brașov remorca — pe propria-i voie și pe propria-i bună — un coleg, tot din Brașov, dar de la altă fabrică. Nu e chiar adevărat că oamenii sînt buni, răi și șoferi. Nicolae Mosteanu și Ion Popa și-au cumpărat mașini. Fiecare depuseseră bani în prealabil la ciorap — amănunt ce nu trebuie neglijat. Ion Moceanu avea în dreapta sa pe Elisabeta Rusu, a cărei vină rutieră s-a dovedit a fi lipsa grupei sanguine pe buletinul de identitate. Moceanu are soție, avea și grupa sanguină trecută. Totul e în rezulă deci. Să te «strămăuți»

Spirea Bădeci, paznic la I.A.S. Mogoșoaia: «Eu cu circulația cam termin, ies la pensie, da' ce rămîne?»

din București în comuna Zeletin (90 kilometri) te costă la stat 406 lei. Înapoi, mă asigură șoferul, tot atîta îl va costa pe «tovarășul Uță Alexandru». Marin Burcea — șeful lotului tehnic de caiac-canoe al clubului «Steaua» — a intrat la apă și l-a costat 50 de lei: nu făcuse verificarea tehnică a mașinii proprii. Liviu Antal din Gherla, șofer, n-a avut voie să bea și n-a băut, dar delegatul Ion Pașca — șef fiind și nu șofer — a avut voie și a și băut două coniacuri. Mircea Niculescu și-a agonosit bani de mașină, dar n-are carnet. Conduce finul său și o face bine și corect. De, nu le poți avea pe toate în același timp și pe aceeași șosea! Avocatul Gheorghită Demostene din Brașov venea urgent în București deoarece fratele său făcuse un infarct. Ioan Strujac venea de la soacra sa, o femeie excepțională — afirmă cu miliția și «Flacăra» lingă dînsul.

Revin: «directorul I.M.A. Băneasa se numește tovarășul Ventilă și nu mai știu cum», afirmă beat, dar plin de respect, tractoristul Oprea Dumitru. Dialog cu un milițian:

— Oprește motorul!
— Da' dar nu pornește.

Țara — mă asigură Oprea Dumitru — cere recoltatul la optim. Așa și este. În cabină este și un steag de fruntas în producție și după investigații serioase am aflat că e al lui.

Coincidență fericită: cu un salariu lunar de 1 300 lei, șeful unității de croitorie nr. 2 din Giurgiu și-a cumpărat o Dacie 1300. Pentru «1300» înțelegem, a avut bani, dar pentru «Dacie»?

Ultimul film pe care-l văzuse, cu o seară înainte, Dumitru Tudor din Jilava — fusese unul făcut mamei sale (radiografie, firește) care «n-a mai avut niciodată atitudinile de genul acesta». Într-o mașină încărcată cu nisip, Vasile Dobrea, de 71 de ani, aducea gladiole să le lase undeva prin București. Acolo a trăit ultimul său frate. La cimitir nu i le duce: dacă i le schimbă?

Cu gabaritul mașinii depășit, Gheorghe Chitafex n-a avut 25 de lei pentru amendă pe loc. Fuma «Snagov» nu pe chestie de bani, ci de amor: dacă întîlnesc vreo fată? Prietenul său, alături în cabină, avea la el 200 de lei, dar n-a vrut să-l împrumute. Milică, deși numit Bogatu, conducea doar mașina întreprinderii. «Ce ție scris, în frunte ți-e pus», parcă așa, nu? Pînă aici ar fi de plîns, dar din mașină coboară niște tipuri și odată cu ei o discuție de genul:

— Cine-i tovarășul?
— Un văr, Paul.
— Și mai cum?

— Nu mai știu, are proces la București.

O întreprindere haină i-a desfăcut contractul de muncă lui Paul. Dar Paul speră să cîștige procesul și să o și bage la apă, adică să se întoarcă la vechiul loc de muncă.

După ce se plînge de cîștigul puțin pe care-l oferă C.A.P. «9 Mai» din Giurgiu, Bratu Florea numără puținul mărunt pe care-l avea la el. Vreo 700 de lei — el credea că are 20-30. În cabină sînt: cumnatu (nu știu cum îl cheamă pe șofer, eu merg la băiatu-meu — pasagerul 1), cumnată-mea (nu știu cum îi zice, eu stau pe Rozelor, iar el pe Negru Vodă, mai în jos de chioșc — pasagerul 2). Așa că necunoscuții bani se explică.

Într-un «Moskvici», Albăstroiu Vasile ducea la mare familia șefului de garaj Dinescu Ștefan cu o foaie de parcurs semnată de Dinescu Ștefan. Pe soția lui Dinescu o cheamă Maria, pe fiică Beatrice, pe verișoară Maria, iar un minor a rămas fără nume.

Un șofer avea gripă și credea că i-a fost transmisă de un coleg odată cu cei 200 de

lei pe care acesta îi restituise prompt. În timp ce i se facea proces-verbal, alt șofer își toarnă șeful: «Și doar am mîncat amîndoi din aceeași strachină». Și cînd actul era gata, adaugă: «Și era strachina mea». O autostopistă îmi spune: «Am greșit de cîteva ori în aceeași zi și nu vrea să mă vadă niciodată». Află și ea că totul se plătește, inclusiv o «strămutare» de la București la Zeletin cu prețul de 406 lei.

Eugen SECELEANU cumpără o ciocolată, apare și se legitimează

Piața din zona mănăstirii Cașin, dimineața devreme. Echipa nr. 2 (locotenent inginer Untaru Titus, locotenent major Vardie Ion, plutonier major Manea Ștefan) oprește Renault-ul 16, avînd numărul 4-B-7260. Mașina are cauciucurile pulbere, la o simplă frînă se turtesc pînă la geantă. Amendă: 50 lei. Șofer — Pescaru Petre. Fără a fi rugat de nimeni, cel de alături, Mija Emil, încearcă să-i ia apărarea omului de la volan, sînt prieteni dealtfel și se grăbesc la serviciu. «E un nonsens, tovarășe locotenent, comisia de verificare a dat drumul... nu vi se pare ilogic?!»

«Nu. Bănuiesc totuși ca nu comisia v-a obligat să circulați cu cauciucurile în halul asta! Dacă doriți, vă mai arăt un articol din regulament...»

«Nu, nu e cazul. Întîrziem la serviciu.»
«Asta nu mai e vina noastră, stimate tovarășe!»...

«Dar merg cu 30 pe oră, vă jur!»

«Imposibil, nu aveți voie să circulați cu 30 pe oră în oraș, încurcați circulația, mîr că nu cunoașteți acest lucru!»...

Piața Chibrit (colț cu strada Liniștei...?) seara. Agitație mare, în jurul nostru s-adunat un grup de necunoscuți, majoritate tineri. Stana Niculescu (București, sectorul 8, Calea Grivitei 266, scara A, et. III, ap. 14), este revoltată din cale afară; asta după ce a traversat prin loc interzis, tîrîndu literalmente de mîna pe Bogdan, fiul ei în vîrstă de 5 ani!... Aproape că ne admonestea ză, s-a învinețit de furie, «Păi, sigur, acum o să mă văd și la ziar, n-am și așa destule?!»

...Nu știu ce fel de necazuri ai, stimate doamnă, dar în acea seară puteai să ai un cumplit, irecuperabil! În spatele nostru s-a oprit un tînar, privește ce se petrece. Ene Vasile, se prezintă cu bunăvoință lucrează 10 ore pe zi, ca zidar. Are un chibrit prelung, încă puber... se duce să mîncească prin apropiere. Lîngă noi, Stana Niculescu continuă să se agite. Puștiul o privește blajin, ușor mirat... nu e prea vesel. Mulți ai domnule, necazuri pe lumea asta!

Piața Operetei, din nou dimineața. Stația de autobuze din fața autogării este amplasată cum nu se poate mai neîndicat pietonii nu au vizibilitate atunci cînd traversează, mereu sînt expuși accidentării de către mașinile ce vin din sens opus, dinspre piața Unirii. Dacă ar fi mutată cu numai 50 de metri mai în urmă, totul s-ar rezolva aproape de la sine. Aflu cu surpriză însă că este foarte complicată o astfel de operație, toată afacerea ar costa circa 10 000 (zece mii!!!) lei! Mă rog, posibil și asta dar cit costă la o astfel de scară viața fiecărui pieton, în medie?!...

Dobre Gheorghe nu bea țuică pe timp de circulație, ci doar în sinul familiei. Țuică de Vilcea.

școala la domiciliu

Da, sînt telespectatori care se încuie în cameră, deschid televizorul și pun bilet pe ușă că nu sînt acasă, numai pentru a urmări în liniște cursurile de limbi străine, «Telescoala», «Biblioteca pentru toți», concertele, unele filme etc. Stau în fața micului ecran ca într-un amfiteatru, își iau notițe, dau răspunsuri, dialoghează cu comentatorii, caută în manuale și enciclopedii, scriu realizatorilor. Consemnînd aceste pasiuni ca pe niște reușite ale micului ecran, am urmărit alături de «elevii» lor silitori emisiunile didactice în cauză. Și am constatat cu deplină satisfacție că micul ecran este un pedagog cu remarcabile posibilități de a capta auditoriul.

Să ne oprim la «Telescoala» din 17 august a.c., orele 16—17, cu două teme: «Din tainele universului» — emisiune de la Muzeul astronomiei românești, prezentată de Ioan Corvin Singiorzan, și o antologie școlară intitulată: «Cărți și drumuri sadoveniene», comentată de profesor doctor docent Constantin Ciopraga.

Aflăm despre astronomia românească în numai 30 de minute atîtea date și vedem atîtea imagini, încît un elev cu disponibilități își poate decide un drum. Pe aceste meleaguri elemente cosmogonice sînt sculptate în coloanele de lumină ale porților și pridvoarelor, sînt strunjite adînc în piatră, stejar și tisă, consemnate în balade, legende și cîntece. «Stelele făclii» par legate de destinele eroilor în așa fel încît căderea în țărîna a unei «stele» este confundată cu moartea unui om. Lecția de astronomie a micului ecran este dezvoltată cu o largă informație despre primii astronomi români, cum ar fi Victor Anestin, Alexandru Costin (care în 1901 descoperă o... stea), Constantin Pîrvulescu, George Demetrescu, urmează preocupările revistei «Orion». Ne sînt prezentate apoi cărți, manuscrite, hărți cerești, alături de aparate vechi și moderne, telescoape și lunete de la cele mai rudimentare pînă la telescoapele actuale cu lentile de 6 metri în diametru. De la ceasurile solare din Munții Apuseni și Astronomia lui Deceneu pînă la Teoria heliocentrică a lui Copernic și vizitarea lunii, vîrsta stelelor, galaxiile, supergalaxiile, metagalaxiile. Trebuie să remarcăm faptul că lecția a avut darul să ne poarte cu ani-lumină înainte și înapoi în tainele cerului, să ne facă să privim cu ochii minții văile galaxiilor și să fim conștienți de faptul că trăim actualmente un moment fabulos prin descinderea pe aștri a omului. Nimic obositor, nimic tipător, nimic didactic.

Partea a II-a a emisiunii, dedicată lui Mihail Sadoveanu, de Florin Popescu și Mircea Cucu, deși a început ca un manual de clasa a VIII-a, ne-a cucerit atenția prin cursivitatea filmului și argumentul cinematografic. Auzim, de pildă, vocea amplă, profundă, cu accent moldovenesc a lui Sadoveanu: «Am fost copilul preferat al mamei mele. Îi semănai și multe însușiri în legătură cu arta mea le moștenesc de la dînsa. De puținele bucurii pe care maică-mea le-a avut în scurta ei viață se leagă ridicarea mea la o lume nouă, la conștiința cărții». Și în timp ce vocea maestrului ne umple sufletele de respect și pioșenie, imaginea vine să completeze cu elemente ale istoriei literare cele spuse. O pagină din Abecedarul pe care a învățat copilul Mihail «Ar, rar, car...», o alta în care cărțile marelui scriitor sînt arse în piețe de către demența unei societăți în agonie... Este evocată în mod cronologic viața și activitatea prozatorului, cu un accent pe aparițiile editoriale și pe temele preferate ale scriitorului, fără a se întreprinde o analiză mai aprofundată a operei.

Silueta și vocea lui Mihail Sadoveanu — prezentă impunătoare în codrii înalți de fag, în poieni, pe malurile mirifice ale apelor cu nuferi galbeni — apoi activitatea sa în forurile obștii, traversarea a două epoci istorice, fermecătorul său fel de a fi, masiv și firesc, munca sa spornică la masa de scris ne fac să ne gîndim la peliculele posibile ale unor filme despre marile figuri ale istoriei noastre literare, filme care se lasă prea mult așteptate.

Cine pe cine educă?

...Mihai Zamfirescu (4-B-7150) parchează în dublu, dinaintea unui chioșc de dulciuri. Noi aștia, din echipă, ne învîrtim prin jurul mașinii, căutînd să-l descoperim pe conducător; oricînd o mașină venită dinspre aceeași piață a Unirii, pe lateral, s-ar putea face zob de automobilul imprudentului conducător. În sfîrșit, apare, se legitimează. Intrase doar o clipă să cumpere ciocolată, ciocolată, dragi tovarăși, înțelegeți?... Ce poate fi rău în asta?! Chiar; îi plac omului dulciurile, ce-i poți face...?! Traversînd piața Operetei direct în diagonală, o femeie în vîrstă, elegantă, purtînd pe cap o pălărie albă din pai, sosește direct spre noi. Ne zărește, dar e prea tîrziu, nu mai poate da înapoi. Brusc, i se face rău, roagă pe cineva să o ducă pînă la prima stație, are 77 de ani și se numește Steiner Iza. Un plutonier o conduce cu amabilitate, femeia multumește, răsufliînd ușurată, poate pentru că a scăpat atît de ușor... De jur împrejurul nostru circulația atinge plinul, «ora de vîrf», cum s-ar spune; în două capete opuse ale pieței au fost instalate două indicatoare noi, avertizînd o destul de complicată prioritate. Oprim cîteva mașini, la întîmplare, rugîndu-i pe conducătorii auto să ne explice ce înseamnă semnul respectiv. Din circa 10, abia unul singur ne dă un răspuns exact: Petre Panait (021603 — B; număr provizoriu), și sînt gata să mă bucur chiar și pentru atîta lucru; bucuria nu va ține însă mult: Panait Petre este membru al A.C.R....!

Horia PĂTRAȘCU

n-au dansat decît o vară

...În cea de-a doua, prin iunie, i-a lovit o autobusculantă în piața Chibrit. I-am cunoscut totuși teferi, după o lună și jumătate de spitalizare, răstimp în care ea a așteptat ca el să-și refacă bazinul zdrobit și el ca ea să-și îndrepte brațul fracturat. I-am întîlnit deci întregi, cu dragostea nealterată. Treceau pe roșu, îmbrășișiți, cînd au fost oficial fluierați de agentul de circulație. De data aceasta aventura s-a desfășurat la Gara de Nord (calea Griviței, colț cu bulevardul Duca), unde cei doi au plătit 80 de lei. Unde-s vremurile de altădată? Să vedem:

- Cum vă numiți și unde lucrați?
- Maricica Caramzulea, elevă la Școala sanitară de trei ani.
- Ionel Savu Petcu, locuiesc pe strada Boiculesei și aștept toamna ca să dau la agronomie.

Al nu știi cîtelea tractorist nebăut.

Fotografii de Vasile MOLDOVAN și Horia PĂTRAȘCU

Se grăbeau la sosirea trenului de Constanța.

Sau principalul motiv care aici, în piața Gării, determină un număr apreciabil de accidente de circulație. Victimele cele mai frecvente, navetiștii, omul care, în zori, și-a înșelat oboseala cu un sfert de oră de somn, iar apoi aleargă năuc să prindă garnitura de 6 și 15. Dealtfel, în general vorbind, spațiul din jurul gării constituie poate cel mai nevralgic punct urban al Capitalei și terenul celor mai numeroase contravenții făcute de pietoni. De dimineață și pînă seara o armată de oameni aleargă în toate direcțiile. Provincialii aiuriiți, cîrduri de elevi, țărani sosiți din creierul munților, puzderie de străini — o lume pestriță, care fuge cu sufletul la gură spre peroanele gării sau spre stațiile de tramvai, autobuze și troleibuze. Într-o singură oră omul ordinii a încheiat 15 procese de contravenție. O amendă la 2 minute. Dar chiar dacă ar avea zece brațe și 20 de fluieri, tot n-ar fi în stare să stăvilească asaltul cohortelor de trecători.

— Priviți și dumneavoastră — și plutonierul Claudiu Tozzi își desfășoară larg

brațul peste aglomerația dementă a vehiculelor. O veritabilă încurcătură de mațe. De pe bulevardul Duca tramvaiele cotesc pe calea Griviței la lumina verde a semaforului. După cîteva metri sînt nevoite să se oprească deoarece întîlnesc coloana pietonilor. La lumina roșie, care îngăduie în sfîrșit realizarea virajului, năvălesc pe verde, și din ambele sensuri, autovehiculele de pe calea Griviței, care la rîndul lor găsesc drumul blocat de tramvaie. Cîteva minute de derută de care profită pietonii pentru a traversa strada printre vehiculele înșepenite. Priviți, în clipa aceasta situația s-a rezolvat pentru autovehicule, dar conducătorii auto găsesc și bulevardul Duca, și calea Griviței înșesate de pietoni. Un cerc vicios inseparabil. O singură soluție: crearea a două pasaje de nivel (aici pe Grivița, o lucrare simplă).

Propunere la care subscriem din toată inima. La ora actuală cetățenii Capitalei plătesc încă un grav tribut circulației.

Așa se face că redescoperim fiorul tragic al operei «N-a dansat decît o vară».

Liviu TIMBUS

Coman ȘOVA

Prima întrebare pe care ne-o punem privind ecranele pictate ale lui Ștefan Câlția este una care ține de precizarea spațiului: unde ne aflăm? Interogația noastră n-ar fi nici necesară, nici importantă din moment ce acceptăm o convenție, dacă pictorul n-ar instaura o atmosferă a locului plină de absențe. Lipsa unui punct de sprijin introduce mereu propoziția neliniștitoare: «unde ne aflăm?», întărită de atmosfera cromatică a fundalurilor care ni se par că ascund prezumtive raporturi cu lumea.

Dar de fapt ele distrug prejudecăți. Fundalurile acestea lipsite de arhitecturile complementare ale naturii ori de cele ale semnelor minore de tot felul ne introduc dintr-o dată într-un spațiu conceptual care acordă artistului libertatea de a crea miraje. Ele nu sînt altceva decît un factor emoțional. În pictura lui Câlția nu e un spațiu cert și măsurabil, nici un spațiu pentru un discurs narativ. Obiectele parcă s-au retras pentru că ele nu au puterea să reprezinte o istorie sau un eveniment; s-a retras și peisajul, chiar și aerul, tot ce era pentru noi o anumită certitudine. Și a rămas infinitul culorii. Acum poate apărea omul în acest spațiu pur, ori o masă cu mere, ori o cană cu flori, personajele centrale ale tablourilor.

Privind de atîtea ori personajele pictorului mi-am zis: ce rară splendoare în izolarea lor în aceste ceruri cromatice neverosimile. Cineva a oprit zgomotele, cineva a oprit parcă și mișcarea; e tăcere și infinit. Și totuși alaiul cîntăreților își continuă călătoria lor muzicală («Petrecerea») ori «Zburătorul», purtat de incredibilul său zmeu, se îndreaptă spre undeva. Relegați în tăcere, pictorul le-a dăruit în schimb lumina ascunsă cu discreție în veșmintele și fețele lor. Aș spune că personajele acestea sînt culori metamorfozate în oameni, dialoguri cromatice fascinante care și-au găsit un trup. Ele nu sînt subjugate nici unei patimi, ele nu exteriorizează un sentiment, sînt numai așteptare și, poate, presimțire, rafinate ale imaginației pictorului, bărbați și femei care și-ar găsi locul în fresce votive ca să închipuie o eternitate. Ele parcă se supun unui canon pe care l-a exprimat cu atîta subiectivitate Leonardo da Vinci: «Dacă îndrăgiți libertatea, vă doresc să nu descoperiți niciodată că fața mea este temnița dragostei».

Prezența naturilor moarte — a acestor lumi a obiectelor încremenite — în creația unui pictor ca Ștefan Câlția ar putea apărea ca o imixtiune într-un univers care se realizează prin stranietatea personajelor și în care obiectele nu le-au fost asociate niciodată. Absența lor a fost doar temporară; ele nu puteau să nu reapară la un colorist ca Ștefan Câlția. Pentru că lumea obiectelor cu epiderma lor atît de diversă reprezintă pentru pictor o secretă tentație în încercarea de a explora posibilitățile revelatorii ale culorilor. N-am spus nici o noutate. Filostrat observase cu trei secole înaintea erei noastre: «Totul e colorat într-un fel: veșmintele, armele, casele, locuințele, pădurile, munții, izvoarele și aerul care învăluie toate lucrurile». Cézanne ca și Braque vor acredita în vremea noastră aceeași idee afirmînd

ȘTEFAN CÂLȚIA

culorile oamenilor

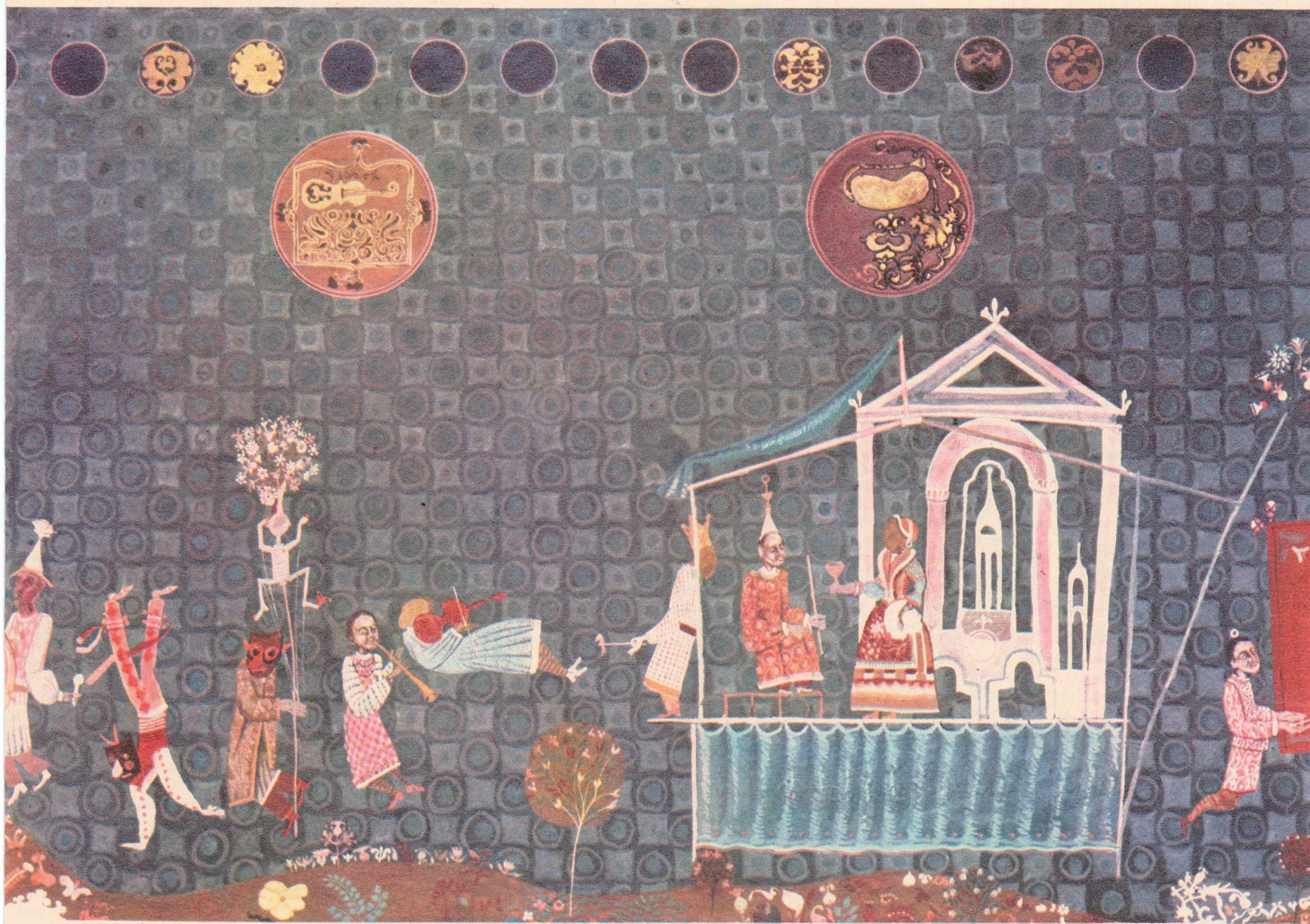
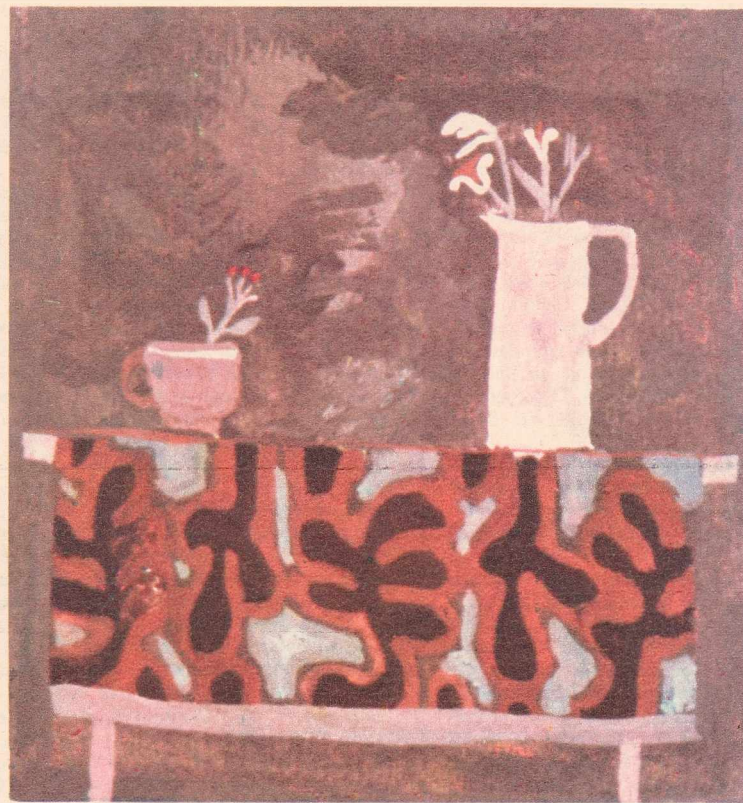
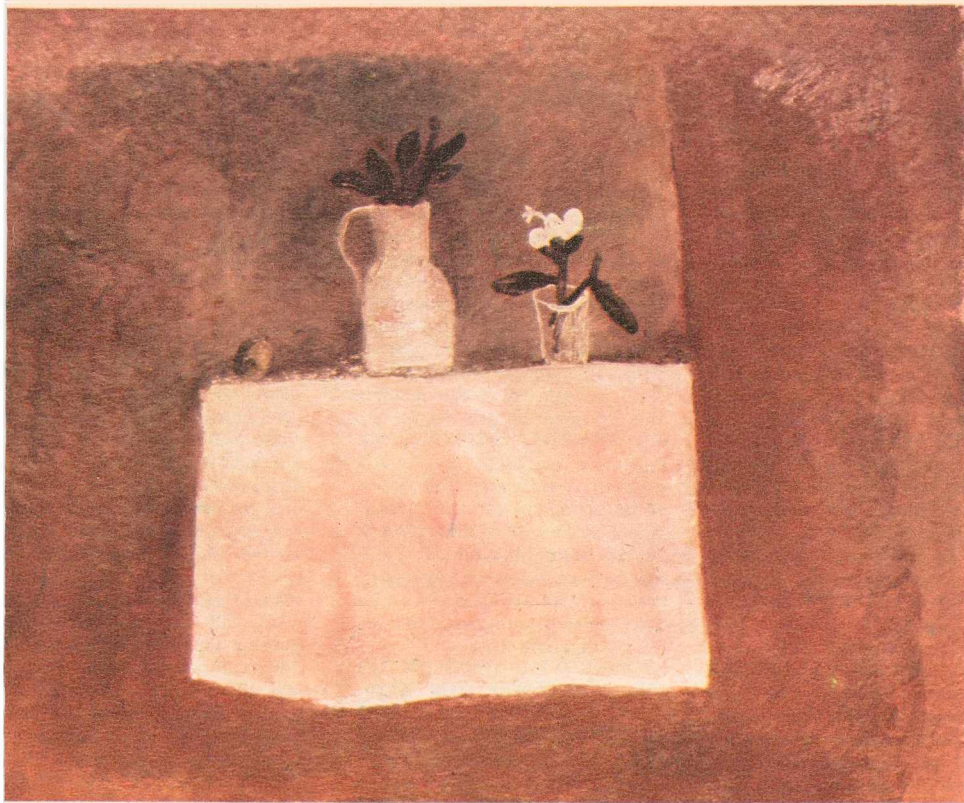
că dintr-o natură moartă poți face o simfonie plastică.

Pe suprafața unui măr ochiul întilnește nenumărate armonii posibile... Naturile moarte ale lui Câlția («Cană

albă», «Mere», «Masă cu flori» etc.) nu trădează însă acel hedonism al pictorilor de altădată care vinău nuante, scripuri de o clipă ori armonii somptuoase. El urmărește mai degrabă

asocierile lirice ale culorilor pornind de la o dominantă, posibilitățile jocului în succesiuni ale volumelor, simplitatea. Obiectele sale nu te tentează să le atingi, nu îndeamnă la o apropiere

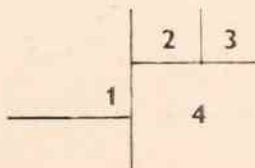
● CIVILIZAȚIA OCHIULUI ●

re tactilă ca o confirmare a realității lor, ci la o luare în posesiune pe cale optică. Le păstrezi în memorie ca pe niște amintiri. Le păstrezi ca pe un vers rostit în gând, ca imaginea acelu-

copac amenințat de nori, de cenușa și de singurătate, care pare născut dintr-un psalm arghezian.

Corneliu BOZBICI

- 1 Dar.
- 2 Cană albă.
- 3 Masă cu flori.
- 4 Detaliu de frescă.

PE LÎNGĂ PREFIX ÎNCĂ UN NUMĂR CONVENȚIONAL pentru toate orașele conectate la rețeaua automată și ne declarăm mulțumiți. Așa ce folos că P.T.T.R. ne oferă posibilitatea de a vorbi direct cu Constanța — să zicem — dacă nu cunoaștem numărul abonatului din Constanța. Sau 03 să-și extindă informațiile și la orașele din rețeaua automată. Oricum, dar să fie! (C. Uglesici)

UN TAXI GONEA ÎN GRABĂ. Șoferul taxiului 2-B-7538, om cu vechime în muncă, declară: N-am dus niciodată cu mașina pe cineva să se plimbe, ci doar cu treburi. O lume grăbită, grăbită, grăbită. (E. Seceleanu)

PÎNĂ CÎND TE VEDE OSPĂTARUL. Există un restaurant în Capitală, pre numele său cel de neon «Victoria», uns cu grad de categoria I (sau mai ceva) unde se poate aștepta o jumătate de oră (peste cele 15 minute pînă cînd te vede ospătarul) să fii servit cu o bere, fiindcă (sic!) nu au pahare! (Ilie Tudora)

CRIZĂ DE LITERE ȘI CIFRE. O fiuică spune că mersul trenurilor de călătorii expus de Agenția de voiaj C.F.R. Suceava nu este complet «din lipsă de cifre și litere». Dacă e criză de cifre și litere nu înțelegem de ce n-au fost suspendate trenurile neanunțate, căci «motivul» și numărul trenurilor aglomerate s-ar fi redus. (I. Predoșanu)

SĂPĂTURILE ȘI COPIII. Pe bulevardul Banu Manta se efectuează lucrări (cu săpături adînci) pentru canalizare și termoficarea zonelor de construcții din apropiere. Dacă spre partea carosabilă șanțul este oarecum protejat prin mari și vizibile panouri, în latura dinspre trotuare grija pentru atenționarea pietonilor lasă mult de dorit și un copil lăsat fără supraveghere de mama sa — intrată la oficiul poștal — a fost salvat de la cădere (circa 6 m) de către un trecător... Să luăm aminte și măsurii! (I. Pătrașcu)

FĂRĂ CARBURATOR, MAȘINA STĂ. Dar n-o să stea fiindcă nu stă nici fabrica de carburatoare. La întreprinderea nr. 2 din Brașov — despre ea e vorba — a fost trimis la ambalaj carburatorul care avea stantașă seria 40 000. Aici se produc 16 tipuri de carburator, practic pentru toate tipurile de motoare cu benzină în exploatare la noi. (Tudor Vasilița)

FOLCLOR ROMÂNESC ÎN PATRU ZĂRI. Cităm — fără comentarii, că nu mai e loc — din programul de deplasări al unor formații folclorice românești: «Poienița» din Brașov la Pola — Iugoslavia; «Prahova», la Hoorn — Olanda și Montoire-sur-le-Loir — Franța; «Dimbovița» în turneu în Franța; «Timișul» la Confolens — Franța; «Cununa de pe Someș» la Lefkas — Grecia; «Călușul» din Scornicești la Messina-Reggio — Italia; «Rapsodia Sălajului» la Krens — Austria; «Siriul» la Kalocsa — Ungaria; «Bihorul» la Debrecen — Ungaria; ansamblul din Gropeni-Brăila, la Malines — Belgia. (E. Dascălu)

BEREA ARE GUST BUN. Asta o știm. Dar mai știm că mirosul răspîdit în special dimineața, pe la orele cinci, de la fabrica de bere «Grivița» pur și simplu poluează organismul celor care locuiesc în preajmă. (A. Munteanu)

COVRIGII DE BUZĂU, totdeauna calzi, serviți cu promptitudine și la orice oră la toate simigierile, fac de la un timp

faima orașului. Nu există turist, care să fi trecut prin Buzău fără să guste covrigii orașului. (Iulia Moldoveanu)

RÎSCURILE DRUMETIEI. Pentru cel care vrea să doarmă o noapte în Rucăr nu există decît o singură soluție: să tragă la o casă particulară, împărțind patul cu altcineva aflat în aceeași situație. Răspunsul responsabilului hanului e invariabil: nu avem locuri. Pînă cînd? (Dumitru Niță)

MINIJOC ȘI MACROPRET. Ziarul «Informația» insera, zilele trecute, știrea de ultimă oră: «loisir»-ul copiilor din Drumul Taberei: cartingul instalat recent de către Întreprinderea de agrement-București. Finalul, imperativ: «Mai vrem...»... Desigur, dar nu la 10 lei doar trei minute. (Ana Cahane)

INCENDIU?... NU! Pe bulevardul Ion Șulea, între uzinele «Policolor» și «Anticorozivul», se află o groapă imensă unde sînt depozitate deșeurile, ambalaje ale uzinei «Policolor». Sînt arse aici tone întregi de reziduuri, fumul acoperind platforma industrială. Oare crematoriul uzinei recent construit la ce mai folosește? (Sorin Postolache)

ȘI AUTOBUZUL 31? Ne exprimăm adesea satisfacția asupra mersului aproape ca de ceasornic al autobuzului 31. Și era bine și toată lumea care-l folosea își exprima admirația... Dar asta s-a cam terminat, deoarece de vreo câteva zile așteptările în stația din Piața Șintei au început să intre în normalul... marilor așteptări de pe alte linii! Unii explică dereglarea prin prelungirea liniei respective, alții că sînt șoferii în concediu... Care o fi adevărul? Mister tip I.T.B.! (V. Tudor)

CHEFIRUL DE MARTI PENTRU ZIUA DE VINERI SAU PENTRU NICIODATĂ! Chefirul, pe care-l caută foarte multă lume, se vinde condiționat la lacto-barul din piața «7 Noiembrie». Cînd m-am dus să iau 12 sticle (vineri 17 august) vînzătoarea mi-a pus următoarea condiție: 8 sticle de azi, 4 sticle îmbuteliate marți, altfel nu vindem. Și eu care voiam chefir proaspăt! (C. Sirbu)

OMAGIU UNUI SAT. Inimoi locuitorii ai comunei Fofledea (județul Sibiu) au ținut cu tot dinadînsul să omagieze memoria unuia dintre consătenii lor: A.T. Laurian. Zilele trecute sătenii și-au văzut visul împlinit: au inaugurat o frumoasă statuie în amintirea ilustrului lor concetățean. (Dumitru Niță)

UN PUNCT TURISTIC puțin vizitat este cetatea țărănească din comuna Slimnic (județul Sibiu). Zidurile, de o incomparabilă frumusețe arhitecturală, amintesc de un ev străvechi, cînd oamenii se retrăgeau în incinte ca să se apere împotriva dușmanilor. Aici își depozitau uneori și averea. Ca o rămașiță a vechilor obiceiuri, unii săteni își mai depozitează într-unul din turnurile cetății slăniile. (Nicoleta Isculescu)

RITM VIU ÎN CONSTRUCȚII. Luna august are, în construcții, un ritm deosebit față de anii trecuți. Se lucrează cu hărnicie și rezultatul este recuperarea rămănelor în urmă, dar ea în funcțiune, într-un ritm mai accelerat a unor obiective, cum este cazul Fabricii de cazane mici și armături de la Cluj care a intrat în funcțiune cu aproape 4 luni înainte de termen. (Vasilița Tudor)

ÎN FRUNTE, «ABECEDARUL». În acest scop, Editura

didactică și pedagogică consemnează mărirea tirajului manualelor cu 5 000 000 exemplare mai mult ca anul trecut. Primul loc îl deține «Abecedarul». (Niță Dumitru)

LUNA «PORTILOR DE FIER» a fost în fapt luna turismului româno-iugoslav, cuprinzind manifestări ce s-au bucurat de o largă participare la Drobeta-Turnu Severin și Kladovo. Un deosebit interes au stîrnit expozițiile cu vânzare de artizanat din cele două țări și mai ales expozițiile de artă culinară, meșterii bucătari români cucerind, cu juriu în regulă, întrecerea cu colegii lor de breasle de peste Dunăre. (I. Cioară)

LA HOBÎTA — Gorj există un mormînt pe care în fiecare dimineață iubitorii artei lui Brîncuși pun flori, cu speranța că, într-o zi, acest mormînt va primi sicriul cu osemintele artistului. (Radu Constantinescu)

NU NE BUCURĂM. Dintr-o știre publicată în «Informația Bucureștiului» aflăm că în curînd vor apărea pe piața 14 (patrusprezece) noi sorturi de țigărete. Cum știrea este incompletă, facem noi precizările de rigoare: tutunul este cancerigen. (D. Niță)

INOVAȚII LEXICALE la Fabrica de hîrtie Bistrița. Hîrtia, pe care ne obișnuisem s-o numim igienică, a căpătăt o nouă denumire după cum urmează: *Hirtie Gienigă* (cf. N.I.D. nr. 4257-68). (Rodica Pop)

DUPĂ PARTICIPAREA LA MANIFESTAREA FESTIVĂ, studenții au sărbătorit cu «Vesellie și tinerete» seara celei de-a XXIX-a aniversări a zilei de 23 August în cadrul unui carnaval organizat la Complexul studentesc-Tei. (Rodica Pop)

APROAPE 300 NAȘTERI au asistat doctorii spitalului din Moldova Nouă (județul Caraș-Severin) de la începutul acestui an pînă la jumătatea lui august. Le uram nou-nascuților, în limbajul local, «Noroc bun!» (I. Cioară)

LA TEATRUL DIN CONSTANȚA, Răzvan și Vidra de B.P. Hasdeu va cunoaște o nouă versiune scenică (în regia lui Mihai Dimiu și scenografia Elenei Fortu), avînd în rolurile principale pe Agatha Nicolau și Sandu Simionică. (Rodica Pop)

SĂPUNURILE MUGUREL, PITIC, LAPTE DE CRIN, citeva doar, din cele realizate de Fabrica «Azur» Timișoara, sînt foarte greu de găsit, cel puțin în magazinele bucureștene. Și dacă de «vină» este calitatea lor superioară, nu se pot lua nici un fel de măsuri? (Niță Dumitru)

DE VORBĂ NOAPTEA. În cartierul Nițu Vasile constructorii lucrează zi și noapte la ridicarea, deocamdată, a unuiu dintre cele trei blocuri, care se vor adăuga la peisajul actual. Ziua ca ziua, dar noaptea orice freamăt al muncii pătrunde prin ferestrele deschise ale vecinilor de șantier, de la discuții despre meciurile de fotbal la trîntituri de obiecte metalice, în ritmuri precise. Sînt oare toate acestea necesare? (Rodica Pop)

STAREA ESTETICII LA JIMBOLIA. Un colectiv de specialiști și muncitori cu înaltă calificare de la Întreprinderea de produse ceramice Jimbolia a pus la punct o tehnologie specială, care a permis să se fabrice cahle de teracotă marmorată. Redînd figuri și scene antice, unele cahle denumite sugestiv «Medalion», aduc și ele un plus de estetică soborol. (Viorica Ciorbagiu)

BRĂCONAJ PISCICOL. Două controale efectuate nu demult de paznicii Asociației vînătorilor și pescarilor amatori din județul Brăila au dus la descoperirea a 70 de pescari-brăconieri. Bineînțeles — completează ziarul «Înainte» — asta nu înseamnă că au fost depistați toți braconierii județului. (Dela Ștefan)

COMITETUL ASOCIAȚIEI DE LOCATARI DIN BLOCUL FOST MIID9/1A DIN BERCENI, în prezent «D. Petrescu 85», la datorie: «Toboganul, chit că este confecționat din tablă, este foarte simțitor și este recunoscutor aceluia care îl folosesc în mod civilizat. În asemenea condiții, toboganul își oferă serviciile lui neprecupețite chiar și aceluia care are bunul obicei de a arunca resturile menajere pe ferestre...» (L. Popescu)

VINE CÎND VREA! Nea Stănescu, ospătar la restaurantul Lido, e cam grăbit cu mușterii. Cere plata atunci cînd nu te aștepți, ori cînd nu vrei și, ce-i mai grav, face socoteala din cap. Nea lordache, responsabilul, s-a arătat mirat tare atunci cînd i-a fost reclamat subalternul, pe motiv că acesta (Nea Stănescu) e mereu pe linie. Pe linie o fi, zicem noi, dar ce fel de linie? Asta-i întrebarea. (Dan Bîrlădeanu)

TINERETEĂ BUNICILOR. Ansamblul artistic «Soroceni» al Casei pensionarilor din Timișoara împlinesc doi ani de activitate. O altă formă de manifestare a școlii bunicilor cu rezultate demne de laudă și de admirație. (Iulia Moldoveanu)

PENTRU O MAI CALMĂ AȘTEPTARE. Cei care au ocazia să ia troleibuzul 82 din stația de pe bulevardul Ana Ipătescu nu au de ce să se impacienteze chiar dacă troleibuzul întîrzie și afară plouă. Locul de refugiu nou construit e acoperit și prevăzută cu bănci de așteptare. (V. Tudor)

RECORD PENTRU NĂVODARI. Pînă la 15 august în tabăra de la Năvodari și-au petrecut vacanța 24 000 de copii, urmînd ca pînă la 12 septembrie să mai sosească încă 12 000 de copii. Astfel că numărul celor ce și-au petrecut vacanța pe litoral va fi cu peste 4 000 mai mare față de anul 1972. (Marga Nedelea)

CONCURENȚII LUI NĂSTASE nu trebuie căuțați doar la San Francisco. Ei se află, în stare potențială (deocamdată, sub forma de supporter), și în comuna Lovrin, județul Timiș. Drept care, în amintita localitate s-a inaugurat, zilele trecute, un teren special pentru sportul cu racheta. (Viorica Ciorbagiu)

NU UITĂȚI CEASUL DEȘTEPTĂTOR dacă vă hotărîți să trageți la hotelul «Continental» din Timișoara. Centralista Ilie Dorina încă n-a învățat să deosebească între ora șase și «șapte». Așa că dacă te lași

în grija ei — adio tren! Adiu speranțe! (Dumitru Niță)

O MONEDĂ NOUĂ circulează de un timp încoace, la magazinul alimentar din vecinătatea Uzinelor textile-Arad. În loc de 2 sau 25 de bani și se dă restul sub forma unui sfert de corru «Invenția» ar trebui de urgență omologată. Spre o pildă, în tramvai, taxatoarea să-ți elibereze bilețul contra unui dmicat de pîine. Sau chibrituri contra covri incomplet, sau o țigară contra unui zîmț de briș, sau... Idee inițială să trăiască! (Viorica Ciorbagiu)

ELEVI NOI, ȘCOLI NOI Odată cu deschiderea anului dînvățămînt 1973-1974 în numeroase localități vor fi inaugurate noi localuri de școală. La Hune doara, de exemplu, sînt în stadiu final de execuție o școală generală cu 24 de clase, iar în județul Dolj 90 de săli isi asteaptă elevii (Tudor Vasilița)

PRODUCTIVITATE LA SĂTUC. 500 000 este valoarea produselor suplimentare livrate beneficiarilor de către una din cele mai tinere unități industriale din județul Buzău: Fabrica de produse ceramice pentru construcții de la Sătuc. (Dumitru Niță)

FILATURA DE BUMBAȘ DIN VASLUI împlinesc la 21 August un an de la intrarea în funcțiune. La mulți ani! (Dumitru Niță)

CÎND AM VRUT SĂ SCRIM FRUMOS, MI-A PICAT CONDEIUL JOS... Versurile cîntecului popular pot avea cel mai acut aplicabilitate în cazul în care expeditorul se găsește la Bacău. Dacă i s-a stricat stiloul posibilitatea de a corespunde (anulată, dat fiind că în oraș este greu de găsit un atelier care să execute astfel de reparații. Există oare? (Dumitru Niță)

VARA ȘCOLARILOR. În vara anului trecut au petrecut o parte a vacanței în tabere și colonii 160 000 de elevi. Vara aceasta numărul lor a crescut la 300 000. Premiere de tabere: Calafat — Dolj, pădurea Chițoc — Vaslui; sate de vacanță în județele: Brăila, Vrancea, Dolj, Iași, Mehedinți Prahova, Timiș. (E. Dascălu)

FANTOME DE VÎNZARE. Din cărți știam că strigoii frecventează cimitirele. Deunăzi am aflat că ei frecventează și secțiile de prelucrare a cauciucului. Ce puțin pe cea din comuna Storbăneasa, județul Teleorman — care ține de cooperativa meșteșugărească «Dunărea» din Zimnicea. Strigoii sus-amintiți au fost chemați de Florea Diniță, fostul responsabil al secției, pentru a se înscrie în listele de pontaj și a semna statele de plată. Bani intrau în buzunarul lui Diniță — căci fantomele n-au buzunare — dar pînă la urmă tot el a răma în pierdere. (Lionel Niteșcu)

«ODIHNĂ ȘI TRATAMENT». La Slănic Moldova, județul Bacău, 29 de persoane aflate la odihnă și tratament au manifestat — în grup — simptome de toxinfecție alimentară. Este drept, sub formă ușoară, dar patru din cei intoxicați au trebuit internați la spital. Așa o dihnă... (Lionel Niteșcu)

SINGUR PE ȘOSEA ȘI ERA SĂ MOARĂ. Atențiune șoferi! Cînd observați în calea dumneavoastră autocamionul cu numărul 22-B-4547, trageți pe dreapta deoarece cel ce îl conduce confundă probabil drumul public cu un parc destinat copiilor. Jo 16 august a scăpat de accident numai datorită faptului că în acel moment era singur pe șosea (Dan Bîrlădeanu)

Doriți să vă mobilați confortabil apartamentul?

Alegeți-vă mobila care corespunde necesităților și preferințelor dumneavoastră!

Magazinele de specialitate din întreaga țară expun și pun în vânzare variate sortimente: camere de dormit, biblioteci, garnituri de hol etc. și piese separate.

Garniturile de mobilă, ca și piesele separate, atrag prin linia lor modernă, cât și prin funcționalitatea lor sportivă; ele sînt construite pe principiul modularii, ceea ce permite utilizarea rațională pe verticală a spațiului din încăperi.

Materialele noi folosite la fabricația lor — plăci inoxidabile, lacuri și rășini sintetice, materiale plastice — conferă acestor mobile un plus de frumusețe și rezistență.

CAMERE DE DORMIT

«SEMENIC» — divan de colț pentru două persoane, cu ladă de așternut, dulap cu două uși, vitrină și sertare, toaletă cu oglindă, masă extensibilă și patru scaune tapițate. Suprafețele frontale pot fi și cu fileuri de paltin. 6.435 lei/garnitura completă.

«DRÖBETA» — divan de colț pentru două persoane, cu ladă pentru așternut, dulap cu două uși, dulap cu trei uși și vitrină, toaletă cu oglindă și taburet tapițat, masă extensibilă. Suprafețele frontale sînt ornamentate cu elemente decorative, divanul de colț poate fi așezat și ca pat de mijloc. 9.547 lei/garnitura completă.

«RODICA» — garnitură complexă. Compusă din nouă piese care permit formarea mai multor variante de mobilare: dormitor (cu pat de mijloc și noptiere) sau cameră studio (cu divan de colț și ladă pentru așternut), completate, la alegere, cu unul sau două dulapuri cu câte două sau trei uși, iar în funcție de spațiu și preferințe, cu coaletă-coafeuză, taburet (banchetă), masă cu placă rabatabilă. Se execută în două variante (cu sau fără fileuri de paltin). Dulapurile sînt formate din câte două corpuri suprapuse. Prețul unei garnituri convenționale: 6.019-8.370 lei.

«ARMONIA» — divan de colț (sau pat) pentru două persoane, cu ladă pentru așternut, dulap pentru haine (cu două sau trei uși), noptiera, coaleta cu oglindă reglabilă, taburet tapițat, 5.102-6.479 lei gar-

nitura (în funcție de categoria stofei).

BIBLIOTECI

«ASTORIA» — formată din patru tronsoane (opt corpuri) modulate, 4.017 lei.

«MILCOV» — nouă corpuri modulate (prin suprapunere câte trei), un corp este prevăzut cu masă rabatabilă, un corp cu bar, celelalte corpuri sînt închise cu geamuri sau uși glisante. Prețul unui set complet: 4.095 lei.

«DOINA» — două uși (jos) și trei rafturi (sus). Preț 910 lei.

«DACIA II» — compusă din patru corpuri distincte ce se pot combina în funcție de necesitățile de utilizare, pucînd fi vindute și separat. Setul complet 6.533 lei.

«BISTRITA» — 2.068 lei.

«CREANGA» — furniruită cu nuc, compartimentul de jos cu uși și sertare, compartimentul de sus cu geamuri glisante și polițe. Totul la prețul de 2.376 lei.

GARNITURI DE HOL

«PĂLTINIS» — canapea extensibilă, cu ladă pentru așternut, două fotolii și măsuță joasă. Prețul variază

între 3.810 și 4.509 lei garnitura, în funcție de stofa utilizată.

«VICTORIA» — canapea extensibilă și două fotolii, picioare din metal, tapițeria îmbrăcată cu stofă și pvc. Preț total: 3.657 lei.

FOTOLII

«TUDOR» — prevăzut cu rotile, extinzîndu-se poate fi utilizat și pentru dormit. Bucata: 1.590 lei.

BIROURI

«BEATRIS» — cu două corpuri, furnir nuc sau exotic. Cu nuc 890 lei bucata. Cu furnir exotic, 750 lei bucata.

«CONCEPT» — cu corpuri cu sertare (dreapta-stînga), cu furnir de nuc, 868 lei bucata.

IMPORTANT!

Toate aceste produse se pot cumpăra și cu plata în 18 rate lunare, cu un avans minim de 20% din valoarea marii vindute.

Se asigură transportul mobilei la domiciliu și montarea ei în apartament, după tarife convenabile.

Continuând relatarea noastră și mergînd pe firul unor documente, poate mai puțin cunoscute pentru marele public, referitoare la condițiile în care s-a desfășurat insurecția națională antifascistă armată din august 1944, reproducem aici fragmente din stenogramele ședințelor Consiliului de Miniștri în zilele imediat următoare declanșării insurecției, deci exact acum 29 de ani.

În ciuda situației deosebit de grele, aveau loc aproape zilnic ședințe ale Consiliului de Miniștri, unde erau luate în discuție și soluționate o serie de probleme interne și externe de interes național, pe prim plan situîndu-se cele referitoare la desfășurarea operațiunilor de dezarmare a trupelor germane, trecerea la ofensivă pentru eliberarea Transilvaniei, problema prizonierilor de război, normalizarea situației interne și dezvoltarea producției industriale pentru susținerea frontului antihitlerist, informarea oficială a guvernelor Uniunii Sovietice, Statelor Unite ale Americii și Marii Britanii despre evenimentele petrecute în România, trimiterea unei delegații la Moscova pentru semnarea Convenției de Armistițiu etc.

PUNCTUL 3 PE ORDINEA DE ZI: SITUAȚIA MILITARĂ

Iată câteva extrase din stenograme.

Duminică 27 august 1944

(...) Se trece apoi la al treilea punct de pe ordinea de zi anunțată de domnul prim-președinte, general Sănătescu: situația militară.

Domnul general Mihail: Orice primejdie asupra Capitalei este definitiv înlăturată... Pentru că asupra Capitalei nu mai este primejdie, am luat hotărîrea să organizăm din trupele disponibile — infanterie, artilerie — transportate cu camioanele, să le trimit în regiunea Buzău, pentru că voința mea este de a bara ieșirea nemților, ca să-i dezarmez și să-i iau prizonieri.

În ce privește trupele noastre de pe front — acele care erau pe linia Siret, Valea Dunării — aceste trupe se retrag către liniile de concentrare Ploiești, Buzău. Se fac etape destul de mari... așa încît pot spune că în maximum o săptămînă trupele care au luptat în Moldova să le găsim concentrate în zona Ploiești-București. Germanii instalaseră în Valea Călugărească un baraj ca să dezarmeze trupele noastre, însă generalul Stefla a dejucat acest plan al lor. Am reușit să aduc din Dobrogea divizia 9... Pe aerodromul lanca 30 avioane și alte materiale au fost capturate. Prada este enorm de mare, iar numărul prizonierilor este de 15 000 (...).

Domnul ministru Pătrășcanu: În momentul de față trupele noastre luptă cu succes cu trupele germane. Interesează că sîntem în stare să eliberăm țara și că rușii vor fi mai bucuroși să-și scutească o parte din trupe ca să lupte la noi (...).

Joi 31 august 1944

(...) **Domnul general C. Sănătescu, președintele Consiliului:** Dacă reușim să normalizăm căile ferate, eu cred că s-a rezolvat a doua etapă, fiindcă avem cărbuni, lemne, cereale, dar totul este chestiune de transport. Mai este o altă chestiune. Am dus lipsă de camioane. Prada de la nemți se inventariază?

Domnul general M. Racoviță, ministrul apărării naționale: Se inventariază tot ce s-a luat de autoritatea militară (...).

Domnul general C. Sănătescu, președintele Consiliului: Funcționarea fabricilor de cauciu merge?

Domnul viceamiral Al. Gheorghiu, subsecretar de stat al înzestrării armatei: Merge! Nu putem lăsa cauciucurile la liberă vînzare, deoarece fiecare ar cumpăra cîte zece. Acolo trebuie control (...).

Pentru ei războiul s-a terminat.

DOCUMENTAR-FLACĂRA

ZILE

FURTUNOASE

Rod al acțiunii unite a celor mai largi forțe politice naționale, armatei, formațiunilor de luptă patriotice, al adevinutului deplin a maselor la lupta antifascistă, August 1944 a reprezentat un act energic de voință al întregii națiuni române, o afirmare fermă a hotărîrii întregului popor de a fi liber și stăpîn în țara sa.

Din primul moment al insurecției, partidul de avangardă al clasei muncitoare, Partidul Comunist Român, a însuflețit și mobilizat masele și armata la luptă împotriva cotropitorilor hitleriști.

O susținută activitate a desfășurat în zilele insurecției — după cum arătam într-un articol din numărul trecut — și guvernul constituit în seara zilei de 23 august, în care Partidul Comunist era reprezentat prin Lucrețiu Pătrășcanu.

Domnul general D. Eftimiu, ministrul lucrărilor publice și comunicațiilor: Am 2 150 de locomotive bune și vagoane suficiente (...).

«LUCRĂTORII VOR SĂ PĂSTREZE RAFINĂRIILE CU ORIȘICE RISC»

Domnul Gheorghe Andonie, directorul general al minelor: Azi dimineață am plecat la Ploiești, ca să văd situația rafinărilor, potrivit ordinului domnului ministru Georgescu, care mi-a spus să mă duc acolo imediat ce Ploieștii va fi liber. Am intrat la «Astra Română» și am constatat că rafinăria este în bună stare. Va fi pusă în funcțiune în 2-3 zile. Deocamdată o punem în funcțiune cu 150 vagoane, iar după 8 sau 10 zile capacitatea ei va fi sporită pînă la 450-480 vagoane produse. Cum consumul nostru intern este în jurul a 300-350 vagoane, însemnează că numai cu producția «Astreii Române» sîntem asigurați.

La «Standard» m-a oprit un cavalerist care venea dinspre Buzău și trecea prin Ploiești. I-am spus cine sînt, a salut și a plecat. Am intrat la «Standard». Rafinăria este în situația rămasă după bombardamentul din 18 august. Rafinăria «Standard» va fi pusă în funcțiune cu 120 vagoane, iar rafinăria «Societatea Unirea» va funcționa cu 70 de vagoane.

În schimb, ieri după masă, «Creditul miner» a fost distrus. L-au dinamitat germanii. Exploziile au fost foarte puternice, la «Columbia» n-am putut trece mai departe (...).

Domnul general Gh. Potopeanu, ministrul economiei naționale și al finanțelor: Trebuie luate măsuri să nu se strice rafinăriile.

Domnul Gheorghe Andonie, director general al minelor: Lucrătorii de la rafinării sînt foarte înțelegători și vor să păstreze rafinăriile cu orișice risc. În toate cele trei rafinării în care am intrat toți au spus la fel.

Domnul viceamiral Al. Gheorghiu, subsecretar de stat al înzestrării armatei: Ce facem cu aprovizionarea cu petrol a populației? **Domnul Gheorghe Andonie, director general**

al minelor: Petrolul se găsește în rafinării și putem da drumul prin liberă cădere, pe conductă. Am aranjat să aducem și de la Doicești (...).

«DAȚI LIBERTATE ÎNTRUNIRILOR PUBLICE»

Domnul general A. Aldea, ministrul afacerilor interne: Domnule președinte al Consiliului, eu am două chestiuni mici. Mai întîi, după informații engleze, nemții lucrează la gaze și la măști. Este posibil ca în bombardamente să întrebuinteze gaze. Nu știu dacă nu este cazul să prevenim populația să aibă măști.

Domnul Ion Maurer (reprezentantul Partidului Comunist, care l-a înlocuit pe Lucrețiu Pătrășcanu, plecat la Moscova ca membru al delegației pentru semnarea Convenției de armistițiu): În această privință ar fi bine ca guvernul să procedeze la măsuri largi de protecția populației, pentru că, în general, n-au putut cumpăra măști decât oamenii oarecum înstăriți.

Domnul general C. Sănătescu, președintele Consiliului: În orice caz Direcția chimică să studieze măsurile preventive și să amintească populației ce trebuie să facă (...).

Domnul general A. Aldea, ministrul afacerilor interne: A doua chestiune. În provincie sînt unele fricțiuni între autoritățile militare și civile. De exemplu, comandanți de corp de armată care nu dau voie să se facă întruniri publice, care nu dau voie prefectului să aibă armă de apărare. Aceasta o înțeleg, dar pentru întruniri publice vă rog să dați dezlegare, să spuneți dacă se pot sau nu face întruniri publice și în ce măsură.

Domnul Ion Maurer: Dată fiind organizarea statului pe baze democratice, întrunirile publice nu pot fi decît completamente libere (...).

Domnul Gr. Niculescu-Buzești, ministrul afacerilor străine: Înștiințarea Comandamentului se face în sensul că șeful partidului local se duce la comandament și spune: țin o întrunire în ziua cutare.

Domnul Ion Maurer: Sînt de acord. În principiu dați libertate întrunirilor publice afară de cele ale partidelor fasciste (...).

Alături de acțiunile mobilizatoare pline de patriotizm ale Partidului Comunist, activitatea guvernului a constituit unul dintre principalii factori care și-au adus din plin contribuția la succesul insurecției naționale antifasciste armate din august 1944.

«BATERIA ALBASTRĂ»

Mobilizați de Partidul Comunist și de celelalte forțe democratice, naționale, la lupta împotriva cotropitorilor hitleriști au luat parte cetățeni aparținînd celor mai diverse categorii sociale, de profesii și vîrste diferite, dar care erau însufleții de aceleași sentimente patriotice, de idealul luptei pentru alungarea de pe pămîntul patriei a cotropitorilor hitleristo-horthyști pentru eliberarea părții de nord a Transilvaniei, redobîndirea independenței și suveranității naționale depline.

Armata română s-a dovedit, în acele zile furtunoase, un scut de nădejde în apărarea intereselor naționale ale patriei. Înțelegînd sensul evenimentelor istorice pe care poporul român le trăia și situîndu-se la înălțimea responsabilității ce o avea pentru viitorul patriei, ea s-a pus în întregime la dispoziția noului guvern — emanație a insurecției — îndeplinind cu promptitudine și spirit de sacrificiu ordinele primite.

Un aport prețios la acțiunile împotriva hitleriștilor l-au constituit formațiunile de luptă patriotice — detașamente înarmate ale clasei muncitoare —, aflate sub nemijlocita conducere a Partidului Comunist. Formațiunile de luptă patriotice au asigurat securitatea unor instituții centrale de stat au asigurat paza diferitelor întreprinderi depozite, a unor bunuri și trofee capturate s-au ocupat de salvarea victimelor bombardamentelor aeriene, de mobilizarea maselor la luptă împotriva cotropitorilor, au pîzit sediile Partidului Comunist etc., creînd, prin aceasta, disponibilități sporite pentru unitățile militare angajate în lupta cu dușmanul. Totodată, acționînd în sprijinul unităților militare sau de sine stătător, formațiunile de luptă patriotice au luat parte efectiv la dezarmarea hitleriștilor atît în București cît și în alte localități din țară.

Dînd dovadă de un înalt patriotizm și răspunzînd apelurilor Partidului Comunist chemării țării, numeroși alți cetățeni, de cele mai diverse profesii, au participat voluntar la luptele împotriva hitleriștilor. Este semnificativ în acest sens acțiunea celor 57 de muncitori și funcționari de la uzina «Rogifer» din Tohani. Ei au format «Bateria albastră» — numită astfel după culoarea salopetelor de lucru adoptate drept uniformă! — și, folosind drept armament tunurile aflate în uzină pentru experimentări, și-au adus contribuția la înfrîngerea trupelor germane care încercau să ocupe Brașovul. Pentru faptele sale de arme «Bateria albastră» a fost citată prin ordin de zi pe întreaga armată și toți membrii ei au fost decorați. Și cîte alte exemple de acest fel nu s-ar mai putea da?

Impresionanta ridicare la luptă în zilele lui august 1944 a întregului popor român demonstrează patriotizm fierbinte al maselor populare, al oamenilor muncii, hotărîrea lor de nestrămutat de a face totul pentru eliberarea patriei de sub dominația fascistă.

Au trecut 29 de ani de la memorabilele evenimente din acele zile furtunoase ale lui august 1944, moment de răscruce pentru destinele României contemporane, care a deschis poporului român calea unor adînci transformări revoluționare, a realizării aspirațiilor sale seculare de libertate și dreptate socială, a victoriei revoluției populare și trecerii la edificarea socialismului pe meleagurile patriei.

Evocînd marea sărbătoare a eliberării, aducem un fierbinte omagiu tuturor luptătorilor antifasciști, în frunte cu comuniștii ostașilor și celorlalți patrioți, care nu au preocupat nimic în lupta cu dușmanul August 1944 va rămîne înscris în cartea de aur a istoriei noastre ca un strălucit simbol al patriotizmului și eroismului întregului popor.

Aurel SIMION
doctor în istorie
Institutul de studii istorice
și social-politice de pe lângă
C.C. al P.C.R.

○ posibilă Lină.

plângînd de uimire

Războiul pe sfîrșite, domnul Dima întors acasă greu rănit, dar mereu zdravăn, simplu și mîndru într-un anume fel căci purta în plămîn trei plumbi care nu-i fuseseră extrasi și cu care avea să trăiască bine sănătos pînă la 86 de ani. Cu toți copiii lui Mladin și cu cei ai coanei Aurica Eitel, singurătatea mea nu era mai mică. Pînă ce mama reuși să găsească o fată pentru mine, Lina din Tabaci, cartierul vechi și primul industrial din tot tîrgul.

Odată cu sosirea Linei, în casa noastră a sosit pentru mine soarele. Era bună și veselă, veșnic cu zîmbetul pe buze, gata de joacă, alergături și povești, cu un cuvînt, o adevărată soră mai mare pentru un copil de 6-7 ani ca mine. Cred că, dacă țin bine minte, Lina avea vreo 12 sau 14 ani atunci

cînd s-a angajat la noi. De unde știa ea, care era un copil cu nițel mai răsărit decît mine, atîtea snoave și mai ales acea purtare plină de tact și înțelegere față de un copil destul de dificil cum eram eu? Cui le datora? Poate familiei numeroase pe care-o avea și deci experienței multiple de-a fi crescut cu trații și surorile ei mai mici, poate grijii de-a termina cu bine școala, fiindcă era și eleva la gimnaziul local mixt, unde mama predă orele de limbă franceză, poate, pur și simplu, firii sale deschise, vesele și franceze, să i se fi datorat toată această atitudine și aptitudine pedagogică înnăscută. În orice caz, eu nu i-aș dori altui copil la vîrsta lui ingrătă, între 4 și 7 ani, decît compania unei supra-veghetoare așa cum a fost Lina pentru mine.

De o singură ființă mai tin minte să fi

fost atît de adînc pătruns și prietenos cu ea, ca și cu Lina, dar aceea era o domnișoară intelectuală, cotînd chiar printre persoanele de așa-zisă «lume bună» din high life-ul vălenean: tanti Măndica Dinescu. Dar, repet, tanti Măndica era cu mult mai mare, trebuie să fi numărat pe atunci vreo 22-25 de ani, apoi manierele ca și veselia ei contagioasă își aveau cauze și explicații precise în originea ei socială, în averea — multă, puțină, dar avere — personală de care dispunea cum vrea, în afara vîrstei sale gata de măritiș. Toate astea le avea tanti Măndica, dar îi lipseau Linei, fata din popor în cel mai riguros înțeles al cuvîntului. Și totuși, cînd o vedeam pe Lina intrînd pe poarta sau pe ușă parca navăle-n pieptul meu un stol de porumbei albi și viorii.

Dealtfel, Lina era și foarte inventivă în jocuri. Așa, de pildă, îmi va rămîne neuitată întîlnirea cu domnișoarele Thomas și balconul lor.

Se afla între biserica Sf. Ioan și prăvălia lui Ionică Butu o casă cu un cat și cu balcon, cam pe unde și-au ridicat mai tîrziu prăvălia frații Petcu. În acea casă înaltă și sobru împodobită dealtfel locuia familia unui inginer ceh cu numele, de rezonanță nemțească, Thomas, care număra printre membrii ei marcați și două fete între vreo 17 și 20 de ani, pe care nu eram în stare să le disting niciodată, așa că memoria mea și le anexase ca pe niște gemene siameze sub numele de domnișoarele Thomas.

Or, într-una din zile, ieșind eu pe-acolo, însoțit de Lina, le-am întîlnit și pe domnișoarele Thomas stînd de vorbă între ele pe marginea șanțului, care se-ntindea de-a lungul șoselei. Cum ne-au văzut, ele s-au repezit la mine să ne jucăm, și joaca s-a întins pînă ce mi-am dat seama că Lina dispăruse. Am strigat-o îngrijorat și nu mică mi-a fost mirarea cînd ea mi-a răspuns din balconul, suspendat ca-n aer, al casei Thomasilor. Convorbirea s-a purtat între noi ca între un terestru și un înger feminin, cu singura deosebire că pe Lina o puteam tutui, ceea ce cu un înger nu mi-aș fi putut-o îngădui niciodată. Că avea ceva îngeresc, nu mai încăpea îndoială, mai ales după ce-mi spusese că a ajuns acolo sus, zburînd. Or, cum eu nu aveam aripi, aceasta mi s-a părut una din marile calități ale Linei: că și le ținuse pe-ale ei ascunse sub rochie.

Apoi lucrul a devenit deodată extraordinar și complet miraculos cînd și domnișoarele Thomas mi-au marturisit ca și ele au aripi, au dispărut în curtea din dosul casei — unde eu nu pătrusesem niciodată fiindcă intram întotdeauna la Thomasi pe ușa cea mare a intrării, de-a dreptul din stradă, — ca să apară și ele, peste cinci minute, în balconul cu pricina, vorba cîntecului. Numai că în loc să le cînt cu mandolina, după ce m-am uimit foarte, am descoperit că rămăsesem singur în stradă, și fără ele, și fără Lina, și m-a apucat un fel de milă și de disperare de soarta mea terestră și certa neputință de-a fi înger, încît am început să le cînt în maniera în care mă pricepeam mai bine: *plîngînd de uimire*. De uimire, repet, nu de frică sau de urît. Dar minunea la care fusesem martor întrecea cu mult tot ce mintea-mi de copil ar fi putut să-și închipuie, așa că lacrimile mele erau mai degrabă de umilință pentru slăbiciunea acestei minți ale mele, pentru slăbiciunea mea însumi de-a nu putea niciodată, îmi dădeam bine seama acuma, să zbor ca îngerii, ca acei trei îngeri, între care și Lina, ce fuseseră cu cîteva minute acolo, lîngă mine, pe trotuarul din fața casei.

Noroc că, la plînsul meu, Lina, drăguța și scumpa mea Lina, și-a desfăcut din nou aripile și, pînă să prind de veste, aterizase din nou lîngă mine, pe pamînt, ca să-mi șteargă lacrimile și să mă îmbărbăteze. «Dar nu-i așa că și domnișoarele Thomas au aripi?...», am întrebato eu pe Lina care, între toți, mi se părea totuși îngerul cel mai dotat fiindcă «zburase» prima în balcon și îndărăt pe pămînt. «Desigur-desigur, cum sa nu avem!...», au exclamat tustrele. Și pînă s-a dărîmat acea veche clădire, iar familia Thomas a plecat din Văleni, cine știe unde, poate în țara lor cehoslovacă, născută tot așa, din zborul unor îngeri gemeni ca și domnișoarele Thomas ale farmacistului, pînă s-a dărîmat acea clădire cu stucăria roasă de ani, și pe care sta scris: «Farmacia M. Thomas — 1904», pînă atunci și mult după aceea, eu am crezut că între noi, pe acest pămînt tem și negru, se pot orîndînd afla niște îngeri prin apropiere. Acuma, cînd scriu, am 56 de ani împliniți, și de la cei 6 ani de-atunci și pînă astăzi tot nu pot crede că Lina și mai apoi domnișoarele Thomas s-au urcat în balconul casei lor altfel decît zburînd. Da, tot mai cred în îngeri — și singurul mare regret al meu este că farmacia M. Thomas s-a dărîmat, este pour de bon, căci s-ar fi putut ca numai ea să alba darul ales de a primi într-însa și la etajul ei pe toți îngerii care trec întîmplător pe pămînt.

acolo unde omul vede cărbunele, nu-l atinge

Pentru gazetarul în căutare de nou, exploatarea minieră de la Voivozi — vreo 75 km mai la nord de Oradea — e adevărată mină de aur, nu de cărbune, mi s-a spus. Neonul-neon. Mecanizarea-mecanizare clasa unu: combina taie cărbunele, banda îl transportă. *«În abatajele noi, omul vede cărbunele, nu-l atinge»*, notez eu spusa inginerului Ioan Cohut ca pe un vers dintr-o frumoasă poezie patriotică. Mergem deci la mina de la Vărzari, modernă și foarte bună pentru documentarea gazetarului sedentari: pe jos, cam 800 m până la gura minei. La ieșirea din mină am înțeles de ce s-bune ultravioletele pentru mineri: îți rupi ca tot omul, mina, să zicem, sau piciorul — se mai întâmplă! — dar minerului i se repară de trei ori mai greu osul, că el stă mai mult la întineric, iar sistemul osos așa-i făcut, are nevoie de soare. Cu ultravioletele făcute imediat după duș, când ieși din mină, compensezi ceva lumină. La Anina s-au instalat raze, aici încă nu, îmi spune maestrul miner Ioan Tarcea, dumnealui cunoaște problema, a lucrat mult timp la Anina.

— Pe aici însă minierii, îmi spune inginerul Cohut, pun mina pe săpă, pe seceră, mai leagă în cruce un snop. Lucrează în aer, înghit sănătate, dar se și ostenesc, că i-a găsit pe vreo doi, nu demult, directorul general dormind la gura puțului Cuzap II.

Ce să faci oamenii, își mai ajută nevestele. Sau își leagă via personală ori săpă în grădina casei. Că minerul din Voivozi, Vărzari, ori din Popești, din Varviz, Cuzan, Budoi sau Borumlaca sau oricare alt sat bihorean din jur, dacă nu are peste iarnă vreo 200—300 kilograme de vin în pivniță și nu și-a făcut gard din fier forjat la casă, nu-i bine văzut și nu-i considerat gospodar adevărat.

...Străbătem deci galeria lungă, mergem cu lampa în mină spre neon, n-am dat încă de el, apa cam țistuie sub scinduri și află că apa e adversarul nr. 2 dacă nu chiar nr. 1 al minerului. Combina taie frumos peretele înalt de cărbune și dintr-o dată, când nu te aștepti, când nici nu puteai prevedea, apare o lentilă de nisip acvifer, cum spun specialiștii. Se înmoaie atunci marna, stâlpii de susținere intră în vatră, utilajele se împotmolesc, presiunea minieră crește: adio viteză de avansare, adio tone de cărbune, adio plan, omul luptă atunci să salveze abatajul. Au avut acum, în urmă, ceva necazuri pe la minele Voivozilor: au lucrat minierii ceasuri întregi peste orele de schimb, au stat și inginerii cu ei, a venit și directorul general al Combinatului cărbunelui-Oradea, Ion Sterca, dar vreo zece zile tot nu și-au putut face planul din cauza unor surpări. Acum începe să se pună treaba pe roate.

— Merge bine brigada, tovarășe Durnea? Ai ceva necazuri?

Nu, tovarășul Durnea n-are nici un necaz. Brigada lui dă zilnic, în cele trei schimburi, cam 800—900 tone de cărbune. Nu-i muncă grea, o face mașina, îmi zice modest și de dragul articolului, minerul. Și câștigă și un ban bun: niciodată n-a câștigat atât de bine ca acum. Tovarășul Durnea e bărbat și nu-i place să se plîngă și află de la altul că atunci când au băgat complexul în abataj *«a avut ceva greutăți și ceva necazuri»*. Tocmai bătea ultimul ștek când dintr-o dată, fără să se audă vreo pîrîitură, așa cum stătea dumnealui pe sold, s-au rupt două grinzi, l-au prins sub ele.

— Dar eram vindecat după o luna, nu-i bai. Am doi flăcăi acasă, trebuie să muncească pentru ei, îi dau să învețe carte. Jenu, cel de 9 ani, e tot mereu premiantul II în clasă. Noi am fost nouă acasă și n-am învățat, trei din noi și cu tata patru am tot lucrat în mină.

— Mergem acasă, la Borumlaca, să-i cunoaștem?

Brigadierului i se aprind lumini în ochi, e bucuros de oaspeți, nu, nu o anunță pe Mărioara, ea-i gospodină vrednică, are întotdeauna cu ce și omeni musafirii, abia ieri le-a plecat cumnatul, inginer la Baia Mare, cu familia, au tăiat pentru ei o jumătate de ogradă de găini, nu-i nimic, a rămas și pentru dumneavoastră, n-aveți grijă. *«Și dacă veniți la noi, vă dau în semn de amintire un tablou cu trei pisici frumoase, nu-i fotografie, e făcut cu mina, am eu un prieten al meu, Ion Anderco îl cheamă, care pictează cu mina tare minunat. A vindut și la București un tablou cu Peleşul — îl știu, seamana întocmai cu pictura — a vindut-o cu 2.000 de lei în Capitală»*.

N-avem timp de puț la frigare, din păcate, îi lăsăm cu regret și pisicile pe perete, lângă Peleşul lui ceva mai mic și lângă o frumoasă Lorelei brună, cocotată pe o stîncă din mijlocul Crișului Repede. Are pe pereții mai multe tablouri pictate cu mina, aidoma cu vederile, unu e și în bucatărie, lângă canapea în care gospodina e eleganta în vatră: *«Bucătăria fără femeie, e ca lăcută fără cheie»*, da, este loc berechet pentru tablouri, pentru că Mitru și Mărioara Durnea au două căși în curte, casa mare, cu oleandri, perne până în tavan și mobilă de 8.000 în dormitor, și casa mică, mai de toată ziua, unde Mărioara gătește, îi culcă pe cei mici și pune în zori laptele de la vacă la prins.

— Prindem un pahar? ne întreabă minerul-taran, și noi îl prindem în mină, îl ciocnim și-i urăm minerește *«Noroc bun!»* Lui Durnea, băiat sărac de-acasă, dar om vrednic care și le-a făcut pe toate cu sudoarea lui amestecată cu praf de cărbune, îi mai trebuie și o fărîmă de noroc din când în când: să nu se înmoaie prea des abatajul și să dea o ploaie bună peste vie. Dar numai când e cazul!

Sanda FAUR

în fine, alexandria cît brașovul și bîrladul la un loc

Lucrul care se face ușor parcă nici nu-i prea frumos. Îi dă valoare și frumusețe cazna omului. Stăruința de a învinge. Asta

îmi explica, așa, oarecum învăluit, Gheorghe Ciocan. Și ca să înțeleg mai bine a luat spre o pildă însăși meseria mea. Uite —

zice — dumneavoastră scrieți articole. E o treabă cu care v-ați învățat. Dar poate că de la un articol la altul tot se ivește ceva nou, ceva necunoscut pînă atunci. Așa-i și la noi...

Gheorghe Ciocan e un fel de dirijor. Și executant, în același timp. Mi-a fost recomandat ca fiind «cel mai greu» montor. Și nu numai pentru că depășește 100 de kilograme. Ci pentru că biruie coloși care-i întrec mult greutatea. Bunăoară, cuptorul de tratament termic are 27 de tone. Nu l-a cărat în spate, firește. Dar o luptă a fost. Cum să aduci o astfel de matahală gîngășă pînă în locul ei, să nu-i clintești nimic pe dinăuntru și să nu spargi mozaicul din hală? Mecanizare, sigur. Numai că se ivește un lucru curios: faci o fabrică nouă, complet automatizată, și la montaj folosești «argatul» (un trunchi de piramidă din lemn) ca pe vremea egiptenilor. Păi, cum așa? Uite cum: Sînt macarale. Avem. Dar nu de care ne trebuie. La montajul utilajelor în hale mai joase aveam nevoie de o macara de mare tonaj, dar cu braț de zece metri. Nu știu ce capete lunate au uitat lucrul ăsta cînd au adus din import P and H-urile. Știe și ministrul (!) Și ce să faci atunci? Dă-i cu troliul și cu cablurile! Gh. Ciocan se scarpină după ureche și-și reprimă o injurătură. Mă întreb cu voce tare ce cunoștințe mai deține un montor de înaltă clasă. Omul zimbește cu îngăduință față de neștiința mea și cu duioșie la adresa cuptorului: dacă la montaj s-ar fi schimbat unghiul doar cu doi milimetri, inelele de rulmenți din baia de ulei s-ar învîrți aiurea și ar rupe racleții, paletetele astea, adică. Deci, e greu? E nou? Nu-i, pentru că a mai «umblat» cu asemenea cuptoare și la Colibași și la Republica și-n alte părți, principii e același. Dar nou tot e ceva, mereu. Ca și cu articolele... Poate e o deosebire la montori: «scriu» în echipă, după ce gîndesc tot împreună. Echipa lui, a lui Gh. Ciocan, e compusă din 25 de oameni. Mușat, Bojan și cei doi frați Albert sînt printre cei de bază. Nu poți deosebi, strict, lucrul unuia de-al altuia. Fie că montează mașina de presaj ori, mai ales, lucrează la magistrală. Nu vă gîndiți la o șosea: magistrala montorilor — lungă de aproximativ 15 kilometri — este alcătuită din conducte, din racorduri la emulsii, uleiuri, aer comprimat, este condiția automatizării mașinilor productive.

Gheorghe Ciocan este un om important. Un as în meserie (mă conving, între alții, și inginerii Cornel Manolache și Florian Munteanu — șeful și adjunctul lotului de instalații și montaj). Îl întreb pe «omul cel greu» dacă nu suferă din cauza lipsei de notorietate. Zice că nu, și pare sincer. Între șantiești e cunoscut destul. Nu ca Ilarion Ciobanu, cu care a lucrat la Bumbești-Livezeni. Dar cu artiștii de cinema cine se compară? Fiecare cu arta lui — îl consolez eu, fără să fie nevoie. O să vedem noi cum e cu «dirijatul» cînd vom da foc la cuptor — îmi răspunde el. Mai e mult pînă atunci? Nu. Nu-i mult. Mai devreme decît s-așteptau chiar ei înșiși.

La Fabrica de rulmenți din Alexandria, prezența constructorilor e aproape imperceptibilă. Zarva s-a potolit. E liniște. Și curat. Parola zilnică a devenit: «predarea la beneficiar». Beneficiarii montează și ei mașini, pe care le vor stăpîni peste ani. Bene-

ficiarii sînt, cu alte cuvinte, cei care vor produce rulmenți în Teleorman. Condiția fără nici o abatere: doctori în meserie. Vorbesc despre ceea ce înseamnă «muncitor de înaltă calificare» cu maestrul Gheorghe Bolocan, șeful atelierului de rectificarea inele. El crede că enunțul îi definește pe cei care sînt multimeseriași, care știu a proape cît un maestru. Și aveți asemenea muncitori? Șeful de atelier tace, oftează urpic, află între timp că majoritatea oamenilor stabili provin de la Brașov (el însuși vine aici, în Alexandria, după vreo 14 ani de lucru la «Hidromecanica»), iar tace și pînă la urmă se hotărăște, îl cheamă pe un tînăr de prin apropiere. Se recomandă Bogatu Dumitru, îmi spune că «momental» e de-aici, din Alexandria, nu înțeleg și pe urmă află că înainte de «momental» (ianuarie 1973, cînd s-a mutat la blocuri cu nevastă și doi copii) locuia în comuna Frumoasa din Teleorman — aici, aproape. Un an și jumătate s-a pregătit anume la Brașov. Găitan Alexandru, reglor de forță (care vine de la «Rulmentul» și a fost o lună în Japonia la specializare). Reglor e o meserie de căpetenie? Sigur. Cum să nu! O linie întregă de mașini, profilată de la un reper la altul. «Noi aici lucrăm cu microni. O abatere de un micron — bun de aruncat!» Replica mă intimidează de-a binelea. Și mai vine, în completare, și maestrul Nicolae Rogoz cu precizarea: «De-o viață de om lucrăm la «Rulmentul»-Brașov. Am venit aici, m-am dezrădăcinat, eu și alții ca mine, pentru că în materie de rulmenți, la Alexandria e o minune a tehnicii. Se lucrează la o linie, de exemplu, cu jumătate din efectivul de oameni de la Brașov. Și ce precizie! Și ce finete!»

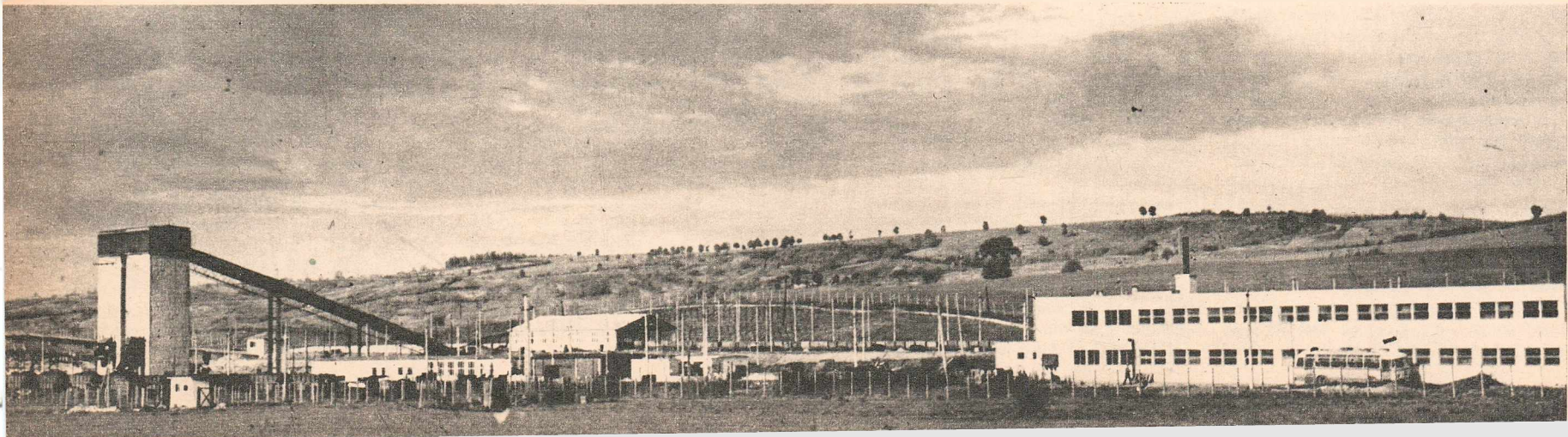
Oftatul de început al șefului de atelier nu-mi dădea totuși pace. Am insistat. Fostul brașovean se lăsa greu. Și pînă la urmă tot mi-a fost dat să află: muncitori cu înaltă calificare nu se găsesc pe toate drumurile. Dacă se pornesc din locurile lor și își iau casa în spinare, trebuie să știe ce le oferi în plus. Gospodarii din Alexandria au promis marea cu sarea. Dar apă tot nu curge la blocuri (ce să vorbim de cea caldă). Necazuri. Iată însă că a venit și el, Gheorghe Bolocan, și Nicolae Rogoz, și o mulțime. În ciuda necazurilor. Se cheamă că în afară de multimeseriași, muncitorul cu înaltă calificare mai este și acel om care crapă de dragul meseriei lui și ca să guste din minunile tehnicii la fața locului recurge la încălzitul apei pe aragaz cînd are nostalgia băii zilnice de la Brașov.

N-a fost ușor. Și nu-i încă. Dar revelionul în Alexandria va fi sărbătorit cu micile cununii argintii ale rulmenților locali. Asta se numește devans de termen. Puțin poetic? Poate, pentru cineva care nu judecă niciodată cu inima.

Daruri se fac în toate zilele. Cele de aniversări au o memorie specială. Acum, în august 1973, cînd la Alexandria se coc pepenii, Fabrica de rulmenți (cea mai importantă din oraș și cea mai mare — cît Brașovul și Bîrladul la un loc) a pregătit un dar de aniversare, nu numai pentru Alexandria, ci pentru întreaga industrie românească, milioane de rulmenți mai devreme «decît se aștepta toată lumea».

Viorica CIORBAGIU

«Omul vede cărbunele, nu-l atinge». Vedeți și dumneavoastră intrarea exploatareii miniere Voivozi.

DIALOG PESTE VEACURI

Luptele politice din epoca tinereții sale au făcut pe Dimitrie Cantemir să cunoască bine atmosfera de intrigă și mașinatiele prin care marea boierime obține înlocuirea domnilor Moldovei prin intermediul Porții. Aceste lupte formează obiectul unelora dintre cele mai interesante opere ale lui Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglifică* (1705), care reprezintă trecerea de la lucrările filosofice de tinerețe la cele istorice și geografice de mai târziu.

Această lucrare — care se citește și astăzi cu plăcere — nu a putut fi încă încadrată într-un anume gen literar. Nicolae Iorga o considera «o carte de memorii, îmbrăcată în zăbranicul glumeț al unei fantezii alegorice» sau «cel dintâu roman românesc pe temeieri de realitate istorică»: P.P. Panaitescu vede în ea mai degrabă un «pamflet politic», în timp ce Panaitescu—Perpessius o consideră ca fiind o lucrare mai complexă: «roman social, memorii și roman de aventuri». Avem de-a face, așadar, cu *primul roman din literatura noastră*, în care învătutul domn al Moldovei va deschide un drum năvălit.

«PENTRU SLOBODZENIE ȘI MOȘIE CU CINSTE A MURI»

Neputînd spune adevărul direct (unele lucruri neplăcute priveau chiar pe fratele

După o descriere contemporană a unui francez (1711), «acest domnitor (Dimitrie Cantemir) era un om de statură mică, cu trupul șlefuit în chip delicat, bărbat frumos, grav și cu o înfățișare așa de plăcută cum n-am mai văzut niciodată în viața mea».

*Dimitrie Cantemirius
Palatinus Moldaviae.*

viata lui dimitrie cantemir

cu Antioh, domnul de atunci al Moldovei). Cantemir a recurs la alegorie, transformînd personajele cărții sale în animale (boieri moldoveni) și păsări (boierii munteni). Nu vom povesti aici subiectul, lăsînd cititorilor plăcerea de a-l afla singuri din lectura lucrării. Vom sublinia însă faptul că autorul folosește prilejul pentru a-și expune unele din ideile sale social-politice, idei înaintate pentru vremea aceea.

Fără să se ridice împotriva feudalismului sau orînduire, Cantemir condamnă exploatarea țărănimii de către marii boieri, înfățișată ca niște fiare însetate de pradă, care trăiau din «truda altora agonisită». El nenfățișează un tablou mișcător al situației țărănimii din acea vreme: «unde va glas de bucurie sau viers de veselie nu se simțea», ci «obide, suspine, văietături și olecăituri în toate părțile și în toate colțurile să audzia».

În aceste condiții, Cantemir justifică lupta țărănimii împotriva exploatarei feudale sub zăinca că este mai bine «pentru slobodzenie și moșie cu cinste a muri» decît a rămîne în robie și supunere veșnică.

Soluția preconizată de autorul *Istoriei ieroglifice* este împăcarea celor două clase: boierii trebuie să caute «a muștelor (țărănilor) prieteșug și frăție, nu vrăjmășia și vecinîia» (șerbîia) acestora.

În același timp, Cantemir face și un apel patetic la clasa conducătoare din Țara Românească și Moldova, cerîndu-i să înceteze intrigile politice care provocau mult rău celor două țări surori: «Auzi voi, jigăni, nu afită pe dinafară pre cît pe dinluntru răpsite, ajungă-vă cît pînă acum și pînă intr-ațita monarhiile ați amestecat și toată și mai nestînsă iască a vrăjbi între dînsele ați aruncat; puneți-vă hotar și tenchiu rău-ăților voastre; părăsiți-vă mai mult cleștele strămbătății în mina lăcomiei a alcătui».

TEMPLUL LĂCOMIEI

Lucrarea mai cuprinde și un vehement atac împotriva Imperiului otoman, considerat a fi «templul lăcomiei», dominat de corupția dregătorilor săi, puși pe înavățire din exploatarea supușilor.

un domn «aplecat spre cei mici și săraci»

Dimitrie Cantemir condamnă cu vehemență tirania, arătînd că «unde tirania stăpînește, acolo dreptatea se izgonește», supușii devin lași de frica tiranului și nu îndrăznesc să mai spună adevărul.

Pentru Cantemir idealul conducătorului politic era monarhul luminat, care să guverneze cu dreptate și blîndețe. Autorul *Istoriei ieroglifice* a devenit astfel precursorul «despotismului luminat» — care a avut un mare răsunset în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea în Europa — și este considerat ca unul din primii iluminiști ai Europei.

În *Istoria ieroglifică* viitorul domn al Moldovei și luptător pentru cauza poporului său își expune și crezul său politic; el consideră că «toată slava și lauda numelui mai de frunte este cînd cineva cu ostenițele sale pentru moșia sa sudorile și-au vărsat și pentru neamul său toate primejdiile în samă n-au băgat». Încă din 1705 Dimitrie Cantemir se gîndea să-și slujească neamul și «moșia» sa străbună fără să țină seama de primejdiile ce-l așteptau și pe care — așa cum vom vedea — nu le-a putut ocoli.

Deși nu este o lucrare filozofică, *Istoria ieroglifică* cuprinde și numeroase idei filo-

zofice. În privința teoriei cunoașterii, autorul adoptă aici o poziție diametral opusă celei expuse în *Imaginea științei sacre*, apreciînd că singura cunoaștere adevărată este aceea prin intermediul simțurilor: «toată știința din povăț (experiența) simțurilor se află».

Tinărul învățat sesizează și existența legilor sociale, considerînd că în viață sînt două feluri de fenomene: întîmplătoare, supuse hazardului, și cele supuse legilor naturii (ființele).

Concepția despre lume a lui Dimitrie Cantemir este deistă: el crede că lumea se conduce după legi imuabile, stabilite de la început de un creator, care nu mai intervine după aceea spre a-și modifica creația. După ce i-a imprimat mișcarea, «de lucru se odihnește și ca un deplin în putere stăpîn, odărnici numai poruncind, din veci și pînă în veșnicie zidirea ca o slujnică după porunca nepărăsită aleargă».

Intrucît limba română nu cunoștea și nu folosisese încă o serie de termeni științifici sau filozofici, Dimitrie Cantemir a alcătuit o «scară» în care a explicat numeroși asemenea termeni utilizați prima oară de el (argument, atom, experiență, materie, democrație etc.). Această «scară» cuprinde *primul dicționar de neologisme apărut în limba română*.

În *Istoria ieroglifică* citim și unele pasaje foarte izbutite din punct de vedere literar, versuri, povestiri, descrieri sau portrete satirice. Iată, de pildă, cum prezintă Cantemir pe marele spătar Mihai Cantacuzino (Cucunzul): «Multe grăiește, dară puține isprăvește, la mînie iute, la foame nesăturată, naste: dzic că vițelul întreg de abia îi iese de gustarea diminetii. Iară la ospățul prînzului, cu taurul și cu cămila nu se satură. Despre partea stomahului așe, iară despre partea sufletului cu multul mai mult nesățos și nesăturat iese; prin olaturile ei altă jigănie nu numai cît a nu viețui, ce nice a trece fără primejdie poate».

UN TEZAU AL ÎNTELEPCIUNII POPULARE

Cantemir nu uită nici atmosfera basmelor populare care îi fermecaseră copilăria. Un alai de nuntă apare astfel transfigurat: «țînțării cu fluier, grierii cu surle, albinele cu cimpoi cîntec de nuntă cîntînd, mușțele în aer și furnicile pre pămînt, mari și lungi danțuri ridicară, iar broaștele toate împreună cu brotăceii din gură cîntec ca acesta în versuri tocmit cînta». Acest frumos pasaj a inspirat, probabil, pe marele poet Mihai Eminescu în descrierea alaiului de nuntă din «Călin».

Cartea cuprinde și cîteva versuri caustice, în care autorul ridiculizează căsătoria lui Mihai Racoviță (Cămila) cu frumoasa Ana Codreanu (Helge), ce nu se bucura de o moralitate deosebită:

«Cunună-mpletită norocul o tinde,
Capul fără crieri cu mîna o prinde,
O Helge fecioară, fecioară nevastă,
Nevastă fecioară, fecioară nevastă,
Cămila să ragă, filcul nu-nțeleagă,
Margă la Athina ce iaste s-aaleagă,
Fecioară nevastă, nevastă fecioară».

Istoria ieroglifică mai constituie și un adevărat *tezaur al înțelepciunii populare*. În această lucrare ni s-au păstrat numeroase proverbe și expresii populare vechi care — străbătînd veacurile — sînt folosite și de noi astăzi. Iată cîteva dintre acestea: cine sapă groapa altuia cade singur într-însa; paza bună trece primejdia rea; lauda de sine nu miroase a bine; lupul își schimbă părul, dar năvărul nu; socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din țîrg; cum îți așterni așa vei dormi; a rîce pe sub mustăți; a-și mușca buzele; cu coada între picioare; cu o falcă în cer și una în pămînt etc.

Iată cîteva din calitățile *Istoriei ieroglifice*, una din cele mai interesante creații ale lui Dimitrie Cantemir, prima încercare de roman românesc și un izvor istoric însemnat pentru perioada 1688—1705.

«...ȘI L-AU PUS DOMN ÎN ȚARA MOLDOVEI»

Anii 1705-1710 — petrecuți și ei tot la Constantinopol, unde avea o casă somptuoasă, mobilată cu mult gust — nu au adus schimbări deosebite în viața lui Cantemir, care continua să sperie în ocuparea tronului Moldovei sau Țării Românești, fără a-și întrerupe însă preocupările sale științifice și literare.

Toamna anului 1710 marchează un eveniment de seamă în viața lui Cantemir, și anume *numirea sa ca domn al Moldovei*.

Numirea lui Cantemir ca domn s-a făcut repede și fără ca acesta să plătească bani pentru investitură, așa cum se obișnuia.

Iată cum povestește Neculce evenimentul: «Deci împăratul, cum au auzit acele cuvinte de la hanul (tătarilor), într-acele ceasuri și răpedzit, fără de știrea vezirului, de-au adus pe Dumitrașco beizadde de la gazdă cum mai de sîrg și l-au adus la sarai la împăratul. Și îndată l-au îmbrăcat cu cabaniță, cu spinare de soboli în loc de caftan, și l-au pus domn în țara Moldovei. Și apoi l-au dus la vezirul de l-au îmbrăcat cu caftan și i-au dat ferman (de numire). Și nezăbovindu-l două, trei dzile, l-au și pornit, de-aceu venit în menzil la Iași, numai cu dzece, douăzeci de oameni. Care n-au cheltuit nici un ban la Poartă, că și tuiurile și singeaucul (steagul de domnie) pe urmă i l-au trimis».

«S-AU ARĂTAT CĂTRĂ TOȚI CU DRAGOSTE ȘI CU BLÎNDEȚE»

Numit domn al Moldovei, în noiembrie 1710, Cantemir nu a avut timpul necesar să pună în practică ideile sale social-politice privind organizarea statului, deoarece a trebuit să facă față situației de război în care se găsea Imperiul otoman și în care va fi atrasă și Moldova.

Scurta sa domnie de opt luni a lăsat însă amintiri frumoase în Moldova; contemporanii l-au apreciat ca pe un domn blînd și drept, care nu a împilat poporul cu dări, așa cum făcuseră predecesorii săi. «S-au arătat cătră toți cu dragoste și cu blîndețe... și țara nu o au supărat cu bani, ce prea ușor au lăsat pre săraci ca să se poată plăti mai lesne».

Domnul «așa se arăta de bun și de blînd că tuturor le sta ușile deschise și nemăreț, de vorovia cu toți copiii». Nicolae Iorga a văzut în această atitudine «o înduioșătoare notă a acestui temperament superior, rafinat și înălțat spre cetirea multor cărți și prin cunoașterea atîtor oameni aleși: plăcerea de a se apropia și de sufletul nevinovat al copiilor țării sale de naștere».

Mai avem, în sfîrșit, și mărturia unui grec stabilit în Moldova, Anastase Condoidi, care declara că domnul «n-a voit cheltuieli de domnie nouă și a desființat peste tot darea albinelor și a viilor... În scurt, strălucește în Bogdania azi o schimbare a dreptei celui Prea Înalt, căci a răsărit în ea un nou soare de dreptate».

Un asemenea domn «aplecat spre cei mici și săraci» — cum spunea Iorga — ar fi realizat multe lucruri demne de laudă dacă ar fi domnit mai mult și în condiții mai favorabile și dacă ar fi putut lăsa tronul urmașilor săi «care să continue înnoirea statului după exemplul lăsat de dînsul».

Nicolae STOICESCU

(Va urma)

cîteva din părerile unui chirurg cu peste 40 000 de operații la activul său

Interlocutor: profesor doctor docent Pius BRÎNZEU

— La începutul carierei mele m-au impresionat urgențele. Lupta aceea, la limită, dintre viață și moarte mă dinamiza, iar victoria mă făcea să încerc sentimentul de imensă satisfacție de a mă simți — foarte concret — util oamenilor. Pe această satisfacție am încercat să-mi construiesc viața.

Este una din frazele convorbirii ce am avut-o cu profesor doctor docent Pius Brînzeu și care mi s-a părut că ar putea caracteriza, într-un fel, și omul, și medicul.

Greu găsești clipe de răgaz în pulsul accelerat al zilelor acestui om. Uneori dimineața, îl poți prinde la primele ore, la spitalul teritorial C.F.R. Timișoara, la blocul operator.

— Mai țineți minte cîte operații ați făcut?

— Știu eu? Un calcul aproximativ ar da peste trei pe zi, în medie; hai să zicem 310 zile pe an și 36 de ani de activitate. Sototeala e ușor de făcut.

— Peste 40 000. Ați operat cancer?, re-luăm firul întrebărilor.

— Destule.

— Ce credeți despre intervenția chirurgicală în cancer?

— Din nefericire — și nu numai pentru noi chirurgii — tratamentul de bază al cancerului rămîne cel chirurgical. Cît timp? Greu de spus. Radioterapia și chimioterapia ajută mult, dar extirparea se poate face numai chirurgical. Aș dori să nu mai fie așa, căci aceasta ar însemna victoria netă asupra bolii....

— Ce trebuie să facă chirurgul într-o intervenție?

— Numai ceea ce este în interesul bolnavului. Latura spectaculoasă nu trebuie să intereseze deloc.

— În raport cu alte ramuri medicale se pare că chirurgia a progresat mai puțin.

— În aparență numai. E o chestiune de

tehnică. De fapt, progresul general al medicinei constituie un sprijin și în dezvoltarea chirurgiei. Atît timp înșă cît va exista actul chirurgical, prin intervenția manuală, totul rămîne o chestiune de talent și dexteritate.

— Prin intervenție manuală înțelegeți dibăcie tehnică?

— Și asta. Dar văd, în primul rînd, în ea un act de gîndire. Miinile — cînd lucrează — sînt de fapt o prelungire a capului, și primul în actul chirurgical aparține creierului.

— Dacă ați suferi de o maladie, de care chirurg român v-ați lăsa operat?

— Greu de spus. Depinde și de maladie. Prefer înșă să nu răspund pentru a nu trezi susceptibilități.

— Aveți desigur principii după care vă călăuziți?

— Am destule. Cred că în viață trebuie să gîndești bine ceea ce faci, pentru a nu fi nevoit să te rușinezi ulterior de ceea ce ai făcut. Trebuie să recunoști totdeauna superioritatea celui mai bun și trebuie să gîndești tot ce spui, dar să spui numai ceea ce gîndești. Inșăși natura este elocventă în acest sens. Ea a dat omului două urechi și o gură, ca să asculte mai mult și să vorbească mai puțin.

— Și cînd e vorba de bolnav?

— Pe masa mea de operație sînt oameni de care trebuie să te apropii sufletește și să le cîștigi încrederea. Sub lampa scialitică umanismul capătă dimensiuni și adîncimi neașteptate. Chirurgul trebuie să folosească nu numai bisturiul, ci — cu aceeași pricepere — și cuvîntul. Încurajarea sporește totdeauna șansele de vindecare, și se pare că Richardson avea dreptate cînd zicea că «cel mai bun medic este cel care știe să inspire nădejde».

Dorin IANCU

întrebări și răspunsuri

despre hepatita cronică activă

O cititoare, Szilagy Olga, ne întreabă de ce tatăl său, suferind de o hepatită cronică activă, are periodic stări febrile (37,3-38,8 grade) cu frisoane. Ar dori să știe cum trebuie interpretată această situație și ce atitudine ar trebui să ia.

Iată răspunsul profesorului doctor docent Roman Vlaicu de la Clinica medicală I din Cluj:

În interpretarea stărilor febrile la acest bolnav trebuie ținut cont de următoarele aspecte:

— o suferință hepatică cronică poate evolua, periodic, cu stări de subfebrilitate (37,2-37,4 grade), astenie marcată, transpirații, slăbire în forțe fizice mai ales, scăderea poftei de mîncare;

— suferințele hepatice cronice se asociază foarte frecvent cu suferințe ale vezicii biliare și ale căilor biliare. Dintre acestea, procesele inflamatorii (angiocolicistite) evoluează cu simptomele descrise la bolnavul respectiv: perioade de zile cu febră și frison.

Procesele inflamatorii pot fi foarte active și intense (angiocolicistite acute) sau pot fi mai puțin intense și atunci au o durată mai lungă de evoluție. În aceste cazuri starea febrilă se manifestă mai ales în cursul după-amiezii, spre seară;

— la realizarea procesului inflamator pe

căile biliare și vezica biliară contribuie de cele mai multe ori un obstacol în scurgerea bilei spre duoden — realizat frecvent de litiaza biliară;

— colangiocolicistografia negativă la acest bolnav piederăz fie pentru un obstacol în scurgerea bilei (nu ar fi exclus un obstacol pe căile biliare intrahepatice), fie pentru insuficiență a celulei hepatice. Dacă examinarea a fost făcută în plin puseu de evoluție de activitate, a hepatitei cronice, neumplerea vezicii biliare și a căilor biliare s-ar putea datora tocmai insuficienței celulei hepatice. Se cere ca această examinare să fie repetată.

— prezența obstacolului pe căile biliare favorizează nu numai suferințele acestor (angiocolicistite), ci și ale celulei hepatice. Există chiar forme clinice de hepatite cronice produse în special prin acest mecanism caracteristic acestora este colorația icterică sau subicterică a tegumentelor. În prezența obstacolului pe căile biliare, procesele inflamatorii reacționează slab la tratamentul cu antibiotice atîta timp cît obstacolul nu a fost îndepărtat.

În cazul bolnavului nostru se indică întemnară într-un serviciu de specialitate — atîta timp cît nu s-a repetat colangiocolicistografia precizarea originii stării febrile, cît și, mai ales, pentru rezolvarea terapiei cazului

dosar

ceva despre ficat și bolile sale

În investigațiile de rutină nu este încă posibilă punerea în evidență a virusului hepatitei. Pe de altă parte încă nu a fost descoperită o reacție serologică specifică acestui virus. Existînd înșă un mare număr de persoane cu forma anicterigenă a hepatitei, precum și purtători de virus sănătoși, dar care toți transmit boala prin produsele lor biologice, un important mod de lățire și de perpetuare a epidemiilor de hepatită îl constituie transmiterea ei prin transfuziile de sînge, plasmă, concentrate leucocitare, gammaglobulină și alte asemenea produse biologice provenite de la aceste persoane, sau prin materialul sanitar infectat de la ele (seringi, ace, instrumente chirurgicale). Odată cu descoperirea antigenului «Australia», numit și antigenul asociat hepatitei, și care stă în legătură cu prezența hepatitei epidemice virale, s-a făcut un mare pas în posibilitatea de îngrijire a transmiterii acestui flagel al omenirii. Cu acest scop, astăzi se cercetează obligatoriu dacă produse biologice de genurile mai sus indicate conțin antigenul «Australia» și, în caz de pozitivitate, utilizarea lor este interzisă. Prin excluderea donatorilor de sînge «Australia-antigen-positivi», în Republica Federală Germania frecvența hepatitei a scăzut cu 25%.

Nu trebuie uitat înșă că un mare număr dintre infecțiile hepatice se transmit prin contactul direct cu bolnavul, icteric sau anicteric, sau cu purtătorii sănătoși, boala făcînd parte din cadrul nosografic etichetat de epidemiologi cu termenul de «boala miinilor murdare». De aceea, igiena personală trebuie atent supravegheată, evitînd manipularea alimentelor cu miinile nespălate.

Cum nu există un test de laborator care să ne informeze asupra deficienței funcționale globale a ficatului, se fac multiple explorări clinice și teste funcționale, din profilul diagnostic al rezultatelor lor încercîndu-se tragerea unor concluzii de ordin diagnostic, diagnostic diferențial și prognostic. Dar cum s-a dovedit experimental,

dacă se face rezecția chirurgicală pînă 9/10 din ficat, probele de laborator pot rămîni încă normale, s-a ajuns la concluzia imposibilității ca din rezultatele acestor să se tragă concluzii ferme asupra capacității funcționale reale actuale și mai ales de viitor a ficatului. De aceea, în spiritul medicinii moderne, se caută coroborarea rezultatelor acestor teste cu informațiile pe care aduc examenul histochimic al punctatului hepatic, precum și scintigrafia hepatică explorare radioizotopică prin care se pune în evidență la scară macroscopică densitatea țesutului hepatic, vizualizîndu-se zonele bogate în țesut cicatricial, precum și lacunele pe care le realizează formațiuni tumorale benigne sau maligne — primitiv sau metastatice.

Examenul colecistografic funcțional arată forma și dinamica veziculei biliare precum și prezența eventualei a calculilor veziculari, iar examenul colangiografic poate pune în evidență prezența calculilor coledoc, precum și tulburările lui dinamice sau mecanice (compresiunea prin cancer al capului pancreatic, scleroza sfincterului).

Date deosebit de prețioase pentru tratamentul afecțiunilor căilor biliare ni le aduce examenul bilelor, recoltate prin tubaj duodenal, care poate pune în evidență prezența unor paraziți — cum sînt lamblile —, sau unei infecții, bilicultura și antibiogramă consecutivă dîndu-ne indicații asupra terapiei optime.

Intervenția terapeutică în afecțiunile hepatice este cu atît mai eficientă, cu cît se face mai curînd. De aceea, se indică explorări clinice și de laborator, la prezentarea celor dintîii semne care pot trăda o asemenea suferință: o senzație de oboseală nejustificată somnolență postprandială, colorarea mîntensă a urinilor după eforturi fizice, tolăraa mai grea a alimentelor bogate în grăsimi, a ouălor și a verzei.

profesor doctor docent AI. CIPLE

urgente rezolvate de miercuri pînă miercuri

O VIAȚĂ PENTRU O VARZA. Suferind de colecistită și de insuficiență cardiacă, Ardeleanu Viorica, 60 de ani, pensionară, nu rezistă ispitei, îngurgitînd o cantitate respectabilă de varză și salam. Nu după mult timp, începe să aibă dureri în hipocondrul drept (regiunea ficatului). Durerile devin din ce în ce mai puternice. Are grețuri, vomitări repetate. Solicită Salvarea. După o consultație la domiciliu, i se administrează un tratament calmant. În prezent, bolnava se simte bine. Imprudența înșă tot imprudență rămîne, chiar dacă de data asta nu i-a fost fatală.

RECIDIVĂ. Ivan Elisabeta, 33 de ani, avea o veche suferință renală căreia nu-i dădea importanță, considerînd-o de tip pasiv. Din păcate înșă, maladia se reținește. De două zile are vărsături, palpitații, sufocări, cord cu zgomote aritmice, edeme (umflături la miini și la picioare). Nevoită să cheme Salvarea, este internată de urgență la Spitalul Caritas, cu diagnosticul de insuficiență renală cronică, uree în sînge. Datorită asistenței medicale de înaltă calificare, bolnava se află acum în afara oricărui pericol.

O OCTOGENARĂ ÎNVINGE MOARTEA. «Nu pot respira. Mi-e frică. Nu vreau să mor» — bolborosește la telefon Dimitriu Mariana, 83 de ani, chemînd Salvarea. Doctoresa Mateescu Viorica găsește o bolnavă cu dureri de două ore în regiunea epigastrică, cu grețuri, vărsături. Ii aplică imediat un tratament calmant. După tot tratamentul durerile persistă. Este internată atunci la Spitalul de urgență, la secția chirurgie. Diagnosticul: colică abdominală. Dimitriu Mariana se află în prezent în stare de convalescență.

ÎN PLOAIE, FĂRĂ CIORAPI. Mergînd fără ciorapi pe ploaie, Tîderle Anisoara, 28 de ani, muncitoare, prezintă dureri puternice în tot abdomenul, tegumentele palide, stare generală alterată, frisoane, febră de 38 de grade. Este internată la Spitalul Giulești, secția ginecologie, cu diagnosticul de congestie pelviană. O răceală cu cele mai nefaste consecințe dacă nu s-ar fi intervenit la timp.

O SOLUȚIE MULT PEA «COMODĂ». «Sînt în criză. Am stenoză mitrală» — anunță, telefonic, Mares Teodora, 50 de ani, strada Runcu nr. 28. Mergînd la fața locului, Brahman Dinu, medicul de gardă, constată că pretinsa criză nu e decît un truc pentru procurarea unui medicament. «Păi nu eram proastă să stau la rînd la cîrcă» — își motivează ea gestul.

ÎN TIMP CE TRAVERSA STRADA. Neumann Ițicovici, 85 de ani, pensionar, este lovit de o mașină. Vine la Spitalul de urgență cu salvarea. Aici i se constată un traumatism cranio-cerebral acut deschis și o luxație de umăr. Datorită oportunității asistenței medicale de urgență, accidentatul și-a revenit în ciuda vîrstei înaintate.

CREZÎNDU-SE ASEMENI PASARILOR. Fără să se asigure cu centura de protecție, Nicolae Andrei, 25 de ani, electrician la C.A.P. Nucii, cade de la o înălțime de 4 metri, din virful unui stîlp de beton. Este dus de urgență cu mașina C.A.P.-ului la spitalul din Fierbinți, unde primește primele ajutoare. De aici, o salvare îl duce la Spitalul nr. 9 din București. Diagnostic: contuzie cerebrală gravă, agitație psihomotorie. Internat și operat, bolnavul se află acum pe calea însănătoșirii.

CU O FEBRĂ DE 40 DE GRADE. Buduci Radu, 63 de ani, pensionar, este adus de urgență la Spitalul Brîncovenesc. Fie de la un fir de praf, fie din neglijență, i se infectează un furuncul în regiunea cefei. Este internat de urgență, operat și i se administrează un tratament masiv cu antibiotice.

— Acum e în afară de orice pericol?

— Da, bineînțeles, răspunde sora medicală Ana Mihăilă, l-am internat, l-am deschis, l-am tratat, ce poate fi mai firesc?

medicina muncii

«maladia directorilor»

Nu este vorba numai de persoanele care au această atribuție în statele de funcțiuni, ci de oricine îndeplinește o funcție de conducere, de coordonare a unui colectiv, ce depune o activitate mai mult sau mai puțin complexă. Deși asocierea celor doi termeni apare oarecum bizară. «la maladie des dirigeants» constituie astăzi o entitate recunoscută pe plan internațional, în lumea medicală.

Analiza ergonomică a activității multor conducători de colective în domeniul industrial, economic, cultural, social, științific, a scos în evidență caracteristici deosebite ca primirea unui flux important de informații, nu întotdeauna suficient de dozate și selectate; solicitarea permanentă a atenției la probleme foarte variate ca importanță, natură și mod de abordare; succesiunea în ritm rapid a solicitărilor; necesitatea de a trece într-un timp extrem de scurt de la o problemă la alta, uneori fără nici o legătură logică între ele; răspunderea materială și morală deosebită în luarea deciziilor, care este cu atât mai mare, cu cât colectivul este mai numeros, etc.

Desigur, caracteristicile de mai sus nu se găsesc întotdeauna împreună, ele depinzând de natura și volumul activității, de condițiile în care se desfășoară, iar consecințele sînt și în funcție de plasticitatea sistemului nervos al persoanei respective, de nivelul său de pregătire profesională și general cultural, de gradul de abilitate, experiență cîștigată etc.

Simptomele sînt, în general, caracteristice oboselii și apar insidios. Din multiplele cercetări științifice efectuate în multe țări, rezultă că cel mai adesea apar: un grad de iritabilitate crescut, anxietate, dureri de

cap, amețeli, instabilitatea atenției și tulburări de somn, puls și tensiune arterială crescute, presiuni toracice etc. În lipsa unor măsuri profilactice adecvate, fenomenele se agravează și apare nevroza tipică. În gradele mai avansate ale bolii, s-au descris adesea și tulburări la nivelul aparatului cardio-vascular, ulcere, colite.

Măsurile profilactice sînt salutare. În primul rînd, este necesară o foarte bună organizare a activității, nu numai a persoanei respective, ci și a întregului colectiv. Elementul fundamental este ca sistemul informațional să permită numai accesul acelor informații de ordin calitativ care să asigure luarea celor mai corecte decizii. Munca să fie astfel dirijată încît problemele să apară analizate anticipat sub toate aspectele lor de un colectiv de specialiști, care să propună soluțiile avantajoase din toate punctele de vedere. Succesiunea problemelor să fie programată anticipat în ordinea importanței și în legătura logică a acestora. Regimul de muncă să asigure la fiecare 50—90 minute o micropauză de 5 minute pentru relaxare, în care ideal este să se facă exerciții de gimnastică, măcar respiratorii, sau mișcări ale capului. Chiar numai schimbarea preocupării în aceste 5 minute — de exemplu citirea ziarului — este importantă.

Desigur că foarte importantă este folosirea judicioasă a timpului liber zilnic, a repausului săptămînal și a concediului anual, mai ales prin măsuri de combatere a urmăriilor sedentarismului.

dr. B. BARHAD
director adjunct științific — Institutul
de igienă și sănătate publică

sfaturi pentru tinerele mame

facem bine?, facem rău?

Există obiceiul ca în materie de medicină orice novice să emită păreri bine documentate, perfect raționale și foarte bine intenționate, dar care, din păcate, nu pot înlocui consultul unui om de meserie.

Iar în ceea ce privește medicina de copii, orice bună, soacră sau vecină se simte autorizată și îndreptățită să dea cele mai «competente» sfaturi pentru creșterea copiilor.

Desigur, instinctul matern nu este nici o achiziție recentă. El s-a perfecționat de-a lungul secolelor. De mii de ani femeile nasc copii cu sau fără ajutor medical și îi cresc pînă se fac mari; numai că astăzi, în țara noastră mai ales, prețul puilului de om e mai mare ca oricînd.

Dacă nu mai concepem să ne facem singuri hainele, încălțămîntea, piinea, pentru a ne economisi timpul, și ne ducem la croitor și la brutar, cu atât mai mult pentru a ne crește bine odraslele ne ducem la medicul de copii — chiar dacă copilul nu este bolnav.

Undeva, demult, am citit că în vechea Chină medicii erau angajați cu anul, dar erau plătiți numai atît timp cît pacientul era sănătos. Cea mai mare răsplată a medicului este atunci cînd copiii pe care îi urmărește nu mai au nevoie de ajutorul lui.

Dar nici o viețuitoare nu crește mai greu decît omul și multiple sînt capcanele vieții.

Adesea dragostea părintească sau frățească nu face casă bună cu modul cel mai corect de a crește copiii. Iată cîteva exemple.

- Venind de la slujbă, părinții se reped să sărute copiii înainte de a se dezbrăca și a se spăla pe mîini.

- O surioară sau un frățior răcit îngrijește cu multă dragoste pe un frățior în leagăn.

- Este greșit să dăm copiilor alimente nepermise pentru vîrsta și starea lor de sănătate, «numai pentru că au pofțit» din alimentele celorlalți membri ai familiei.

- Nedeclararea celor în drept a cazurilor de boală contagioasă și neizolarea copilului de restul familiei.

- Nedezinfectarea cu alcool a genunchilor zdreliți sau jupuți de căzături (din pămînt se poate contamina cu tetaños) pentru că ustură.

- Prolungirea alimentației la sîn după 9 luni sau chiar după un an.

- Nepurtarea de către copii a ochelarilor corectori de vedere sau a protezelor dentare pentru corijarea dinților sub motiv că sînt inestetice.

- Sustragerea copiilor de la vaccinări sub diverse motive medicale sau nemedicale pentru că dor.

dr. Ioana BOJINCĂ
medic primar pediatru
maternitatea Spitalului Brîncovenesc

poșta medicului

COSTIN T. — com. Copăceni-Horezu: Într-adevăr, în reumatismul cronic, băile cu frunză de nuc au remarcabile efecte tămăduitoare. Redăm mai jos modul de preparare pentru...

...BAIA CU FRUNZĂ DE NUC ÎN TRATAMENTUL REUMATISMULUI CRONIC

Într-o baie de 80—100 l apă se pun 15—18 kg sare (în special, sare bulgărie, sare neagră sau sare de vite), la care se adaugă 15—20 kg frunză de nuc. Amestecul acesta se fierbe timp de 1/2 oră, iar apa se răcește pînă la 37—38°. Se pot adăuga 100—150 g tinctură de iod. Frunzele se pot fierbe și separat, apoi se vor adăuga la apa de baie cu sare dinainte pregătită. Este bine ca frunzele de nuc să fie culese din luna mai, uscate într-un singur strat și ținute în saci agățați într-un loc uscat și aerisit (hambar, pod de casă etc.). Vara, băile se pot face și cu frunze verzi, care au un efect bun în perioadele de dureri mari.

BARBU DOREL. Mizil — jud. Prahova: Dacă și rezultatul electrocardiogramei, pe care vă sfătuim să vi-o faceți, va fi bun, nu rămîne îndoială că durerile din regiunea inimii (dureri precordiale) se datoresc tulburărilor neurovegetative provocate, posibil, de o aerofagie (dilatarea stomacului din cauza aerului înghițit). În acest caz, o cură mai îndelungată de Distonocalm sau Bergonal (3—4 drajeuri/zi), asociat cu Mexaform (1—2 comprimate în timpul mesei) și Carbo medicinalis (1 comprimat după fiecare masă), poate duce la ameliorarea ori chiar la dispariția acestor simptome.

MĂMICA — Tr. Severin: Cura de mere dă rezultate bune în combaterea atît a constipației, cît și a colitelor de putrefacție și a diareelor. În constipația cronică, prin consumarea de mere crude sau coapte (5—6 bucăți pe zi) se obțin adesea rezultate mai bune decît prin laxativele sau purgativele chimice. Tratamentul diareelor acute sau cronice prin cură de mere a fost introdus la începutul secolului nostru de către țărani din Pădurea Neagră și valoarea lui a fost confirmată de numeroși medici. «Cura de mere a lui Heisler și Moro» (după numele medicilor care au studiat sistematic acțiunea ei terapeutică) se prescrie mai ales la copii și constă în administrarea la interval de 2—3 ore, timp de 2—3 zile, a unor mici cantități de mere rase.

ANGELESCU IONEL — București: 1) Foarte pe scurt, pentru că spațiul nu ne îngăduie mai mult, dar cu promisiunea de a reveni: enzimele (de la en + zyme = ferment) se aseamănă unor catalizatori biochimici, care asigură desfășurarea normală a proceselor metabolice din organism. Din punct de vedere chimic, enzimele tisulare izolate pînă în prezent s-au dovedit a fi proteine. Studii asupra condițiilor de activitate a diferitelor proteine enzimice au dus la descoperirea și a altor constituenți ai celulei vii, accesorii necesari desfășurării acțiunii complete a unei anumite enzime, dar care chimic nu sînt proteine, numite de aceea coenzime. O enzimă proteică împreună cu coenzima ei poartă numele de «sistem enzimatic». Tulburarea mecanismului de funcționare a acestui sistem dă loc la o seamă de afecțiuni clinice numite enzimopatii; 2) Supunem Editurii Medicale și Editurii Științifice doleanța dumneavoastră — și nu numai a dumneavoastră —, într-un totu just, de a se publica o monografie asupra străvechii metode stimulatorice și anestezice

care este acupunctura. Aveți dreptate constatînd că acupunctura cunoaște azi în lume o mare răspîndire, ca metodă de anestezie pentru operații chirurgicale. Se citează astfel operația de amigdalectomie efectuată de dr. John Fox, anestezist, și dr. Abraham Lapidot, chirurg, asupra tînărului student Fredrik Newman din New York. Anestezia a constat în implantarea a patru ace de oțel inoxidabil, lungi de cîte patru centimetri, cîte unul în fiecare mîină și în fiecare picior, fiind mișcate apoi conform prescripțiilor medicinei chineze. După operație, pacientul a declarat că acele i-au produs o senzație mai mult de plăcere, decît de durere. Acestei operații i-au urmat altele, făcute de numeroși chirurghi în diferite centre medicale, astfel că astăzi nu se mai neagă baza neurofiziologică a acestei metode. Publicarea la noi a unei lucrări special consacrate acupuncturii se impune cu atît mai mult cu cît astăzi se poate vorbi de o adevărată școală românească de acupunctură, ai cărei animatori entuziaști sînt doctorii Bratu, N.N. Gheorghiu, Stoicescu, Prodrescu, Fl. Dumitrescu, Ionescu-Tîrgoviște, Cr. Dragomirescu, Răuț, Crăciun și alții; 3) Aici nu mai sîntem de acord: nu este rostul revistei noastre de a informa în «stil reclamă» asupra tuturor produselor noi farmaceutice introduse în farmacii.

ANCA MARTIN — Timișoara: Solicitați, așadar, o rețetă pentru tonificarea mușchilor obrăilor? Vă prezentăm mai jos cîteva

EXERCITII DE GIMNASTICĂ PENTRU TONIFICAREA MUȘCHILOR OBRAJILOR

- 1) Cu capul dat puțin pe spate, răsucați-l spre dreapta; apoi mișcați buzele spre dreapta (asemenea bărbăților care se bărbieresc pe obrazul stîng). Așezați arătătorul mîinii stîngi sub bărbie, iar degetul mare pe obrazul stîng;
- 2) Apăsați obrăjii cu palmele. Cu buzele lipite, surîdeți, apoi, tot cu palmele pe obrăji, țuguiți buzele ca la fluierat;
- 3) Întindeți buzele ca și cînd ați suge un biberon și reluați exercițiul de 50 de ori;
- 4) Pronunțați rar și apăsat, alternativ de 20 de ori, vocalele «i» și «o».

Și o ultimă recomandare, cea mai importantă: rîdeți cît mai mult! Sfatul lui Rabelais, medic și scriitor, «Optimistii se vindecă întotdeauna!» este valabil în toate ocaziile...

F.I.H. — Oradea: Problema merită a fi discutată cu toată seriozitatea științifică. Frigiditatea (de la latinescul «frigiditas» = răceală), adică indiferența, dezgustul sau pur și simplu lipsa de apetit sexual, este mult mai frecventă la femei decît la bărbați. De cele mai multe ori, cauza este un «incident» funcțional, sufletesc. Gravă este nervozitatea, anxietatea, deprimarea morală a femeii care suferă de o stare de tensiune psihică și de insatisfacție. De vină, în asemenea cazuri, este de cele mai multe ori lipsa de experiență a ambilor parteneri. Oricum, frigiditatea nu trebuie neglijată, ci tratată de un psihiatru sau sexolog competent. Fără a respinge «de plano» eficacitatea unui tratament medicamentos, pe bază de excitante (iohimbină) ori, dimpotrivă, calmante, uneori și un tratament cu hormoni (estrogeni și progesteron) pentru echilibrarea eventualelor tulburări ale glandelor endocrine, noi credem că frigiditatea este de fapt o boală psihosexuală a celor doi parteneri, ambii soți trebuind să fie ajutați.

ce este nou?

Noi cercetări românești în domeniul medicinei astronautice. La Institutul de fiziologie normală și patologică «D. Danieopolu» s-a pus la punct o nouă metodă privind administrarea preventivă a A.T.P., cu importante efecte radioprotectoare, ferind mucoasa stomacului de efectul agresiv al iradierii. Experiențele au fost efectuate pe șobolani. S-a constatat că iradierea produce o importantă creștere a secreției acide a stomacului. Asemenea cercetări se

dovedesc de o deosebită utilitate, ținînd seama de efectele negative la care sînt expuși astronautii.

Artrozele trebuie tratate de la naștere. Un studiu al unui colectiv de cercetători de la Centrul metodologic de reumatologie demonstrează că artrozele articulației cocsofemorale (durerile de șolduri) trebuie descoperite de la naștere. Numai dacă le tratăm din acest moment putem evita o maladie tardivă.

Tratamentul complex: o nouă metodă de recuperare a reumaticilor. Cercetările întreprinse la Centrul metodologic de reumatologie au constatat că recuperarea reumaticilor suferind de diferite maladii inflamatorii (poliartrite) și degenerative (artrozele, spondilozele) se face în prezent prin tratament complex, persistent, metodic. El constă în medicație, balneofizioterapie și gimnastică medicală. Există de asemeni și aparate originale, create în

acest centru metodologic de reumatologie care se ocupă de mers, de piciorul bolnav.

Cauze și tratament în probleme de patologia limbajului. Cercetările întreprinse la Institutul de neurologie relevă o contribuție originală la cunoașterea mecanismului de producere a bolilor cerebrovasculare. Ea constă în concepția nouă a cercetătorilor asupra rolului formației reticulate și a hipotalamusului posterior în geneza acestor boli.

primul tur de manivelă

după aproape două decenii...

13 august, undeva prin preajma aeroportului Băneasa: tranșee, tunuri antiaeriene camuflate, militari... aproape ca pe front, ai zice, dacă nu ar traversa cerul senin pe deasupra, la intervale oarecum regulate, marile păsări argintii ale curselor internaționale civile.

Se trage primul tur de manivelă la un nou film românesc: «O oră din august». După aproape două decenii, Marin Preda revine la cinematograful; mai bine-zis «debutează» cu un scenariu original (să nu uităm, «Desfășurarea» era doar o ecranizare a nuvelei cu același titlu!). Realizat în cadrul Casei de filme nr. 4 (director, Corneliu Leu), filmul regizat de Mircea Mureșan își propune a fi o operă de înaltă inspirație patriotică, cu o acțiune densă, concentrată pe parcursul unui timp-limită.

Dar nu vom intra în amănunte, am sesizat că nici autorii filmului nu prea sînt dornici de publicitate (chiar dimpotrivă, însuși Marin Preda avînd un mic incident cu prea stăruitorii reprezentanți ai televiziunii...). Este foarte cald, «militarii» asudă, blendele strălucesc... apoi o mică festivitate: urcați

pe o movilă, autorii sînt rugați să ne spună cite ceva despre filmul lor. Marin Preda (foto 1) nu-și dezmințe nici de data asta zgîrcenia în vorbe și, uitîndu-se chiorîș la cei ce încearcă să fure imagini cu aparatul de filmat, afirmă succint: «Ceea ce face scenaristul — se zicea înainte — este esențial, restul contează mai puțin; inexact este esențial, dar dacă actorul sau regizorul nu fac treabă, degeaba!» Și imediat apoi: «Un film poate deveni un film mare sau doar o simplă bucată de celuloid bună de aruncat la gunoi!»...

«Secretul unui film începe de la mina scriitorului» — afirmă pe de altă parte Mircea Mureșan... În sfîrșit, «mica» conferință de presă ia sfîrșit, se servește tuturor celor prezenți tradiționala gustare însoțită de bere rece sau Ci-Co pentru sărmanii soleri (foto 2), discuțiile devin mai deschise.

Peste un an, așadar, vom vedea un nou film. De data aceasta numele scenaristului Marin Preda impune atenție încă de la sine.

Horia PĂTRĂSCU

Fotografii de C. CIOBOATĂ

ACTORI ȘI ROLURI

Vladimir Găitan și Mihaela Marinescu, interpreții noului film românesc «Întoarcerea lui Magellan», care marchează debutul tinerei regizoare Cristiana Nicolae.

cine, ce, unde, cînd?

- Claude Chabrol realizează la Paris filmul «Nada», pe al cărui generic se află numele unei stele de demult, Viviane Romance, și al alteia mai noi, în plină ascensiune: Fabio Testi, junele prim numărul unu al ecranului italian (lansat de Vittorio de Sica în «Grădinile Finzi-Contini»).

- Geraldine Chaplin (foto color) este protagonista coproduției hispano-germane «Jaidergang», în regia lui Vogeler Volker.

- Orson Welles pregătește filmul «Cealaltă față a vîntului», povestea unei familii de diplomați. Deocamdată, nici un amănunt în plus.

- Paul Newman și Robert Redford («Butch Cassidy și Sundance Kid») sînt din nou parteneri într-un film de George Roy Hill: «Mușcătura».

- Laurence Harvey își continuă dubla îndeletnicire de regizor și actor: ultimul său film de autor total este «Bine ați venit la Arrow Beach», în care și-a ales drept parteneri pe Stuart Whitman și pe mai vechiul său colaborator John Ireland.

- Jiri Sequens a adaptat pentru ecran romanul lui Vaclav Rezac «Bătălia».

Am avut prilejul să constatăm că tinăra actriță **CHRISTINE CARRÈRE** nu este doar frumoasă, dar și talentată în filmul lui Cliff Robertson «J.W. Coop» (în cadrul «Zilelor filmului american»).

exclusivitate «flacăra»

stanley kramer: sînt mîndru că pot sluji umanitatea prin filmele mele

Stanley Kramer n-are nevoie de prezentare. **Lanțul, Procesul de la Nürnberg, Corabia nebunilor** sau **Oklahoma crudă** (Premiul de aur la Festivalul de la Moscova, 1973) vorbesc despre numele regizorului, despre idealurile lui umanitare, despre forța și victoria unui cinematograful socialmente angajat. L-am întilnit după premiera «Oklahoma...», amabil și dispus să răspundă la întrebările gazetarilor curioși.

— Ce credeți despre filmul politic, domnule Kramer?

— Nu cred că există o categorie separată, numită film politic. Dacă filmul e sincer, uman și adevărat, el devine în mod firesc politic. Pe mine, ca artist, ceea ce mă interesează în primul rînd este ca povestea pe care o spun în imagini să transmită emoțiile mele față de lume, ideile și atitudinea mea socială. Dacă filmul devine și politic, cu atît mai bine.

— Dar, domnule Kramer, opera dumneavoastră a devenit de mult un simbol al cinematografului umanist, un steag al celui film ce militează împotriva prejudiciilor sociale și rasiale. Ca dovadă — și acest premiu de la Moscova primit pentru întreaga dumneavoastră activitate.

— Nu pot decît să mă bucur și să fiu mîndru că pot sluji umanitatea prin filmele mele. Important e că scopul artistului să fie același cu cel al revoluționarului, să slujească aceeași nobilă cauză, indiferent dacă-mi intitulez filmul politic sau altcumva. Pe primul plan se află credința mea artistică, apoi intervine răspunderea mea socială. Țasta mi se pare drumul firesc, propriu unui artist.

— În filmele dumneavoastră distribuți tordeauna actori de primă mărime. Nu mai departe decît în «Oklahoma...» — acest magnific George Scott, deținător al Osca-

rului din '72. Sînteti credincios clasicului star-system?

— Eu solicit mari actori nu pentru că aș admite, teoretic, sistemul starului, ci mă folosesc de personalitatea lor pentru că, pur și simplu, ei îmi slujesc cel mai bine textul. Asta-i tot ce mă interesează cînd fac film.

— Într-adevăr, filmele dumneavoastră mizează mult pe text, pe dialoguri.

— Dialogurile sînt principalul mijloc de comunicare în societatea noastră. Încă n-am ajuns la teoria contrară. Nu mă pot dispensa de cuvînt în film. Sau în viață. Important e CE SPUN și CUM SPUN. Țin ca totul să fie foarte precis exprimat. Și cît mai economic. Regizorul trebuie să meargă direct la țintă, fără ocolișuri spectaculoase.

— Credeți în filmul de autor?

— Cred mai degrabă că un regizor trebuie să aibă ambiția de a-și alege cei mai străluciți colaboratori, capabili să-i exprime cît mai fidel ideile. În cinematograful — artă eminentă colectivă — ambiția de a străluci de unul singur mi se pare deșartă. Oricum, filmul poartă pecetea regizorului și inteligența lui este de a se exprima cît mai bine posibil cu ajutorul celorlalți. Dealtminteri nici în viață nu poți face nimic de unul singur. Mă exprim pe mine în măsura în care intru în relații cu ceilalți. Oamenii au nevoie unii de

alții, asta-i dealtminteri și ideea ultimului meu film, «Oklahoma crudă».

— Asta e ideea întregii dumneavoastră opere, pentru care vă mulțumim, omește îndatorat, domnule Stanley Kramer.

Alice MĂNOIU

Stanley Kramer

viața modernă

descîntec împotriva urîului

În lumea formelor și culorilor din jurul nostru se dă o luptă permanentă între frumos și urît. Văd lupta aceasta peste tot. O văd în magazine, în interioarele locuințelor și instituțiilor, o văd pe îmbrăcăminte, o văd la locul de muncă și la locul de odihnă, o văd la munte și la mare, o văd la sat și la oraș. Văd forme și culori frumoase, dar cele urîte nu se lasă bătute. Frumosul ar trebui să ne pîndească de peste tot, să ne întîmpine de peste tot, dar nu se întîmplă așa. Urîtul pîndește parcă mai frecvent decît frumosul. Noi, oamenii, simțim o nevoie naturală, vitală, de frumos, și cu toate acestea producem și ne oferim unii altora numeroase obiecte urîte. Noi, oamenii, nu simțim nevoia de urît și cu toate acestea destui care concep și selectează formele și culorile obiectelor pentru noi, ne trimit urîtul în case. Desigur, producătorii de urît nu fac așa ceva intenționat, unii dintre ei lucrează de o viață și habar n-au că de o viață au îmbrăcat milioane de oameni urît și au populat milioane de locuințe cu forme urîte. Dar faptul că producătorii de urît nu știu că sînt producători de urît nu e o consolare pentru noi și nici o scuza pentru ei. Forța greu de scîlțuit a urîului vine din aceea că el se produce fără efort. Făcătorul de obiecte urîte n-are nevoie de vreun har, de vreo dotație, de vreo sensibilitate specială. Nu există talent pentru a născoci urîtul, nu e nevoie să-ți petreci viața în studii lungi și grele pentru asta, așa cum fac cei încăpățînați să ajungă în ținuturile frumuseții. Urîtul se produce lesne, se produce de către oricine, și dacă nu i se opune frumusețea, și dacă nu-l atacăm și nu-l respingem, urîtul invadează ca buruiana sau ca microbii. Vor unii să ne schimbe destinul ochiului. Să ne facă ochiul iubitor de urît. Zadarnic, ochiul omului nu poate fi convertit la urît. Vor unii să ne stimuleze, să ne reconforteze, plantînd în spațiul din jurul nostru numai obiecte urîte. Degeaba, urîtul nu stimulează și nu reconfortează. Ei mai cred că obiectul dedicat uneia dintre necesitățile omului trebuie să îplinească acea necesitate și atît. Ei nu pricep, de pildă, că un pahar nu e doar un vas oarecare bun numai de dus apa la gură. Ei nu pricep că omul se îmbracă nu doar ca să-și acopere goliciunea și să se apere de frig. Că un dormitor îl cumperi nu doar ca să umpli o cameră cu mobilă și să nu dormi pe jos. Producătorii de urît sînt mulți și greu de convinși că ei, oamenii cinstiți și vechi în meserie, ar fi producători de urît. Poți fi un excelent cap de familie, om minunat, coleg desăvîrșit și, în același timp, un mare producător de urît.

Există un urît fără pretenții, urîtul deschis, pe față, sincer, care se recunoaște pe sine. Mult mai pernicios mi se pare însă urîtul cu pretenții de frumos. Urîtul cu morgă, urîtul — nimb, urîtul care pare altceva, care pervertește gusturile insuficient formate, urîtul care se lăfăie în vitrine și zîmbește de-acolo uleios cu aerul de mare lovitură comercială.

Scriind atît despre urît am pledat pentru frumos. Scriind atît despre producătorul de urît, am pledat pentru producătorul de frumos. Avem nevoie nu numai de obiecte bune la ceva, avem nevoie de obiecte bune la ceva și frumoase. Imperiul obiectelor urîte e încă întins și puternic. Este în interesul fiecăruia dintre noi și în interesul țării să distrugem imperiul obiectelor urîte. Dreptul de a decide asupra aspectului tuturor obiectelor care ne sînt dedicate trebuie restrîns și conferit numai celor dotați pentru asta. Dreptul de a alege pentru noi, la fel. Nevoia de frumos sporește în oameni, motiv pentru care producătorul de frumos merită din ce în ce mai multă stimă și ascultare în toate domeniile vieții moderne.

Romulus BALABAN

ce profețim, ce profesăm

misiunea etică a tinerei generații

Un fapt este îndeobște cunoscut cînd e vorba de înnoirea morală a societății: tinăra generație, prin însuși specificul acestei vîrste, se află totdeauna pe prim-planul proceselor educative care au loc. De la bogata noastră literatură populară și cultă, de la preceptele și regulile de comportare transmise din generație în generație, la gîndirea socială a unor ilustre personalități din cele mai diverse domenii ale vieții publice, culturale, științifice, un adevărat tezaur de învățămînt morale fac din vîrsta tinăra epoca de aur a însușirii celor mai alese virtuți.

Oricît de generoasă ar fi această tradiție, practic abia în anii socialismului, odată cu victoria insurecției naționale antifasciste armate, se poate vorbi de transformarea ei într-o concepție unitară, atotcuprinzătoare, constituită ca urmare a atenției deosebite acordate tineretului de către partidul comunistilor și statul socialist, cu precădere, în ultimii ani, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui viață și activitate exemplară puse clipă de clipă, eroic și vizionar, în slujba poporului, reprezintă mărturia supremă a superiorității codului moral al societății noastre. Consecvența și înțelepciunea cu care Partidul Comunist Român, secretarul său general au abordat principial și practic, în procesul formativ cotidian, problematica legată de tineret și-au găsit o pleneră întru chipare în *Proiectul de norme ale vieții și muncii comunistilor, ale eticii și echității socialiste*, adoptat de Conferința Națională a partidului, aprobat de întregul popor, inclusiv de tinăra generație, devenit îndreptarul nostru moral în întreaga comportare.

Faptul că acest cod etic se adresează în mod deosebit tinerilor comunisti este subliniat paragraf cu paragraf, una din aprecierile sale finale avînd semnificația unui veritabil corolar:

«Încorporarea acestor norme, principii și cerințe în viața și activitatea de fiecare zi a tinerilor comunisti, a membrilor organizației revoluționare de tineret va asigura creșterea și formarea unei noi generații de luptători capabili să ducă mai departe ștafeta progresului și civilizației în România, să asigure viitorul fericit, comunist, al națiunii noastre».

Un tînăr bine constituit din punct de vedere moral astăzi, mai ales, cînd moralitatea, devenită a doua sa natură, e cea comunistă, este chezașia unei trainice structuri etice a societății de mîine. Tinăra generație, ale cărei virtuți alese s-au înrădăcinat în ființa ei în epoca făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, va constitui premisa de la care se va porni în formarea personalității umane a comunismului. Militînd pentru frumusețea morală a tinărilor zilelor noastre, pentru calitățile sale de comunist exemplar, de om integru în tot ceea ce face și cum se comportă, asigurăm însuși viitorul comunist al societății, în tot ce are el mai vital necesar — o națiune care știe nu numai să se bucure de bunăstarea materială ce o va crea progresul accelerat al vieții economico-sociale, ci să și trăiască după legile frumosului, ale spiritualității revoluționare.

Autoeducîndu-se în spiritul normelor morale ale comunismului, fiecare tînăr se manifestă totodată și ca factor de înnoire morală, de afirmare în viața societății a virtuților proprii comunistului. *Patosul etic* al tineretului revoluționare fortifică astfel însuși climatul moral în care trăim. A fi tînăr înseamnă, așadar, a întru chipa calitățile morale exemplare ale societății socialiste multilateral dezvoltate și a le prefigura pe cele ale viitorului social comunist, înseamnă a te situa în avansul bătăliei pentru formarea omului nou, declanșată de programul ideologico-educativ al partidului comunistilor.

Nicolae STOIAN

capriciile gustului

primatul experienței de viață

Au succes astăzi pretutindeni în lume cărțile de reportaj, cărțile de memorialistică, relatînd anumite experiențe extraordinare, trăite pe vi de către cei care le-au scris. Au succes astăzi pretutindeni în lume cărțile de aventuri cu trimitere la oameni aievea, de obicei personaje ale istoriei din ultimele decenii. Are succes astăzi pretutindeni literatura ilustrată, îndeosebi prin cărțile așa-zis «de spionaj». N-are rost nici un fel de comparații între ce se citește mai mult acum și ce se citește mai mult cu un secol în urmă. Cert este că n-aflăm într-o situație în care o asemenea literatură există și se bucură de succes la public. Chiar experiența editurilor noastre, din ultimii ani, ne poate sta mărturie în această privință. Sînt antrenări în lectura unei astfel de literaturi oameni de categorii sociale foarte diverse și de o pregătire intelectuală cum nu se poate mai sofisticată. Sînt antrenat în lectura unei asemenea literaturi deopotriv tineri și bătrîni, bărbați și femei, în orele lor libere în orele lor de răgaz. Desigur, lumea de astăzi nu citește numai cărți de memorialistică, biografii «literatură de spionaj», romane polițiste, dar faptul că o asemenea literatură se bucură de succes enorm la care ne-am referit ar trebui, poate, să ne dea mai mult de gîndit. O asemenea literatură privește întotdeauna experiențe umane deosebite iar succesul ei ar putea fi pus în relație cu disprețu față de experiența de viață pe care unii, în secolul XX, nu s-au sfiit să-l afirme cu tărie. Multe direcții literare ale secolului XX au cultivat, și cultivă încă, refuzul extraordinarului, refuzul de osebitalui, refuzul faptelor ieșite din comun. Angre nați în îndeplinirea obligațiilor noastre cotidiene noi ignorăm, de obicei, cîtă nevoie de extraordinar avem, cîtă nevoie de neprevăzut avem. Cu ocazia recentelor experiențe Skylab, putea fi remarcat un fenomen aparent banal: mulți oameni păreau plictisiți de transmisiunile «tele» din cosmos. Lumea aștepta cu mult mai mare înfrigurare episoadele cu Mannix decît transmisiunile din cosmos. Să ne amintim că numai cu cinci ani în urmă problema înlînării oamenilor în cosmos și a viețuirii lor, pentru mai mult timp, într-o cabină spațială, reprezenta ceva cu totul extraordinar și întreaga planetă părea că urmărește cu înfrigurare fiecare comandă transmisă de la Houston pentru astronautii de pe nava Apollo care urmau să pună pentru prima dată, piciorul pe Lună. Ce s-a întîmplat? S-a plictisit lumea, cumva, de aventura cosmică? După toate probabilitățile, nu. Călătoriile în cosmos însă au încetat, ele însele, să mai fie o aventură. Devenirea lor a început să poată fi prevăzută. Prezența lor nu mai este extraordinară. Iată-ne, așadar, din nou în căutare de extraordinar. Ceea ce apare interesant este că, întotdeauna, extraordinarul care ne interesează privește anumite situații prin care cineva își justifică existența, se justifică pe sine ca om.

Literatura s-a născut, fără îndoială, din necesitatea mărturisirii unei experiențe de viață imposibil de transmis pe altă cale. Se vede că după toate aventurile prin care a trecut în secolul XX ea apare astăzi obligată să se întoarcă la străvechile ei rosturi, acelea de a relata extraordinarul existenței umane, acelea de a relata neobișnuitul vieții noastre. Dincolo de teorie și în ciuda tuturor teoriilor, intervine fenomenul întoarcerii literaturii la experiențele de viață deosebite. Vor trebui, oare, scriitorii viitorului să țină seama de preferințele publicului contemporan și, probabil, și ale celui de mîine, pentru extraordinar, de marea noastră sete de neprevăzut? Fără îndoială: da. Altminteri, ne vom afla în situația unei tot mai accentuate rupturi între ceea ce se tipărește și ceea ce se citește. Discuțiile actuale de la noi cu privire la maculatură literară și la necesitatea de a se pune piciorul în prag, cu hotărîre, imposturii, privesc, în primul rînd, cărțile lipsite de substanță umană, mimînd anumite experiențe de viață, fără a putea depăși, nici un moment, cenușiul sentimentelor mărunte, lipsite tocmai de acea dimensiune a extraordinarului.

Gheorghe ACHIȚEI

a apărut nr. 3 al revistei «viitorul social»

Semnalăm apariția unui număr interesant, remarcabil prin tinuța materialului și prin aria largă de cuprînderi a tuturor domeniilor sociologice.

Înserăm mai jos sumarul noului număr al revistei, în care se disting nume prestigioase ale științelor sociale și politice din țara noastră

VIITORUL SOCIAL

MIRON CONSTANTINESCU, Retrospectivă și perspectivă sociologică; VASILE MACIU, Forțele sociale și politice ale revoluției române de la 1848; DAMIAN HUREZEANU, 1848 în confruntările de idei din România; NICOLAE COPOIU, Unele aspecte din viața social-politică și economică a României oglindite în revista «Viitorul social» (1907—1908, 1913—1916); ȘTEFAN MILCU, Implicațiile sociale ale modificărilor mediului ambiant în civilizația industrială

ȘTIINȚA CONDUCERII

M.C. DEMETRESCU, Conducere și marketing.

METODOLOGIA ȘTIINȚELOR SOCIALE

MIHU-ACHIM — Cluj, Matematica și specificarea conceptelor sociologice; O. HOI-MAN, Concepte și indicatori în analiza operațională a forței de muncă

CERCETĂRI DE TEREN

GH. CHEPEȘ, L. DAMIAN, FLORICA DUMITRU, M. MACAVESCU, G. MIHALACHE, Elemente sociale privind proiectul de restaurare urbană a zonei Pantelimon; VL. CĂPITĂNESCU, Fluctuația personalului la Uzina develope Danubiana; MARIA FULEA, Aspecte ale mobilității populației rurale; VALENTINA NEGRIȚOIU, Forme de conviețuire interetică în județul Mureș

DEMOGRAFIE

NICOLAE BEURAN — Cluj, Perspectivele urbanizării județului Cluj; EMIL MESAROS,

Politica demografică. Demografie — continuare — obiective; VLADIMIR TREBICI, Demografie și cooperare internațională

PREZENTAREA SOCIOLOGICĂ A JUDEȚELOR

A. STĂNOIU ȘI I. MIHĂILESCU, Județul Olt — realități și perspective

SOCIOLOGIA CULTURII, ARTEI ȘI LITERATURII

ION PASCADI, Statutul social al opereii de artă; MIRCEA CONSTANTINESCU, Circuitul socio-cultural al creației literare; EUGEN NECULAU — Iași, Experimentul social-pedagogic de la Ungureni

COMENTARIU

ADRIAN RACHIERU — Timisoara, Dar sociologul din întreprindere? SILVIU BRUCAN, Tendințe în sociologia politică americană

VIATA ȘTIINȚIFICĂ INTERNĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

IOANA BOJA-TRINCA, Sesiune științifică — Anul 1848 și semnificația sa istorică, p. 735; IOAN VIDA, Problematika națiunii în dezbaterile sesiunii științifice a Institutului de științe sociale și de studiere a problemei naționale, p. 737; ACULIN CAZACU, Laboratorul de cercetare interdisciplinară a învățămîntului superior, p. 741; ȘT. COSTEA, Al VIII-lea Congres mondial de sociologie — Toronto, august 1974, p. 742.

CRONICA SOCIOLOGICĂ

INTERVIURI ȘI DECLARAȚII

PAGINILE CITITORILOR

RECENZII

mica publicitate

un anunț în carne și oase, nea Cutare ăsta

Fiind vară, iulie — cuptor, august — grătar, cu chef de plimbare, de concediu legal, numai după 11 luni de la angajare, cu poftă de băi de soare, de somn în umbră deasă, de nisip moale ca untul și cărării pe lângă tufe de maci, ori cu dorință de valuri, de cabane, de romanite, piersici și roșii, de du-te-vino între Poiana Iapului și 2 Mai printre poiene și scoici, alături de români și străini plimbați, hrăniți și adormiți de O.N.T. și A.C.R., fiind deci toate astea și altele altele, am lăsat anunțurile deoparte și am plecat la mare. Aici, marea ca marea, plină și rece, își lovea țărnul. Aproape de gară a început zarva acelor călători care sînt mereu dornici să urce și să coboare primii, pentru asta făcînd eforturi neînchipuite și inventînd frumoase strigături de familie: «Miitică, am aiuns!» «Looana, ia tu plasa și copilul, că eu o iau pe asta roșie și cortul!» Stam la fereastra vagonului și, încă înainte de oprirea trenului, am măturat peronul cu priviri dintre cele mai lungi, ehe, veneam pe cont propriu la mare, știam eu ce știam! În fața biroului de mișcare, un grup pestriț se agita fluturîndu-și fiecare mîinile în semn de bun-venit, urat din toată inima de acești localnici primitivi care făcuseră deja o justă repartizare a vagoanelor. Eu eram în vagonul nou și ușa mi-a deschis-o un bătrînel care mi-a smuls valiza din mînă, zimbînd cu o înfinită gingășie. «Doriți cameră? E acilea, aproape, luăm otreiul și-am aiuns, poftiți, poftiți să vorbiți cu doamna. Prețul, aaa prețul, las'că vă-nțelegeți matala cu doamna, cinci foi de zece patul, ăsta-i prețu'anu' ăsta, poftiți...» La ieșirea din gară, alături de alte «doamne», toate patroane a celui ce mă ispitise, un patron. Urmează dialogul obișnuit între cei ce se văd o singură dată pe an pe malul mării: «Sînteiți singur sau vine și familia? Aaaa... singur, mai găsiți dumnea-voastră pe cineva, sau poate găsește încă unul nea Cutare (cel care mă adusese și acum era la tren, după clienți), am un «recamie» și...» «Doamna» Vi...lă este o femeie grasă, cu ochi negri, vioi, ride tot timpul ca să-și ascundă nelinistea că i-ar putea rămîne liber «recamieul».

Nea Cutare vine și pleacă de la tren, cîrînd clienți la «doamne», încet-încet peronul se goleşte. Nu mi s-a găsit tovarăș de somn pe «recamie», în schimb alături aștepta o femeie între două vîrste, cu o valiză și o sacoșă. Era și ea tot singură, de aceea «doamna» hotărî repede să doarmă împreună cu ea și cu copiii, iar eu să dorm cu soțul, mama acestuia urmînd să doarmă pe balcon. «De nu știu cite ori am făcut cerere, îmi spune «doamna», apartamentul e mic și așa, dar acum, în sezon, vai de noi, stăm claie peste grămadă, soțul, cînd avem clienți mai mulți, doarme pe fotel, în bucătărie». Mă rog, zic, în timp ce străbăteam un labirint de blocuri, da, da, da, zic, urcînd în șir indian pe culoar, ocolim o masă enormă și ajungem în fața unei superbe carpete persane cu două cămile, doi, beduini și o fecioară prinși în timp ce organizează o interesantă răpire dintr-o oază înpalmierată. Nea Cutare pune bagajul în balcon, «doamna» îi strecoară o hirtie în mînă, bagagistul n-are delicatețea patroanei, îmi ia și mie 15 lei pentru deranj, dar mai ales pentru adresă (mai avea la el 10—15 adrese, ca o pagină de «România liberă»), și-i șterge de vîrf al ascuțit al bărbii și murmură cu satisfacție: saftea. Eu eram safteaua lui, nu?

Iulian NEACȘU

principii și năravuri

al meu, al nostru

Eram la «Autoservice», cu mașina, la coadă. Fel de fel de oameni. Cei mai norocoși, urcați pe rampă, stăteau pe aproape, în atelier, nedezlipiți de «proprietatea personală» pe patru roți. Mă uitam la ei și, în sinea mea, eram gata să-i condamnez: de ce nu-și lasă mașina, cu cheie cu tot, de ce nu-și văd de treburi și de ce nu se întorc, ca să-și ridice mașina reparată, din curte?... De ce? De ce? Răspunsul aveam să-l dobîndesc negîndit de rapid: peste vreo trei ore, cînd părăseam «Autoservice»-ul, pe stradă, la o frînare mai bruscă, văd că-mi cade bricheta de la bord pe jos. Opresc și ce constat: în locul anume destinat brichetei, cineva (lucrase un mecanic plus doi ajutoari foarte tineri) introdusese un simulacru de brichetă, doar partea exterioară, fără nici un conținut, o bucată de tablă. De scîrbă, jur! nu m-am mai întors să reclam (culpa mea) dispariția brichetei. Desigur, soluția nu-i să dezarmezi, oricum ai justifica asta, ci să te lupți, să-i înfrîngi pe hoți, pe «ciciupitori», în toate împrejurările, cit de mărunte ar părea. Există un întreg comerț de ștergătoare de parbriz furate ori de huse... Dar și să stai, la fiecare oprire, pe timp de ploaie, să scoți, să pui ștergătoarele, iarăși să le scoți și așa mai departe, nu-i treabă. Dincolo de pierderea de timp prețios, cred eu că altceva costă mai mult: suspiciunea care te încearcă la adresa Celuilalt, a trecătorului absolut nevinovat. Așa cum, pe oricare dintre noi, privirea prea stăruitoare, lipsită de discreție și astfel, fără voie, jignitoare, a vînzătorului de la «Autoservice», care urmează defilarea cumpărătorilor de la rafturi, NE SUPĂRĂ, și propria noastră bănuială nejustificată (indiferent de împrejurare) nu-i a bună, poluează climatul social, îngreuiază comunicarea deschisă, concretă, om-om și toate binefacerile și succesele care țin — lege — de natura acestei comunicări.

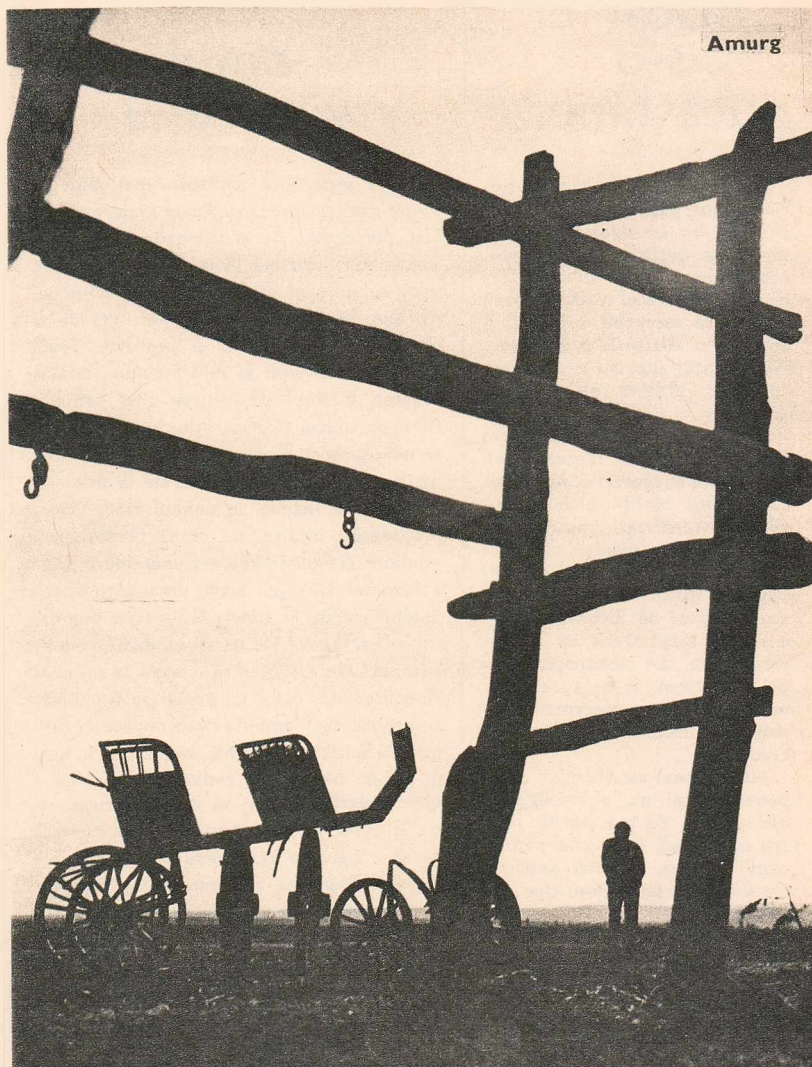
Dar stînd de vorbă, recent, într-o colonie de reeducare, cu trei minori delincvenți care furaseră dintr-o «Autoservice», am ezitat: ce să le spun și cum? Să le fi amintit că a nu mai știu cita poruncă biblică pretinde «Să nu furi»? Ei habar n-aveau de preceptele, zece, știute (ceea ce, într-un sens doar, e pozitiv). Atunci am încercat să fac apel la ceea ce constituie — și trebuie să constituie

— Religia epocii noastre: CONȘTIINȚA. I-am întrebant: «Bine-bine, dar nu v-ați gîndit că-i averea noastră, a tuturor, și că v-ați furat și pe voi într-un fel?» M-au privit, fără ipocrizie, uluiți. Nu pretind că acest meu era cel mai inspirat, dovadă că și răspunsul n-a dat ce-aș fi dorit să dea: «La asta nu ne-am gîndit». Și au zîmbit în cele din urmă, fiindcă ideea li se părea, peste toate, și comică: s-au furat ei pe ei... Discutînd apoi mai în amănunt, mai nuanțat, fiecare situație în parte, am descoperit o realitate asupra careia se cuvine să medităm neîntîrziat: mulți copii, destui tineri, nu intuiesc încă perfect ce reprezintă proprietatea colectivă, implicată în noțiunea de proprietate de stat (deci a întregii colectivități) și, în consecință, au sentimentul primejdios că, în zona amintită, s-ar afla într-un fel de «țară a nimănu». Cu latura cealaltă a proprietății — personală — se descurcă perfect, de la doi-trei ani nu-și mai dau mînea sau păpușa altuia, fiindcă-i a mea. Dar restul? Imensa proprietate a noastră, a tuturor? Aceasta trebuie să ajungă, pe căi subtile și teinice, cit mai devreme, la conștiința lor. Să învățăm, odată cu mersul pe picioare, și CINSTEA, «religia» nouă a conștiințelor noi. Au cuvîntul, în fapt, părinții, educatorii de profesie, noi toți.

Mihai STOIAN

reflexe

de A. MIHAILOPOL

Amurg

lumea de ieri

scandaluri, reclame, anunțuri

— Un mare tîmbălau s'au petrecut eri într-o cărciumă din strada Măgurele No 10 unde se aflau mai mulți scandalagii între cari: Mitică Mahan, zis Mălăeru, M. Zlatcu, Vasile Grigore, Nae Nicolau, soldatul Petre Moacă și 4 marinari. La un moment dat, cei din cărciumă s'au loat la ceartă, a ieșit cu sînge. Victimile deloc grave, au fost trimise la spital, ceilalți băcăuși au dispărut. (7 aprilie, 1920)

— Un caz interesant și cari constituie un document al stării de lucruri de la noi e cel următor: șeful postului de jandarmi din comuna Berești (Covurlui) a afișat cu dela sine putere o ordonanță în comuna pe care o guvernează prin care interzice locuitorilor săi să discute politică. Scurt și cuprinzător. (5 aprilie, 1920)

— Astăzi, fiind ziua Bună-Vestirei (25 Martie, stil vechiu) toate autoritățile vor fi închise. (8 aprilie, 1920)

— Cunoscutul și distinsul avocat d. Ioan Boambă a fost Luni victima unui accident petrecut în condiții stranii. Pe cînd d. Boambă se ducea acasă prin strada Clemenței, se simți deodată lovit în frunte așa de puternic încît căzu jos în nesimțire și sîngerat. Un glonte îi găurise pălăria, îl rănise la frunte și i-a atins puțin și osul frontal. Din fericire, medicul a constatat că rana e superficială. Toate cercetările pentru a se descoperi pe acel inconștient care s-a amuzat să descarce arme de foc în stradă au rămas zadarnice. În timpul sărbătorilor au unii Inconștienți acest sălbatec

obiceiului de-a petrece descărcînd arme de foc. Ei ar trebui să fie dați pe mîna autorităților pentru a fi pedepsiți exemplar. (15 aprilie, 1920)

— Cine vrea să aibă în viață, un păr des și minunat/ Fără nici un pic de mătreață/ Să-mi asculte azi un sfat:/ Să ia mereu «Fluidum Ioblach»/ Remediu cel mai radical/ Ce scapă capul de chelie/ Și face părul ideal!// (2 Mai, 1920)

— Mai în fiecare episod al filmului «Ferma Morții» Eddy Polo ne dă probe de extraordinară putere ce o are luptîndu-se cu câte opt sau zece inși și doborîndu-i pe toți deărîndul la pămînt» (5 Mai, 1920)

— Se știe că d. Duiliu Zamfirescu, deputat și fost ministru simțindu-se ofensat printr-un articol al ziarului «Epoca» a trimis martori d-lui Raul Crăciun primul redactor al zisului ziar. În consecință, o eșire pe teren a avut loc Duminecă 27 iunie la orele 8 jum. dimineață pe platoul dela Băneasa. Arma aleasă a fost pistolul. S'au schimbat 2 gloanțe fără rezultat. Adversarii nu s'au împăcat pe teren. (30 Iunie, 1920)

— În Calea Șerban-Vodă a avut loc eri un scandal monstru. Autorul lui este sergentul de oraș cu No 1422 din comp. VI, Radu Popescu. Numitul sergent pentru a putea face loc la pâine favoriților săi a găsit cu cale să bată lumea care aștepta acolo vreme de două ore. De notat că aceasta nu e prima ispravă a numitului sergent. Mahalaua din această cauză este foarte îndîrjită. (20 Iunie, 1920)

Culese din colecția ziarului «Dimineața» de Corneliu VADIM TUDOR

măcar el s-o ducă bine...

E mai mult decât firească dorința unor părinți pentru ca fiii și fiicele lor s-o ducă bine, chiar mai bine decât ei. Într-adevăr, copiii noștri sînt de invidiat. Dar de aici pînă la acel răsfaț aproape inuman la care sînt supuși unii copii e o distanță prea mare. Argumentul suprem e cel bine-cunoscut: «Măcar el s-o ducă bine»...

Bine, s-o ducă bine, chiar foarte bine, dar nici un trecut dificil nu justifică exagerările. Am văzut copii siliți, bătuți, biciuiți, îmbrînțiți, terorizați, mutilați, ca să devină mari pianști cînd micuții de ei nu aveau nici o înclinație. Ei voiau să devină aviatori sau mecanici de locomotivă. Ce e rău în asta? Decît un pianist ratat, care să-i nenorocească și pe Beethoven, și pe spectatori, nu e mai bun un mecanic de locomotivă, excelent pregătit? Eu cred că da.

Nici ideea sacrificiului total pentru copii nu e inteligentă, nici umană. Eu mă sacrific pentru copiii mei, copiii mei pentru copiii lor, și așa mai departe. Dacă toți ne sacrificăm, cine mai trăiește?

Povestea asta cu sacrificiul are multe laturi neplăcute. De multe ori tocmai acest răsfaț nebunesc nu dă rezultate.

— Eu m-am sacrificat pentru el și el a căzut la facultate.

Copilul e tentat să confunde logica părinților cu logica universului și e mirat cînd observă o cît de mică abatere. În fond, pînă la urmă, copilul va fi obligat să se descurce singur și infolitul asta permanent o să-i dăuneze cînd i-o fi lumea mai dragă.

Există și obiceiul prost, și aici au și copiii dreptatea lor, de a li se scoate ochii de dimineața pînă seara cu puzderia de sacrificii.

— Eu m-am sacrificat pentru tine și tu nu vrei să mai mănîci puțină salată.

Pentru fiecare atenție se cere o răsplătă prea imediată.

— Mama ți-a cumpărat un balon. Sărut-o!

Orice mișcare spontană îi e anulată bietului țînc răsfațat și încă de la această vîrstă fragedă cînd poate să umble demn în fundul gol, el începe să intuiască filozofia «serviciului pentru serviciu».

Cînd văd cîte un ticălos bătrîn sau chiar un escroc între două vîrste nu pot să mi-l închipui copil, umblînd în pielea goală sau jucîndu-se cu pisica. Copilăria este pentru noi incompatibilă cu impostura... Și totuși, și acest escroc bătrîn a fost copil și s-a plimbat în pielea goală, s-a zbunguit și pocea fermecător cuvintele, spușea în loc de copac, popac...

De aceea răsfațul e atît de primejdios...

Teodor MAZILU

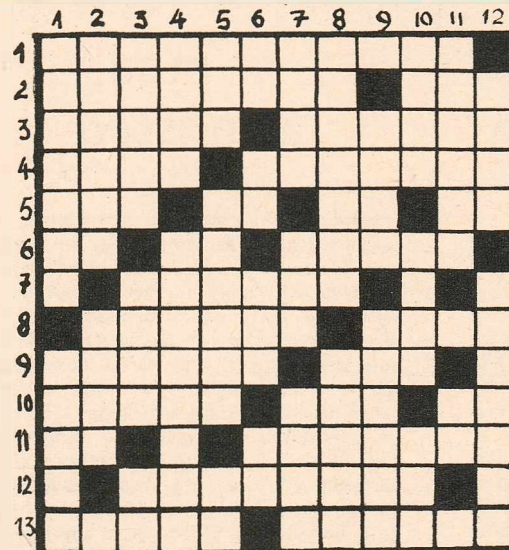
omul viitorului

Toată viața mea am trăit mai mult în viitor decît în prezent. Toată viața mea am fost persecutat de o curiozitate: cum va arăta omul viitorului. În definitiv, îmi ziceam, dacă eu descind din pitecantrop, omul viitorului descinde din mine. Am față de el obligații: l-am pregătit și postulat. Toată viața m-am chinuit să mi-l închipui, fără să reușesc. Ei bine, de ieri, de cînd l-am întîlnit pe amicul Costică, știu, pertinentemente, ce înfățișare fizică va avea această ființă umană, dar, mai ales, cum va arăta la psihic și intelect. Va lichida, în primul rînd, cîteva prejudecăți înrăite: de ce să perseverăm, mediocri și egoiști, în ideea unei diferențieri a sexelor? Nu i-au ajuns umanității atîtea milenii sterile în care a funcționat dogma: bărbați și femei? De ce dihotomia asta persistentă? Nu e timpul să trecem la sinteze? În consecință, omul viitorului va fi o ființă ambigenă, fără ambiții determinate și fără particularități fiziologice fatale. Va fi deci un fel de famen, dar evoluat. N-am încă o idee precisă cum își va distribui organele de procreație, dar văzîndu-l pe Costică — știu sigur la ce amănunte vetuste ale biologiei depășite va renunța. Ce rost are să mai fim sclavii unei ipoteze de virilitate robustă și decisă, cît timp vom mai tolera ideea feminității? La coș cu prejudecățile astea ridicole și dăunătoare! Proteică, plasmatică, nediferențiată, ființa viitorului — mi-o atestă Costică — nu va fi nici bărbat, nici femeie, păstrînd din amîndouă sexele doar amintirea pilozității: de la bărbat, barba, de la femeie, pletele, ca un semn al unei conjugări somatice absolute. Această ființă complexă, de virtuți intelectuale plurale, va eradica și alte eresuri. Unde stă scris că bărbatul trebuie să fie îndrăzneț, puternic, netemător față de primejdii, soldat și, la necesitate, erou? Ce constituție morală a statuat că femeia se cuvine să fie gingașă, frumoasă, atrăgătoare, seducătoare, încîntătoare, capabilă să transforme viața în vrajă? Jos cu poncifurile astea depășite! Ființa viitorului le va desființa, fără ezitare, prin punerea în circulație a unui om indiferent la virilitate — cum e Costică — și indiferent la feminitate, specimen de neutralitate biologică plină de consecvență și consecințe. Biologia, se știe, se află cu psihicul într-o relație de interdeterminare. Mutațiile fiziologice se vor răsfrînge — cum observ la Costică — în psihic și intelect. Într-adevăr, cîtă vreme vom mai admite să ne lăsăm robiți de prejudecata inteligenței? A unei inteligențe mistuitoare, și tot mai prin acest caracter, lipsită de finalitate. Naivitatea, candoarea, prostia sînt infinit mai fertile și, în orice caz, mai plăcute. Cultura — iată altă minciună perfidă a lumii contemporane. N-a sosit momentul să-i punem capăt? Civilizația, ce reprezintă acest termen decît o aglomerare de obsesii obsesive? Omul viitorului le va întoarce spatele dezinteresat, hotărît să trăiască într-un paradis fără electricitate și apă curentă, fără spectrul energiei nucleare și, mai ales, fără săpun și pastă de dinți.

Ieri, pe stradă, Costică mi-a prefigurat dimensiunile acestui eden plauzibil. Singurul lucru care m-a deranjat e că la despărțire m-a tapat de un pol.

Aurel BARANGA

eterna poveste

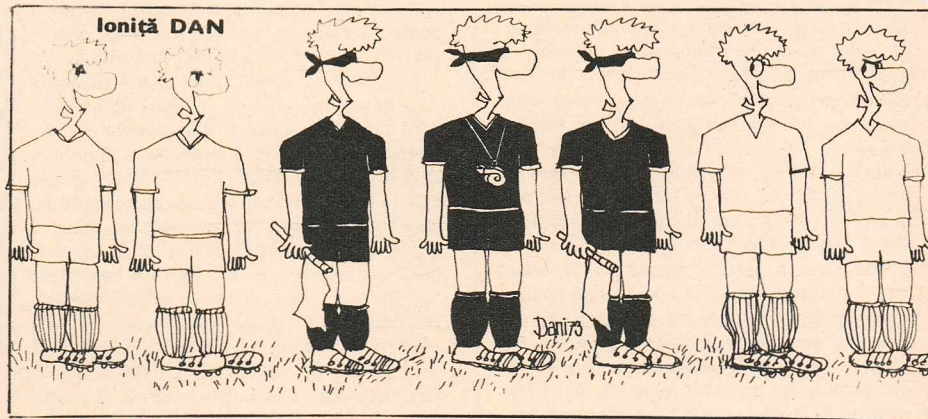
ORIZONTAL: 1) Nemuritorul creator al tragediei «Romeo și Julieta», în care moartea voluntară a eroilor are largă semnificație a victoriei morale a sentimentelor nobile asupra inumanității prejudecăților medievale. 2) Dramaturg francez (1688-1763), autorul piesei «Jocul dragostei și al întâmplării» — Campioni. 3) Soția lui Menelau, regele Spartei, care, fiind răpită de Paris, a pricinuit izbucnirea războiului troian — Personaj profund antipatic din romanul «Forsythe Saga» de Galsworthy, care consideră că poate cumpăra dragostea frumoasei Irene cu banii pe care-i are. 4) Îndrăgostita din romanul «Mășterul Manole» de Dumitru Almas — Una din fetele Larinei din opera «Evghehi Oneghin» de Ceaikovski, a cărei dragoste

nu-și găsește împlinire. 5) Serveste la cusut — la viața de la-nceput! — Idem (presc.) — 99 roman. 6) Nord-est — Kira Elenescu — S-așază la masă. 7) Eroina baletului «Călărețul de aramă» de Gliere care pierie înecat în valuri. 8) Obiect al unei afecțiuni prea exagerate (pl.) — Localitate în India. 9) Nici un om — Cenușiu. 10) Omenească — Înelăciune în limbaj juridic — Se strecoară prin pînă. 11) Nichel — «...vîrstă nu cunoaște», aria lui Gremmin din opera «Evghehi Oneghin» de Ceaikovski. 12) Roman din creația lui Lev Tolstoi, o zguduitoare dramă a conștiinței păcatului și vinovăției, povestea Katiei Maslova și a lui Nehliudov. 13) Găsit — Logodnicul Olga din opera «Evghehi Oneghin» — ucis din gelozie, în urma unui

duel, de către prietenul său. **VERTICAL:** 1) Compozitor ceh (1824-1884), autorul operelor «Mireasa vîndută» — «...însingerată», piesă de Federico Garcia Lorca. 2) Capoate — Nefericita eroină din opera «Boema» de Puccini. 3) Stadion — Oraș în Republica Zair — Pe el. 4) Rîu în Chile — Anna..., nefericita eroină dintr-un roman celebru de Lev Tolstoi. 5) L-a pierdut... pe Adam — Locul în care s-a desfășurat tragica poveste de dragoste dintre Romeo și Julieta — Cinci cute! 6) Laitmotiv... pentru spus povești — Titan — Cai dobrogeni — Fac cît doi. 7) Așezată — Sud-sud-est — «Soluție» la care ajungeau odinioară doi predențenți la grațiile unei singure iubite. 8) Care se află într-o regiune îndepărtată și impresionează prin aspecte ciudate (fem.) — Cumpătate. 9) «Cereasca» iubită a lui Radames dintr-o cunoscută operă a lui Verdi — Iubitul doamnei de Renal din romanul «Roșu și negru» de Stendhal, ale cărui acțiuni pentru realizarea fericirii sale egoiste îl vor pierde pînă la urmă. 10) Vislă — Leagă brațele de trunchi — Barbierit. 11) Poet sovietic (1895-1925), autorul poeziei «Cînd te privesc mijale iar...» — Ea s-a întors! 12) Poet clujean, autorul poeziei «La despărțire» — Despărțiri.

Adam STOICA

Dictionar: JAEI, DOL, PAMA, KINA.

NU VĂ SUPĂRAȚI, MAIESTATE, TREBUIE SĂ VĂ SPĂL. Efectele poluării în marile centre urbane pun probleme dificile și în ce privește întreținerea monumentelor de artă, a clădirilor istorice etc., pe suprafața cărora se depun straturi groase de funingine. E nu numai urîț, ci și nociv pentru păstrarea operelor. Una dintre ultimele metode de apărare aplicate constă în spălarea zidurilor — pur și simplu — sub jet de apă, pentru înlăturarea straturilor impure. S-au efectuat lucrări promițătoare la muzeul Luvru din Paris, la catedrala din Westminster, la Universitatea din Gand și, recent, la construcțiile din piața San Marco a Veneției. Dacă se vor obține aici rezultate, întreaga Veneție va fi spălată. În fotografie, Bill Fitzpatrick, specialist londonez în noua îndeletnicire, restaurează o statuie de pe fațada Parlamentului.

nt cunoscute numeroasele acțiuni întrese pentru a familiariza copiii de la cea fragedă vîrstă cu circulația rutieră — e integrantă a vieții moderne, element spensabil al civilizației. Predarea reguli de circulație în școli, amenajarea de curi-școală pentru învățarea normelor ere, editarea unei game largi de materiale, afișe, pliante, broșuri etc., organizarea r concursuri cu tematică rutieră, realia de filme documentare etc. reprezintă ai câteva dintre cele mai importante uri luate în acest scop.

procesul de instruire rutieră, îndeosebi opiiilor de vîrstă preșcolară, esențialul eprezintă însă preocuparea de zi cu zi a nților pentru ca cei mici să învețe cit mai reme A,B,C-ul rutier. Aceasta nu se izează desigur cu sfaturi stereotipe de ul: «Ai grijă cum treci strada», ci prin mplul personal al părinților și, în special, «aplicații practice» la fața locului — idus»: învățarea pe stradă, în procesul ulației, a rostului semnalelor și marcar rutiere, a pericolelor care le implică mul și mașinile și îndeosebi cum trebuie e ferești de aceste primejdii.

realitatea, atît de crudă deseori, ne ă însă că sînt și părinți care deși își esc copiii și se îngrijesc să aibă tot ce le uie, nu le asigură protecția rutieră, de protecția vieții și sănătății.

e sectorul de drum Cluj — Oradea, o comună, băiețelul N.D., în vîrstă de u, strigat de un vecin, se precipită spre uarul de pe partea opusă a drumului și surprins de un autoturism. Moare în n spre spital.

judetul Ilfov o fetiță de 6 ani sare de pe stamentul drumului pentru a prinde gea ce se rostogolea pe șosea. Nimereste roțile unui autotren și este omorîtă oc.

etița R.S., de 3 ani, nesupravegheată de nți, și-a făcut o «casă» pentru păpuși roțile remorcii unui autocamion care iona pe o stradă în București. Șoferul urcat la volan și neobservînd copilul a nit mașina. Roata din spate a trecut e corpul fetei, omorînd-o.

intr-o comună de pe drumul Hirșova — stanța, băiețelul R.V., de 4 ani, se juca r prinseala. La un moment dat a trecut oană de pe o străduță laterală în șoseaua icipală, lovindu-se cu capul de caroseria i autoizoterme. Moare în drum spre al.

irul exemplilor ar putea, din păcate, tinua. Este de ajuns să arăt că zilnic pe e își pierd viața în asemenea accidente 4 copii de vîrstă preșcolară, iar tot ia sînt răniți grav în urma unor eveni- te rutiere, unii rămîind infirmi.

Nu este, cred, necesar să mai vorbesc de implicațiile acestor cazuri, de traumele pro- vocate familiilor, de pierderile inestimabile pe care le suferă societatea.

În condițiile unui trafic din ce în ce mai aglomerat chiar și pe sosele pe care în urmă cu numai cîteva ani treceau din cînd în cînd doar arhaicele căruțe este de ajuns literal- mente doar o fracțiune de secundă de nesupraveghere a unui copil ca acesta să fie surprins de o mașină.

Prezența copiilor nu pe șosea — unde practic datorită intensității circulației de cele mai multe ori nici nu e posibil — ci pe acostament sau chiar în vecinătatea lui (unde se consideră greșit că cei mici sînt în siguranță) constituie un pericol deosebit. Deseori, prezența unor copii care se joacă direct pe partea carosabilă (desigur complet neindicată) este mai puțin primejdioasă — deoarece șoferul observîndu-i poate lua unele măsuri de evitare a accidentului — decît copiii care țînesc pe drum din șan- țurile șoselelor, din curți situate în imediata apropiere a părții carosabile, de după pomi sau parapetele unor poduri și practic nu pot fi feriți de mașini.

În afara considerentelor arătate mai sus, joaca sau plimbarea copiilor pe acostamente ori în imediata lor apropiere nu este recom- andată și pentru faptul că autovehiculele la cel mai mic derapaj sau schimbare de direcție pot ajunge pe acostament și să acroșeze copiii.

Există însă și un alt aspect al problemei: prezența în număr mare a copiilor pe acostamente, la cîteva pași de fluxul rutier, creează pe drumul respectiv un sentiment de insecuritate, de neîncredere, reduce fluiditatea circulației, contribuie la accen- tuarea stării de oboseală și de tensiune a șoferilor. Este firesc să obosești mai ușor cînd la fiecare pas te poți aștepta ca un copil să sară în fața mașinii.

Consider că problemele educației rutiere a preșcolarilor, îndeosebi în mediul rural, ar trebui să preocupe mai mult consiliile populare comunale, cadrele didactice și medicale, Crucea Roșie. Este necesar ca acești factori să influențeze mai mult în di- recția sporirii răspunderii părinților, pen- tru educația rutieră a tinerelor vîrstare.

Concomitent cred că trebuie sporită preocuparea pentru crearea unor locuri de joacă situate mai departe de circulația ru- tieră, prin amenajarea simplă și puțin costi- sitoare a unor terenuri în prezent nefolosite.

Nici un efort nu trebuie să fie considerat prea mare, pentru a proteja tot ce avem mai scump, copiii!

Colonel
Victor BEDA

Socotim că sînt de prisos comentariile la această fotografie.

gîlceava înțeleptului cu lumea

Și de astă dată s-ar putea ca cineva să mimeze tulburătoare nedumeriri și să se întrebe iarăși: «O nouă carte de G. Călinescu?» Întrebarea este firească, deși argu- mentul istoricului literar pare convingător. «Dar bine, va răspunde orice cititor ne- contaminat de iezuitisme spectaculoase, G. Călinescu în ultimă instanță nici n-a scris «cărți», el a creat o operă, de-a lun- gul căreia și-a desfășurat unitar concepția de viață și estetică, verificabilă în fiecare compartiment, indiferent de modalitatea particulară adoptată: roman, poezie, teatru, exegeză critică și istoric-literară, publicistică de cea mai variată speță. Pentru prețui- torii reali ai acestei opere, orice încercare de reconstituire a componentelor sale prin valorificarea tuturor fragmentelor într-un spirit omogen, conform cu structura ansamblului gândit de scriitor — nu poate reprezenta subiect de dispută, necum de îndoieli și scepticism». Geo Șerban are probabil în vedere discuțiile iscate la apa- riția volumului *Ulysse*, primit cu strîmbă- tura de critica ineptă. În cazul unor ase- menea întreprinderi este legitimă cerceta- rea principiului ordonator și a transcrierii textelor, restul fiind opțiune personală, caracteristică respectivului autor de anto- logie. Vom sublinia de la început că solidă formație istorico-literară și acribia lui Geo Șerban au fost buni sfătuitori și de astă- dată, punîndu-ne la îndemînă un instrument excepțional de cunoaștere a personalității și ideilor călinesciene. Nici un monografist al lui G. Călinescu nu va putea ocoli anto- logiile întreprinse de Geo Șerban, și este de ajuns atît pentru a spune foarte mult despre valoarea culegerilor sale. Justifica- rea titlului și a selecției este așadar intrin- secă materialului. *Gîlceava...* include articole referitoare la probleme sociale, mai pre- cis de psihologie socială, din punctul de vedere al unui scriitor înzestrat cu luciditate și cu o vocație saint-simoniană. Moralistul presupune un spirit activ, doritor să în- drepte lumea și să edifice, în numele unui sistem de valori constituit. A fost aceasta o atitudine proprie lui G. Călinescu? Mi se pare că da, iar titlul propus de îngrijitorul de astăzi al textelor este în litera autorului *Scrinului negru*, chiar dacă nu ne putem re- ține impresia unei mici impietăți. «A cola- bora» cu Călinescu presupune o anumită temeritate, indiscutabil, și rămîne de văzut dacă nu este prea mare.

Tot ce observă scriitorul, la munte, la mare, într-un magazin de mode, pe stradă, cu prilejul unui examen de bacalaureat, în- tr-un restaurant, la rubrica micii publicități devine prilej de reflecție și de ridicare la principiu. Procedeele sînt în general ace- leași, făcînd apel la hiperbolă și la asociația intelectuală, de cele mai multe ori surprin- zătoare, apropiînd elemente foarte înde- partate, cu o îndrăzneală uitată astăzi de tot. În *Cîteva observații* (1935) pornește de la gîină și de la progenitura sa pentru a ajunge la reflecții generalizate în ceea ce privește condiția intelectualului: «Crescătorii de pă-

sări au ajuns să obțină două ouă pe zi, scurtînd noaptea, cu lumină electrică. Prostia este așadar instinctul ce se învîrtește în gol ca un tren în apă și un vapor în aer, instinctul executat religios, fără finalitate imediată, inadaptabilitatea absolută. Nu intelectualul este așadar cel mai inadaptabil individ, ci prostul. Contemplativul caută o adaptare superioară, în vreme ce omul comun se mulțumește cu cea imediat utilă». Montarea unor automate în Capitală și eșecul lor îl duce la concluzii asupra spiritului romă- nesc al timpului, într-un stil savuros: «Auto- matul a murit fiindcă nu era în spiritul romă- nului. Ce vrea românul? Românul trăind într-o țară imbelșugată vrea să aibă multe alimente înainte. (...) Nu e adevărat că România e țara bașcișului, cum va fi fost Turcia, cum era Italia și cum e în fond orice țară occidentală, în care toată servitorimea caută să ciupească, mai zgomotos sau mai protocolar. România e țara în care ocheta- nul vrea să dea bacșis și face cu ochiul cu înțelegere omului de serviciu, dacă-l vede amărit că un pîrlit i-a dat numai un leu». În situații extreme, confruntat cu inerția incurabilă a unora, criticul transformă pro- blema într-una cu semnificație amplă. El nu acceptă ideea că România e țara lui «*Las-o-n plata Domnului*», și de aceea se bate pentru orice motiv, punîndu-l adesea într-o lumină exagerat de tare. Faptul că încasatorii de tramvai nu se spală pe mîini îi prilejuește două articole, în 1934, cu observații picante. «Dar așa e românul: fă o observație oricît de legitimă, cere îndreptarea unui neajuns oricît de mic, și el e plin de ingeniozitate și de impetuozitate spre a-ți dovedi că ești un mișel și că trebuie să rămînem ticăloși. (...) Iată ceva tipic românesc. Eu spun: se cuvine să ne spălăm pe mîini, iar anonimul indignat sare în sus. Cum? Cînd Maiorescu atacă forma fără fond, vrei să mă spăl pe mină, d-ta vrei să am mîinile curate numai după un secol de civilizație, cînd în Ger- mania deputații se bat cu călmările, îmi pretinzi să am unghiile tăiate? Nu mă spăl. Nu trebuie încă să mă spăl».

Impresionantă este voința lui Călinescu de a contribui la schimbarea mentalității și la construirea unui climat moral mai demn de vechimea poporului și a civilizației noas- tre. Nimic nu i se pare inutil, nici un aspect prea mărunt și lipsit de importanță. Portul costumelor de baie sau situația pavajului au același regim ca și lectura unei cărți bune. Strălucirea mijloacelor innobilează, desigur, cel mai umil pretext, dar pentru noi este mai semnificativă dorința autorului de a sluji, de a fi util în modul cel mai direct cu putință. *Gîlceava înțeleptului cu lumea* se citește ca un imens roman, ca o colecție de «fiziologie», într-atît de puternică era ca- pacitatea autorului de a însuși materia observațiilor sale. Un roman de multe ori incitant și mai convingător chiar decît cele scrise ca atare, avînd în permanentă frus- terea și calitatea inalterabilă a vieții.

Aurel-Dragoș MUNTEANU

sub semnul adevărului, justiției și echității

Ne vin adesea scrisori din partea unor oameni care socotesc și afirmă că lor nu li s-a făcut dreptatea juridică (precizarea e intenționată) pe care o așteptau.

Firește, e deosebit de greu pentru un ziarist sau chiar pentru mai mulți să refacă o anchetă săvârșită de un șir de organe specializate, să rejudece un proces trecut prin mai multe instanțe de judecată.

Dar asta nu înseamnă că ești — tu, ziarist — justificat să întorci spatele tuturor celor care vin să-ți ceară o mână de ajutor ca de la om la om.

Si atunci ne-am gândit să procedăm și gazetărește, dar și juridiceste.

Gazetărește, făcând publice nemulțumirile justițiabililor. Juridiceste, invitând-o la replică pe «cealaltă parte».

Deci noi vom afirma mai puțin, în schimb vom interpela mai mult.

Bineînțeles, răspunsurile le vom publica și, tot bineînțeles, unele vor fi nu tocmai pe placul celor care le-au pretins. Dar asta face parte din regula jocului.

Nelu IONESCU

de ce, aurel costinescu?

După vreun an de la căsătorie, Aurel, soțul Anișoarei Costinescu din Brăila, a dispărut de acasă. Cu ajutorul binevoitorilor al miliției, după un timp, femeia a reușit să-i dea de urma bărbatului pe un șantier la Colibași, lângă Pitești. Aurel s-a arătat surprins când și-a văzut nevasta, dar s-a dezmeticit rapid și a trimis-o acasă, promițându-i că va reveni și el peste câteva luni. Dar au trecut cinci ani și el nu s-a mai arătat.

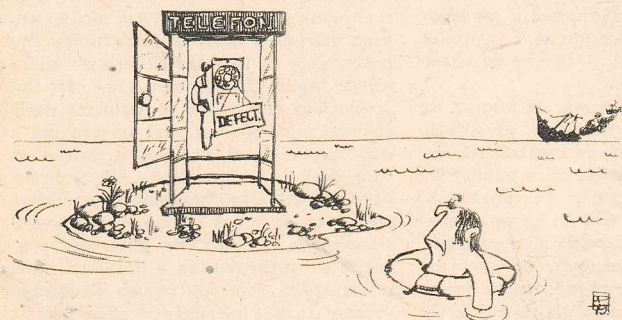
Anișoara Costinescu a sperat, a așteptat, însă timpul și-a spus cuvântul și ea s-a recăsătorit — firește, doar în fapt — cu un alt bărbat, având cu el și un băiețuș. Vrînd să-și limpezească și legalizeze situația sa, dar mai ales a copilului, Anișoara Costinescu apelează iar la miliție să-i descopere soțul.

De data aceasta, speriat să nu plătească pensie pentru un copil care nu-i al său, Aurel Costinescu apare cu promptitudine. Apare și intenționează o acțiune de divorț, pe care o câștigă și prin care Anișoara Costinescu se trezește obligată să-i plătească fostului ei soț cheltuieli de judecată în sumă de 3 600 lei.

Anișoara Costinescu, fiind casnică, avînd copilul de întreținut și leafa soțului său actual fiind de numai 1 300 lei, se află într-un mare impas material. Dar mai presus de asta, are și o nedumerire de ordin moral:

De ce Aurel Costinescu, după ce a părăsit-o de atîția ani, după ce a ținut-o încurcată atîția ani, acum mai are și pretenții bănești meschine și nedrepte?

Anton DRAGOȘ

raiu la licitație

Două familii prietene — Petru Alexandru și Viorica, și Done Pascu și Flora Cristina — cumpără în indiviziune, prin '59, în Constanța, o casă bătrînă, atunci de mai bine de 80 de ani, casă în care soții Petru locuiau deja de mai mulți ani.

După un timp destul de scurt, soții Done își dau seama că această casă nu suportă o supraetajare și atunci vînd cota lor ideală de o doime lui V. Stavrositu, vînzare care se face nu printr-un act autentic, ci doar printr-unul sub semnătură privată.

Dar și V. Stavrositu se lămurește că în căsuța aceea nu-i loc pentru două familii și «stricîndu-se înțelegerea» dintre el și soții Done, aceștia îi restituie banii primiți și relațiile coproprietarilor Petru și Done recad și continuă în starea lor inițială.

De-a lungul vremii însă, soții Petru, cu încetul și făcînd eforturi materiale serioase — împrumuturi, economii și așa mai departe — transformă imobilul cu pricina într-un adevărat colț de rai. Pentru că e vorba de o familie de oameni cultivați și iubitori ai frumosului.

Dar iată că prin 1972, soții Done vor să iasă din indiviziune. De aici, adio amicitie între cele două familii și, în schimb, se iscă un zdrăvăn dublu proces, acțiune de ieșire din indiviziune adăugîndu-i-se una de pretenții, la rîndul ei cu mai multe capete de cerere, și încă una, reconvențională. Instanțe de fond, instanțe de recurs, și pînă la urmă se ajunge la soluționarea litigiului printr-o ieșire din indiviziune pe calea vînzării imobilului la licitație. Cam astea-s faptele și istoria lor, în linii foarte, foarte mari.

N-am loc aici să reanalizez toate aspectele cauzei, toate argumentele pro și contra. Însă țin să pun niște întrebări izvorite la rîndul lor dintr-o singură întrebare: licitația publică era calea cea mai nimerită, cea mai dreaptă pentru rezolvarea conflictului Petru-Done?

În decizia nr. 745 din 18 iunie 1973 a Tribunalului județului Constanța se motivează așa:

«...Cea mai echitabilă soluție de natură a asigura fie-

căreia din părți un just echivalent bănesc al acestor drepturi, în momentul lichidării lor, este vînzarea la licitație, cunoscut fiind că valoarea terenului, în suprafață de 660 mp, evaluat de expertul tehnic la baremul oficial de 19,50 lei/mp, evaluare ce ar fi urmat să fie avută în vedere în ipoteza atribuirii în natură, în întregime, a imobilului către pîrții deținători, este cu mult inferioară valorii de circulație a terenurilor în zona centrală a municipiului Constanța, unde se află situat imobilul respectiv. A se atribui pîrților — soților Petru, deci — cei 330 mp, teren ce aparține reclamanților, la prețul oficial de 19,50 lei/mp, ar fi însemnat o inechitate pentru reclamanți — soții Done, deci — care n-ar fi obținut, în această modalitate de împărțire, o justă și corespunzătoare despăgubire a pierderii dreptului de coproprietate respectiv. Prin vînzarea publică părțile sînt puse pe o perfectă poziție de egalitate, pîrții putînd licita și cumpăra imobilul, la prețul corespunzător valorii lui de circulație, asigurîndu-se astfel reclamanților o justă despăgubire».

Fără îndoială, argumentul nu-i neglijabil și dovedește o observație de nuanță din partea judecătorilor, însă lui nu i-au fost contrapuse și alte argumente — tot favorabile unei soluții cu adevărat echitabile. Iată cam care ar fi acestea:

a. — Există datorită îmbunătățirilor aduse imobilului de către soții Petru, o sensibilă disproporție — în avantajul acestora — între cotele care formează masa indiviză. Este locul să spun, într-o paranteză necesară, că valoarea acestor îmbunătățiri n-a prea fost fericit calculată de către instanțele de judecată. Așa, de pildă, trimițîndu-i pe soții Petru să se judece pentru o mare parte din aceste îmbunătățiri cu V. Stavrositu, acel proprietar temporar dubios, implicit i-a «precondamnat» pe soții Petru să piardă un proces și niște drepturi în fața unui pîrit care poate ridica, avînd șanse aproape totale, excepția lipsei calității procesuale, vizavi de el, a soților Petru. Pentru că, să nu ne amăgim,

cota ideală a soților Done s-a «reîntors» de la tertul V. Stavrositu nu printr-o nouă vînzare-cumpărare, ci prin perfectarea în forme autentice a contractului prin care au încercat vînzarea cotei lor către V. Stavrositu. Suma de constantă valoare pe care a dat-o dar a și recăpătat-o V. Stavrositu este grăitoare în această privință.

b. — Soții Done au un apartament în care locuiesc, pe cînd soții Petru dacă ar fi îndepărtați din imobilul în litigiu — o vînzare la licitație implicînd și această posibilitate — pur și simplu din proprietari s-ar trezi în situația unor oameni care ar trebui să-și rezolve, la o vîrstă destul de înaintată, problema unui acoperis.

c. — În fine, soții Petru au o mare calitate, cumva extrajudiciară, dar care ar fi trebuit totuși să aibă greutatea ei în cîntarul justiției: știu să fie — și sînt! — excelenți proprietari. Dovadă stă casa cu grădină din Constanța, strada Vasile Pârvan nr. 21 — aceasta fiind adresa pămîntească a colțului de rai pe care oamenii aceștia, cu spiritul lor gospodăresc, au reușit să-l realizeze.

Or, a da lucrurile pe mîna bunilor gospodari mi se pare mai mult decît un act juridic; e un răspuns la o cerință politică. Vreau să spun că, așa cum avem obligația de a-i evacua pe cei care nu știu sau nu vor să se comporte «ca un bun proprietar», cum se exprimă bătrînele dar înțelepte texte din codul civil, tot așa avem obligația să ținem seama în judecățile noastre de argumentul invers. Chiar dacă nu-i vorba de avutul obștesc, să avem și grija asta: să ajungă gospodăriile în seama gospodariilor autentici, căci, implicit, va avea și obștea de cîștigat.

De aceea, mă întreb dacă, în speță, nu era mai bine să se adopte calea atribuirii imobilului unuia dintre coproprietari, firește soților Petru, cu obligarea lor la plata, către ceilalți coproprietari, soților Done deci, a contravalorii cotei lor.

Înalta judecată pe care o asigură un recurs extraordinar îmi pare, în această cauză, binevenită.

«Mihalache» îi spuneau prietenii, mai puțin numeroși ca și adversarii, mulți ca frunza ca iarba. Este desigur în destinul criticii să a fi mai mult contestată decât admisă de către «creatorii», unul mai genial decât ceilalți, iar în al criticilor, de a se face cu atât mai detestați de aceiași, cu cât au mai multă audiență în public. Firește, la data când am audiat primele cursuri ale profesorului Mișu Dragomirescu, în toamna anului 1920, autoritatea sa printre studenți era incontestabilă. Nu puțini erau cei ce jurau «in verba magistri», care laudau metodologia lui și-i indicau în slavă sistemul, chiar dacă se înurcau în hățișul nomenclaturii încrângăurilor lui tripartite. Alta era situația sa literară. Foiletoanele lui din «Viitorul» nu mai aveau ecoul vechilor lui articole, prin care lansase pe scriitorii din cenaclul său. Se luseseră de mult zilele frumoase de la «Convorbiri» (1906) și apoi «Convorbiri critice» (1907-1910), când magistrul, rupt de Titu Maiorescu, de «Junimea» și de «Convorbiri literare», își luase avântul unui șef de școală și vorbea de o direcție nouă, a lui, în cultura națională. Dar chiar atunci, când atinsese maturitatea critică, la vârsta de 40 de ani, autoritatea lui era tinta polemicilor veninoase și mai ales a săgeților lui A. Mirea, cu incizii în adâncime. Adversarii speculau cu libertate judecățile lui hiperbolice, compararea lui M. Sorbul cu Shakespeare și, în zorii răsăritului, interminabila lui serie de foiletoane în favoarea dramei lui Ronetti-Roman, Manasse. Totuși, criticul combătea de pe o poziție estetică nezdruincată, împotriva dictaturii culturale a lui N. Iorga, în contra emănătorismului și a poporanismului. Pe aceeași poziție se aflau și tînărul E. Lovinescu, cu care polemizase pe tema criticii impresioniste, și Ovid Densusianu, directorul revistei «Viața nouă», promotorul unei literaturi moderne, citadine, simboliste. Cei trei corifei ai valorilor estetice pure nu se înțelegeau însă între ei, iar lupta contra titanului nu dădea rezultatele scontate.

Cînd am intrat în universitate, veneam din liceu fără simpatie pentru persoana și doctrina lui. De la catedrele lor foștii mei profesori, Vasile Vircol, elev al lui Densusianu, și Dimitrie Horvat, îl persiflau. Nu mai mi-amintesc care din doi rîdea de «Mihalache», printre altele, pentru că denumise *Miorița*, baladă lirică.

— Auzi, dumneata, baladă și lirică!

Desigur, clasificarea genurilor fixase locul *Mioriței* în cel epic. Nu e însă mai puțin adevărat că, pe de o parte, balada n-avea leznodămînt, ca să se încadreze perfect în genul epic, iar pe de alta, frumusețea ei incomparabilă nu stătea în acțiune, aproape nulă, ci în mărețea viziune a morții ca un coniugiu cosmic, așadar în lirismul ei fundamental. Mi-am dat seama, *in petto*, că «Mihalache» avea dreptate, și mi-era necaz, pentru că «țineam» cu profesorii mei și luncam pe panta poziției împotriva manualelor lui.

Cînd mi-am luat bacalaureatul și m-am decis să urmez, pe lingă drept (dorința bunicii mele!), și Facultatea de filozofie și litere (la care, mă rog, mă trăgea ața), eram care va să zică prevenit împotriva maestrului care trona la catedra de literatură română, într-un stil dogmatic și în tradiția medievală a inatacabilității sentințelor lui: «magister dixit».

Am început să-i frecventez cursurile și seminariile. Ambele se țineau în săli mari, pentru toți anii (I-IV), dar numai cei din ultimii doi ani se încumetau să ia subiecte de pregătire spre a fi prezentate discuției și să participe la acestea din urmă. Teama asta mi s-a părut stupidă. Simțeam în mine resurse să-mi susțin punctele de vedere. Astfel, m-am ridicat la discuția pe tema deosebirii dintre «Romeo și Julieta» de Shakespeare și... nuvela «Haia Sanis» de Mihail Sadoveanu. Vi se pare desigur curioasă această temă! Și mie mi s-a înfățișat din capul locului neadmisibilă. Ce are a face banalul fapt divers al unei evreice tinere, sedusă, părăsită, și pînă la urma, dacă mi-amintesc bine, sinucigașă, cu minunata poveste de dragoste reciprocă dintre vlăstarele celor două mari familii învrăjbite din Verona, dragoste contrariată de părinți, dar care unește și în mormînt? Nu găseam legătura... Profesorul însă judeca senin stabilind comparația posibilă, de la capodoperă la capodoperă și de la iubire la iubire. Care-i deosebirea fundamentală?

Pasămite, profesorul dăduse tema după ce se făcuse analiza celor două capodopere! Nu i se părea deloc grea. Cu toate acestea, participanții la discuție emiteau cu timiditate diverse soluții pe care maestrul le respingea una după alta categoric:

— Nu-i așa! Nu-i așa!

Pînă la urmă, tot el a dat soluția în privința deosebirii dintre cele două mari pasiuni: pe cînd aceea a Haii Sanis și a seducătorului ei a fost fizică, materială, aceea dintre Romeo și Julieta ne apare sufletească, spirituală.

Sala, tixită ca de obicei în vederea spectacolului, a respirat ușurată. Soluția era găsită. *Magister dixit!* Ce ne mai rămînea decât să așteptăm ridicarea ședinței de seminar și să plecăm care încotro?

Atunci demonul contradicției m-a împins să ridic mîna, spre a cere cuvîntul. Era ceva insolit, după ce se pronunțase magistrul. Acesta nu era însă împotriva libertății de discuție, chiar după ce cuvîntul său fusese rosticit ca o sentință critică fără drept de apel. M-a întrebat cum mă cheamă și în ce an sînt. Mi-am spus numele și am precizat că sînt în anul întîi. Registrul vocal înalt și aspectul

spînat al amatorului de dispută au stîrnit risul aproape unanim.

Magistrul a dominat tumultul:

— Lăsați-l să spună ce vrea. Nu se știe de unde sare iepurele!

Încurajat de această prognoză cu caracter popular, am îndrăznit să afirm:

— După părerea mea, nici dragostea dintre Julieta și Romeo nu este pur spirituală, chiar dacă n-au cunoscut împlinirea ei trupească.

— Ce te face să afirmi aceasta?— mă întrebă magistrul.

— O replică a Julietei, după balul la care l-a cunoscut pe Romeo. Ea o roagă pe doica ei să se intereseze cine e tînărul (de care se simțea îndrăgostită și legată pe viață și moarte) și încheie: «Dacă e însurat, mormîntul va fi patul meu de nuntă». Fata care se gîndește la căsătorie și vorbește de patul nupțial nu iubește pur spiritual. Prin această trăsătură cred că se apropie mai mult decât se depărtează de Haia Sanis și de iubirea trupească.

Profesorul a fost contrariat de obiecția mea, pe care și astăzi o consider valabilă. Atunci n-a găsit altceva să răspundă decît

cuvintele:

— Iubire trupească, iubire trupească! Din fericire avem pantaloni!

A urmat o mare manifestație de simpatie pentru maestrul și replica lui peremptorie, care dăduse satisfacție tuturor.

Eu unul am rămas însă consternat de vulgaritatea ei.

Pe culoare, grupuri-grupuri discutau (la ieșirea din sala a XVIII-a, dacă nu mă înșel, din vechea Universitate, aripa dreaptă, la parter).

M-am alăturat unuia, în care am recunoscut o distinsă mehedințeană, Didona Diniescu, fiica din prima căsătorie a soției profesorului Alexandru Bărcăcilă. Atunci am proferat cuvintele nedrepte, de atîtea ori auzite:

— Mihalache e prost!

Un tînăr brunet, smead, cu ochii mari, negri, migdalați, cu ovalul pur, mi-a întins mîna:

— Mă recomand, Mihail Dragomirescu. I-am strîns-o și l-am întrebat:

— O simplă omonimie, nu-i așa?

La care el mi-a răspuns liniștit:

— Sînt fiul profesorului Mihail Dragomirescu!

Pornit pe replică, am încheiat:

— Cu atît mai rău pentru dumneata!

Acesta a fost întotdeauna prietenii noastre. Mișu, cum îi spunea tatăl său, era al doilea copil al profesorului. Sora lui mai mare se sinucisese la ieșirea din adolescență. El însuși era pîndit de un destin implacabil (poate ereditatea maternă — și mama lui sfîrșise rîu). Atunci mi s-a părut un tînăr foarte simpatic, vrednic de admirație pentru că nu mă pîrse tatălui său, ba chiar prinsese simpatie pentru mine. Știam pe dinafară un mare număr de poezii, în românește, nemțește și franțuzește. La ieșirea de la curs sau din bibliotecă, Mișu îmi cerea să-i recit cîte una:

— Spune-mi *Le coeur de Hjalmar!*

Era una din baladele vestite ale lui Leconte de Lisle, din «Poèmes barbares».

Și începeam:

«Une nuit froide, un vent glacé, la neige est rouge» (Noapte rece, vînt înghetat, zăpada-i roșie).

Mă ținea strîns de braț și trăia intens voința din urmă a eroului scandinav muribund, care cere corbului să-i sfîșie pieptul, să-i scoată inima și să i-o ducă iubitei lui la Uppsala; ea va recunoaște că e inima unui brav, care a căzut vitejește în luptă și va suride mesagerului.

«Et la fille d'Ylmer, corbeau, te sourira!» (Și fiica lui Ylmer, corbul, îți va suride).

Mișu lua și el parte la discuțiile de seminar, ca să-și expună părerile. Se petrecea însă un fenomen ciudat: își dezvoltă pînă la un punct ideile, apoi se oprea și pierdea șirul. Profesorul îi porunca blînd:

— Dragomirescule, stai jos!

Și Mișu renunța să-și ducă demonstrația la capăt.

Într-o zi am aflat că i se întîmplase un straniu accident. Coborîse din tren, divagînd. Din fericire, un coleg s-a interpus ceferiștilor puși pe metode sumare, a divulgat identitatea tînărului și l-a dus acasă. Tatăl său l-a internat. Diagnoza: demență precoce (numită cîndva, de psihiatrii francezi, boala fiilor de profesori!). Peste cîteva zile, la examenul de fine de an, profesorul a scos din buzunar o tabacheră de metal pe care i-o dăruisem lui Mișu și mi-a întins-o, fără cuvinte. Am refuzat mutește s-o iau, crezînd că prietenul meu se va însănătoși.

Peste vreo trei ani, aflîndu-mă la Cluj, am fost invitat de un medic să-mi văd fostul coleg internat la el în clinică. M-a introdus într-o odaie și m-a lăsat singur cu Mișu, care stătea tolănit pe pat, somnolent, după ce-l zgîlțisese și-i anunțase o vizită. Mișu m-a recunoscut și a repetat cuvintele tatălui său, la seminar:

— Domnul Cioculescu are cuvîntul.

Apoi a căzut iar în marasmul său.

I-am spus că mă întorc la București și l-am întrebat dacă are de transmis tatălui său vreo dorință:

— Să-mi facă un costum de haine verzi.

Schizofrenicul a intrat iarăși în cochilia lui. M-am retras în tăcere. Nu l-am mai văzut niciodată. Peste alți cîteva ani am aflat că murise. Boala lui era și este incurabilă.

MIHALACHE ȘI MIȘU

Mihail Dragomirescu, văzut de Iser.

Iuați măsuri pentru propria dumneavoastră protecție!

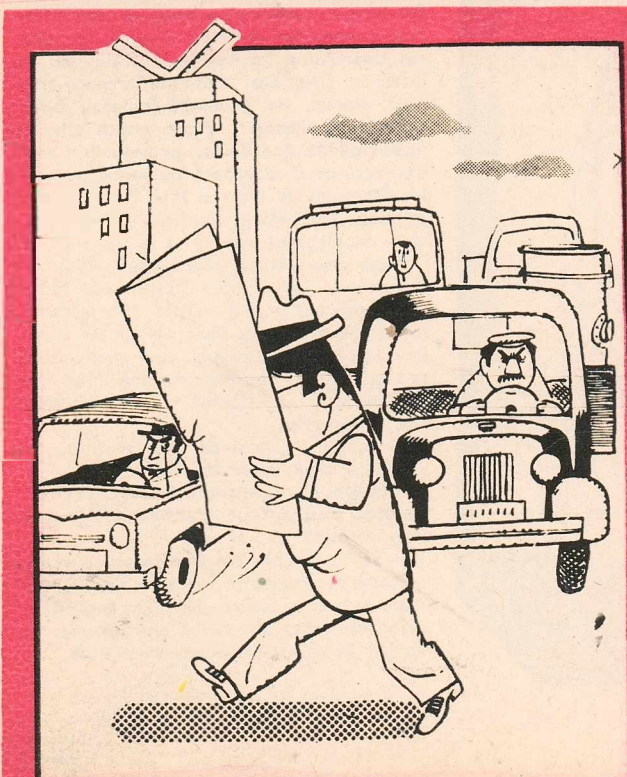
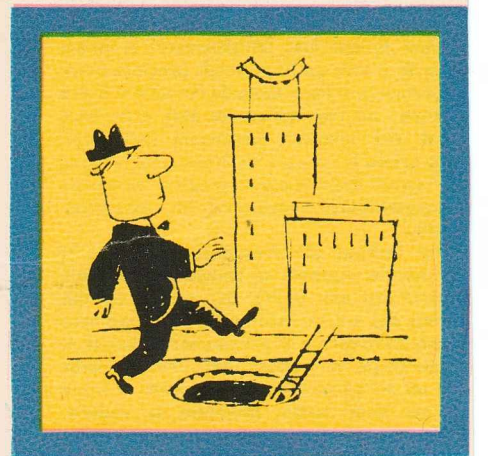

Riscurile străzilor într-un oraș de astăzi sînt multiple: se construiește, se repară, se încarcă, se descarcă. Fiecare dintre aceste activități prezintă anumite riscuri pentru noi toți. Ritmul trepid al activității de zi cu zi vă face să vă grăbiți mereu spre locul de muncă, spre casă, spre cinematograful. În graba dumneavoastră uitați că strada este străbătută într-un iureș continuu de mii de autovehicule care pot produce accidente din vina dumneavoastră sau a altora. Nu este oare cazul și în asemenea circumstanțe să luați unele măsuri de prevedere? Puteți lua astfel de măsuri încheind la ADA următoarele asigurări (la alegerea dumneavoastră):

- asigurarea mixtă pe viață;
- asigurarea mixtă pe viață și suplimentară de accidente;
- asigurarea de accidente corporale;
- asigurarea familială de accidente.

rețineți!

Pentru încheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

- Mii de oameni la mormintul lui Ștefan cel Mare
- Biserica mănăstirii a fost restaurată
- S-au descoperit zidurile unui palat domnesc

Sîntem la Putna. Locul unde se odihnește de 469 de ani cel mai viteaz și mai înțelept voievod al Moldovei: Ștefan cel Mare. Zilele de vară, de vacanță, aduc aici — în acest loc de adîncă reculegere și de deosebită însemnătate istorică — mii și mii de pelerini. Tineri și vîrstnici, din toate părțile, vin să-și plece fruntea la mormintul celui care, cu atîta glorie și cu atîta dragoste de patrie, a condus destinele Moldovei vreme de 47 de ani. Peste lespede luminează o candelă. Arde neîntrerupt de la moartea voievodului. Sub ea, veșnic, două buchete superbe de flori — flori culese în fiecare dimineață din grădinile și din cîmpiile Fării de Sus.

...Numărul celor care vizitează Mănăstirea Putna crește mereu. Explicabil: o bună parte a lucrărilor de restaurare întreprinse de Direcția monumentelor istorice și de artă au luat de curînd sfîrșit. Au dispărut astfel ultimele schele. Biserica domnească, un adevărat Pantheon al Moldovei — locul unde se află mormintul lui Ștefan cel Mare, mormintele familiei — este acum accesibilă. Dealtfel, de peste un deceniu încoace întregul complex al Mănăstirii Putna se află în atenția arheologilor și a specialiștilor în restaurarea monumentelor istorice. Pe de o parte, investigații legate de cunoașterea cît mai bună a gradului de dezvoltare a culturii în diverse perioade ale domniei lui Ștefan cel Mare, pe de altă parte, restaurarea a tot ce au distrus cariile vremii, incendiile, cutremurele, războaiele, intervențiile necorespunzătoare ale unor restaurări anterioare. Pentru toate acestea statul a investit pînă acum aproape patru milioane de lei — suma urmînd să crească în raport cu viitoarele lucrări.

În fond, ce s-a făcut la Putna pînă acum? Ce mai e de făcut? Răspunsurile la întrebările de mai sus ni le dă cunoscutul arhitect Gil Antonescu, de la Direcția monumentelor istorice și de artă, șeful de proiect al lucrărilor de restaurare a «Ansamblului fortificat Mănăstirea Putna».

— Semnalul de alarmă în ceea ce privește necesitatea unor urgente restaurări — ne spune domnia-sa — l-a dat, n-o să credeți, poate, o... ciupercuță. Un burete de casă foarte periculos — «Mierulius lacrymans» — i se spune de către oamenii de știință — care atacase o clădire a mănăstirii, tocmai clădirea care adăpostește muzeul, plin de importante vestigii ale trecutului. Așa s-a născut proiectul restaurărilor de la Putna. Mărturisesc — ne împărtășește arhitectul Gil Antonescu în continuare — că noi, restauratorii, n-am fi putut realiza tot ce ne-am impus dacă n-am fi beneficiat de rezultatele cercetărilor și săpăturilor executate de arheologii N. Pușcașu și Gh. Cantacuzino de la Direcția monumentelor istorice și de artă sau de cele mai vechi sau mai noi ale echipei de specialiști de la Institutul de arheologie, alcătuită în prezent din profesor doctor Mircea Matei și cercetătorii Al. Rădulescu și Elena Busuioc.

Ce s-a realizat pînă acum? În primul rînd biserica. A fost restaurată, în forma ei din secolul al XVII-lea (cînd a fost reconstruită după ce biserica ridicată de Ștefan cel Mare în secolul al XV-lea fusese dărîmată de Vasile Lupu). Actuala tencuială a pereților este în așa fel făcută încît să i se poată aplica oricînd o frescă — cum se știe că ar fi avut-o inițial. Acoperișul bisericii, care pe vremea lui Ștefan cel Mare era din plumb, a fost acum înlocuit cu tablă din aramă, îndepărtîndu-se țiglele puse cu prilejul unei restaurări anterioare. (Cronicarii spun că plumbul de pe biserică a fost luat de Timuș, ginerele lui Vasile Lupu, dus în cetatea Sucevei și transformat în gloanțe.) O altă construcție restaurată complet este turnul tezaurului, turn fortificat, singura clădire autentică, în picioare, rămasă de la Ștefan cel Mare. Au mai fost descoperite și consolidate urmele unor chilii din secolul al XV-lea, cît și zidurile de incintă. Dar marea surpriză a arheologilor a venit abia de curînd: sub o construcție nu prea veche (secolul XIX), destinată chiliilor actuale și trapezei, s-au descoperit zidurile unei mari construcții, care par a fi ruinele palatului domnesc pe care și l-a construit la Putna Ștefan cel Mare. Tot în ultimul timp a ieșit la lumină o stampă, un fel de plan al clădirii, întocmit la sfîrșitul secolului al XVIII-lea sau la începutul secolului al XIX-lea de către un arhitect austriac, atunci cînd aceste ziduri mai erau la suprafață. Așadar, e posibil — după cîte ni se spune — ca palatul lui Ștefan cel Mare de la Putna să fie restaurat, plecîndu-se bineînțeles de la elementele arhitecturale existente.

Tot în incinta mănăstirii se amenajează acum o construcție din secolul XIX în care urmează să funcționeze muzeul. Un muzeu care va reuni în condiții optime colecțiile admirabile de broderii, de țesături, de obiecte de artă, de ceramică, de cărți etc. — toate legate de vremea lui Ștefan cel Mare. Și — după cum ne informează Simion Jucan, neobositul șef al șantierului de restaurări — va veni într-un viitor foarte apropiat rîndul la restaurare al faimosului turn de intrare în mănăstire. Turn pe care se află cioplită în piatră stema Moldovei din vremea lui Ștefan: capul de bour. Drept mărturie că în aceste locuri domnește de multe secole istoria.

F. URSEANU

Fotografiile autorului

LA PUTNA, ÎN ACESTE ZILE

Aproximativ cinci mii de pelerini se reculeg în fiecare săptămînă în fața mormintului marelui Ștefan. În dreapta, biserica (restaurată acum) în care-și doarme somnul de veți voievodul. În față: turnul tezaurului, singura construcție care a rămas în picioare din secolul al XV-lea, restaurată și ea.

Dincolo de această poartă începe istoria.

Un minut alături de Eminescu, în curtea Mănăstirii Putna.

Unul din clopotele care au plins la moartea lui Ștefan cel Mare.

26 de ani pentru mireille mathieu

La cei 26 de ani pe care i-a implinit în 22 iulie anul acesta, Mireille Mathieu continuă să dețină în rândul vedetelor muzicii ușoare același loc de frunte pe care l-a cucerit cu glasul și, nu mai puțin, cu seriozitatea-i ieșită din comun.

Un program foarte încărcat de turnee în cele patru colțuri ale Franței a fost, un moment, întrerupt, pentru ca tinăra vedetă să poată sufla liniștită în cele 26 de luminări și pentru a avea posibilitatea să-și întâlnească familia. Bretonul cuminte și obrazul curat al lui Mireille par să sfideze cu încăpăținare anii, dându-ne reconfortanta impresie că avem totuși posibilitatea de a rămâne cât mai mult timp neschimbati. Probabil că și de aceasta o ascultăm de fiecare dată cu plăcere pe această veșnică școlărită.

dicționar muzical

ALLA BREVE (de la termenii italieni *alla* = «în manieră de...», «în stil de...», «în gen de...», și *breve* = «scurt») — măsură de patru pătrimi în care unitatea metrică (timpul) nu este pătrimea, ci doimea. Noțiunea este sinonimă deci cu măsura de două doimi. În această măsură se scriu de obicei piesele de tempo mai rapid, succesiunea accentelor dublându-și viteza (în loc de patru, numai doi timpi), doimea raportându-se la pătrime, pătrimea la optime ș.a.m.d. Se notează grafic printr-un C tăiat vertical de o bară (C̄). Măsura «alla breve» este deseori utilizată în jaz și în muzica ușoară.

ALLIGATOR — «fan», admirator fervent al jazului.

ALTERARE — modificarea unei trepte (note) a gamei, prin ridicarea sau coborîrea ei cu un semiton. Semnele grafice folosite pentru notarea alterării notelor sînt *diezul* (#), care alterează *ascendent* cu un semiton, *bemolul* (b), care alterează *descendent* cu un semiton, *dublul diez* (x), echivalent cu efectul a doi diezi, *dublul bemol* (bb), echivalent cu efectul a doi bemoli și *becarul*, care anulează efectul oricăruia dintre cele patru semne menționate. Alterarea constituie unul dintre elementele esențiale ale cromatismului în muzică.

ANCIE — lamelă fină de trestie (astăzi și din material plastic) adaptată unor instrumente de suflat, prin vibrația căreia este pusă în mișcare coloana de aer din tubul rezonator al instrumentului. Există instrumente de suflat cu ancie simplă (clarinetul și variantele sale, saxofoanele) și cu ancie dublă (oboitul, cornul englez, fagotul cu variantele sale). În muzica ușoară și de jaz se utilizează cu predilecție cele din prima categorie, instrumentele cu ancie dublă fiind rar întâlnite în acest compartiment muzical. În orchestra de jaz, grupul de instrumente compus din clarinete și saxofoane este numit *reed section* spre a se diferenția de celelalte familii instrumentale, *brass section* (instrumente de suflat din alamă: trompete, tromboane, tuba) și secția ritmică (contrabas, pian sau orgă, baterie și, eventual, chitară).

ANSAMBLU — mică orchestră cu număr variabil de membri. Termenul denumeste de asemenea un fragment dintr-o piesă muzicală — aranjat (scris) sau improvizat — care urmează a fi interpretat de toți instrumentiștii orchestrei (sinonim cu «tutti») — termen mai frecvent întâlnit în muzica clasică) prin opoziție cu «solo».

ANTECEDENT — prima parte a unei fraze muzicale (se mai numește și propoziție întrebare) căreia îi urmează de obicei un «consecvent» (propoziție răspuns). Alternarea antecedentului cu consecventul conferă sens dialectic și relief expresiv frazei muzicale.

Florian LUNGU
Dumitru MOROȘANU

despre muzică,
vorbim prin muzică

dumitru bughici: evoluția muzicii este semnul dorinței de-a trăi mai bine

— *Vă aflați în stadiul elaborării unei lucrări muzicale unice la noi și, dacă nu mă înșel, nu numai la noi...*

— Voi încheia în curînd munca a peste douăzeci de ani. Am pornit de la ideea că pentru a înțelege muzica trebuie să fii străbătut de câteva întrebări. Ce l-a determinat pe compozitor să scrie cutare lucrare? Cum a scris-o? Ce principii stau la baza materiei sonore? Cum se organizează fluxul muzical? Care este terminologia specifică și ce sensuri a dobîndit ea în practica muzicală? De ce, în fond, muzica trebuie să fie înțeleasă? Deși nu-i vorba de-o carte care se citește așa cum citești un roman, cînd îi va fi necesară cuiva poate găsi în ea răspunsuri la întrebările fundamentale. Am pornit însă în acest *Lexicon enciclopedic de forme și genuri muzicale* și de la realitatea că în acest domeniu există încă foarte multe elemente contradictorii în ce privește terminologia, gîndirea, sensul...

— *Natura acestor contradicții nu înseamnă oare un fel de necesitate?*

— Nu. Contradicțiile vin din pozițiile diferite pe care se situează în timp muzicienii în aprecierea fenomenului muzical. A existat o tendință cînd despre muzică se spunea că are origine zeiască, apoi că este pur și simplu inspirație divină. Teorii mai vechi, uneori preluate și ceva mai încoace. Evoluția muzicii este după convingerea mea, în-suși semnul dorinței de-a trăi mai bine al oamenilor. Cu asta nu sporesc labirintul fără ieșire al contradicțiilor, ci încerc să clarific o seamă de lucruri. În alte ramuri teoretice dacă ar exista atîtea «puncte de vedere diferite» cite există în muzică, ar fi o adevărată nenorocire. Mai toate școlile din Europa au încercat să-și formeze, fiecare, un punct de vedere: există o școală germană cu anumite principii, o școală rusă, apoi sovietică, există particularitățile școlii franceze sau ale celei italiene...

— *Ce veți învinge și cum anume trebuie să învingeți?*

— Vreau să-i ofer cititorului un punct de sprijin spre cunoaștere și să integrez tradiția noastră unui context universal. Voi arăta cum sînt privite anumite lucruri într-o țară sau alta, care este sensul unor termeni...

— *Să desprindem din lucrarea dv., spre exemplu, cuvîntul OPERETĂ.*

— Opereta, iată, spre stupoarea celor ce vor citi aici, este, cum să vă spun eu, un gen pe cale de dispariție. Și nu pentru că vreau eu așa ceva...

— *S-ar revolta în noi ariile dulci și iubirile înlăcrimate...*

— Tocmai de aceea genul este pe cale de dispariție. Opereta s-a dezvoltat pe două filiere clasice: una franceză și alta din tradiția vieneză. Subiectele sînt mai totdeauna din *viața ușoară*, melodramatice, cu conți, prinți sau prințesori și cu un conținut despre care eu afirm că a ieșit de pe scenă...

— *Dacă acesta este semnul «degenerării» genului, ce anume îl va înlocui?*

— În clipa cînd s-a pus preț pe substanța subiectului, pe libret, și s-au introdus teme cu conținut social, opereta clasică s-a văzut că nu mai are resurse să-și mențină forma. Fenomenul este contemporan, lesne de observat. Se impune însă *musical-ul*, modalitate ce apare în America, unde compozitorii au făcut o sinteză a tuturor genurilor tradiționale spre acest mod nou în care apar elemente dramatice, un libret impresionant la care se adaugă o mare varietate muzicală, multe elemente de jaz și un pronunțat caracter social: lupta contra discriminărilor rasiale, lupta revendicativă și de atitudine, pe scenă apar mulțimi, situații dramatice...

— *De parte de a ne oferi un plăcut divertisment, noul spectacol angajează spectatorul în mod grav, îl sollicită direct. Aceasta, în ceea ce privește musical-ul american...*

— *Musical-ul este prezent și-n teatrele noastre; este vorba de acele lucrări cu o tematică actuală, compozitori ca Mălineanu, Radu Șerban și alții au făcut foarte multe lucruri bune în acest sens...*

— *Și totuși: opereta se va stinge?*

— Am toate motivele s-o cred. Publicul vrea de la spectacolul muzical altceva decît a găsit, în vreme, în operetă...

Ion ȚUGUI
(Va urma)

noștri și ceilalți

discrepanțe

În zilele în care Televiziunea română ne transmite un meci din campionatul intern — întâmplă să ne redea, după aceea, și câteva minute din partidele disputate pe alte mediane, în cadrul diverselor «lupte europene» sau mondiale. Atunci, orice iubitor de fotbalului, chiar dacă nu este un doct specialist, poate să-și dea imediat seama că între jocul echipelor noastre și cel al unor formații străine (Ajax, Leeds, Arsenal, Bayern München, Tottenham etc.) există (încă) o mare discrepanță, generată nu numai de forța de pătrundere a unor Cruyff, Keiser, Gerd Müller sau Eusebio, dar și de viteza amețitoare realizată de încreștata echipă din care ei fac parte.

Pe «micul ecran» nu mai vedem un teren cu iarba cadrilată sau nu) transformat în platformă de vals lent, ci un adevărat ocean, întuit de uragane! Uraganele se dezlănțuie cu atacuri în trombă și cu un uriaș arșel, realizate toate de schimbările de direcții și de pasele tari, al căror tunet, scurt și sacadat, ajunge, pe calea undelor, pînă în apartamentul nostru. De cele mai multe ori, vîrtejurile iscate acolo se termină cu ash-uri orbitoare, ce nu pot fi înregistrate, în cauza vitezei, nici de cele mai sensibile aleobiective ale fotoreporterilor, nici de camerele operatorilor TV.

Întă că, de pildă, în etapa a doua a campionatului nostru am putut urmări «pe viu» un meci care ilustrează cum nu se poate mai bine diferența existentă între echipele noastre și marile formații din Europa, la apotolul precizie. În meciul F.C. Constanța-teaua, desfășurat pe frumosul stadion «1 Mai» de pe litoral, viteza pe care ambele echipe au avut-o în jocurile lor a fost atât de numeroase pase greșite, care ofereau, de

multe ori, mingea «de tavă» adversarului, ce raminea uluit de asemenea nesperate cadouri. Trebuie să recunoaștem, cu toată obiectivitatea, că steliștii au fost serviți cu un procent mai mare de pase primite din partea gazdelor... Cvarțetul defensiv al bucu-reștenilor nefiind încă bine sudat (noii veniți — Sameș și N. Ionescu — n-au avut timpul necesar să se încadreze în stilul de joc al colegilor cu vechime: Sătmăreanu și Smarandache) a lăsat de multe ori «întrărea liberă» impetuosului Tănase, pe aripa dreaptă, ca și subtilului Lică (tot proaspăt achiziție), care «croșetau» artistic pe apărătorii Stelei. Dacă Mărculescu (totdeauna înfipt ca un cui în fața porții lui lordache) ar fi avut o mai mare precizie în șturile sale, numărul golurilor înscrise de constănțeni ar fi fost cu mult mai mare. Așa ele s-au limitat la cel al lui Vigu (și tu, fiul meu, Brutus?) și altul al precisului Bălosu. Se dovedește că numai prin corelarea strînsă dintre viteză (ca produs al elanului, dar și al unei serioase pregătiri fizice) și precizie (rezultată dintr-o îndelungată exersare cu panouri, culoare etc.) jocul echipelor noastre poate cîștiga în eficacitate, care este altceva decît alergarea fără rost și fără orizont în lungul și latul terenului. Cînd fiecare mișcare a jucătorului se va face rapid, dar și gândit, iar fiecare lovire a mingii va avea precizie în atingerea țintei (pasă la coechipier sau năprasnic șut la poartă), atunci și numai atunci vom putea spune că jocul echipelor noastre poartă amprenta «marelui fotbal» de pe glob, pe care nădă-duim să-l practicăm cu atît de bine înzestrații (ca însușiri naturale) jucători ai noștri.

Angelo NICULESCU

cronica de fotbal

bogdaproste

S-au dat acatiste în Giulești, s-au făcut pomeni în Calea Plevnei, la Craiova au fost scoase moaștele Sfintei Paraschiva, pe stradă la Reșița a fost adus Petrache Lupu. Nu știu ce s-a întîmplat, dar minunea s-a împlinit: aproape toate transferările au fost perfectate marți seara și am putut să auzim că în Cetatea Băniei și-a făcut apariția Boc, părăsind frumusețe de Capitală pentru Mecca oltenească. La Reșița, Voinea și Doru Popescu au întărit (era să zic echipa «Progresul») C.S.M. din localitate. Și mai frumos a fost pe Giulești, unde a reapărut Florin Marin, unul dintre fugarii răzgîndiți, jucînd excelent. Dacă mai adăugăm că la Constanța un alt transferat (pașnic), Vigu, le-a făcut bucuria militarilor marcîndu-le un gol de toată frumusețea de la 20 de metri, avem imaginea excelentă a operației numită transfuzie de jucători.

Păi nu era păcat ca Vigu să putrezească la Steaua pe tusa? Nu era păcat de Lică (candidat la ora aceasta pe postul lui Marcu), care în două meciuri a arătat că nu-i pria aerul de la Cluj. Iată-l și pe alt ex-stelist venit din Franța ca moștenit și reînviat sub dealurile Domanului, Voinea. Dar ca să luăm cazuri mai vechi, Suciuc nu vegeta și el ca rezervă a lui Coman? La Sportul este foarte bine cum se vede. Sameș și el proaspăt sosit la București, se remarcă la Constanța. Troi la «Argesul» face de mai bine de un an de zile față frumoasă. Mărculescu adus cu mari sacrificii pe malul Mării Negre este excelent, cum la Ploiesti apare un Eparu de care nu auzisem nimeni pînă miercuri seara. Ce învățăminte se pot scoate de aici?

Că este mai bine să lășăm jucătorii să răsufle, să-și caute parteneri cu care să se înțeleagă, sînt convins că Voinea, la Reșița, cît era el de «bătrîn» va fi foarte util, cum a fost util lui Nestorovici miercuri, cînd acesta din urmă a reușit să înscrie patru goluri, unul după altul. Deci mai puțin egoism la unele echipe strîngătoare, care sînt în stare să-i lase pe alții săraci lipiți pămîntului și mai multă

înțelepciune la Federația română de fotbal, unde într-adevăr de data asta s-au găsit soluții pentru toată lumea. Principalul este că elementul uman a fost salvat. Nu stau prea mult pe tusa, regulamentele, după cum se vede în cazul de față, pot fi interpretate și cu înțelepciune, nu numai cu rigiditate.

În sfîrșit, învățătură învățătorilor: se poate și cu binele, mai bine decît cu răul.

Și acum echipa națională, ca vine dandana...

Răducanu a reintrat bine la Rapid și se pare că îl va scuti pe Valentin Stănescu de probleme hamletiene. Țin să-l asigur de aici pe talentatul portar giuleștean că nu am nimic cu el și că atîta vreme cît își va vedea serios de treabă îi voi fi partizan. Nu-mi plac clovneriile ca să se știe, prefer un individ mai puțin strălucitor în poarta naționalei, unuia care ne face să murim de frică.

Ce s-ar mai înțelege de situația actuală. Că fundași am mai găsi. Unul ar fi Deleanu, cuplul fundașilor centrali ai naționalei ar fi tot Dinu și Antonescu iar pe stînga sau pe dreapta situația este mai albastră. În linia de mijloc avem puderie de oameni: Dumitru, Radu Nunweiler, chiar Ion Ion, chiar Vigu, chiar Dobrin. Întințarea rămîne stomacul moale al naționalei. Dumitrache este în refacere, Dudu Georgescu încă nu arată nimic la Dinamo, în rest Maica Domnului. Extreme există: Troi și Lică (as zice), Iordănescu este cam fragil deocamdată și cam fără jocuri în picioare. Formule posibile la mijloc: Dumitrache-Dobrin; Pescaru-Dumitrache; Pescaru-Dobrin. Cam pînă aici mă duce mîntea. Ar mai intra în joc: Mureșan de la Cluj, poate un Roznai sau Muțescu, dar, vai, astea-s formule de război.

Nu-l invidiez pe antrenorul naționalei. Dar să nu ne pierdem capul, vreme mai este de a învinge la Leipzig. De asemenea, ce ne mai trebuie? O țiră de noroc.

Eugen BARBU

poșta fair-play

B. AUREL — BUCUREȘTI: Între fotbalul brazilian, cel italian și cel britanic, pe care dintre ele îl apreciați mai mult?

Sînt pentru joc, sport și spectacol fotbalistic, deoarece fotbalul este pînă la urmă o limbă universală, «vorbită», din păcate, cu prea multe «dialecte» distructive. Așa se explică de ce mă încîntă «invazia» tundașilor brazilieni, care devin al 5-lea înaintaș sau al 4-lea mijlocas. Mă fascinează «jocul grupat», care a triumfat în «catedrala» Azteca la ultimul campionat mondial — prin Rivelinho, Clodoaldo, Gerson et comp. — entuziasmat pentru totdeauna percuția fantastică a înaintașilor Jairzinho-Tostao-Pelé, fiecare cu deosebit sens colectiv, exemplare devieri, pase și driblinguri, șuturi și goluri — modele ale genului. Acest fotbal turnat în ofensivă incendiază stadioane, pune în mișcare orașe și continente, pentru că Brazilia este o echipă compusă din 11 jucători care merg împreună spre gol. Ea domină fotbalul grație unei excelențe tehnice, unei mari viteze de execuție și unui joc nemărginit de variat. Cu alte cuvinte: măreția în simplitatea ei.

La englezi admir triumful disciplinei. Au un «joc-uzinal», fabricat în serie, ca pe bandă rulantă. Detest, în schimb, «anglofobia» pasei aeriene la grămadă, care este o pasă oarbă.

Italianii — sacrificînd marea lor valoare, cunoscută și temută dealtfel pe plan mondial, pentru un anti-joc ridicat la înălțimea unei veritabile instituții — rămîn pentru mine undeva la periferia preferințelor. Lui le păstrez (doar) o nostalgică prețuire pentru cele 30 de minute ale prelungirilor semifinalei din Mexic 1970, jucate împotriva echipei R.F. Germaniei. Atunci — împreună cu adversarii lor de stil și concepție — au aderat ca disperții la mentalitatea ofensivă, oferindu-ne un adevărat festival al golurilor: cinci!

V. GEORGESCU — PLOIEȘTI: Cîte propuneri de contract — în calitate de antrenor — ați primit în vara aceasta și cîte în întreaga carieră?

De obicei eu primesc oferte de la «muri-bunzi» (cum a fost F.C. Argeș la momentul Tească), de la echipe care vor să promoveze imediat ce m-au uns pe mine antrenor ș.a.m.d. Numărați și dumneavoastră «pacienții» în speță și puteți să faceți adunarea de răspuns. Celelalte, legate de întreaga mea carieră, sînt mai dificil de totalizat. Poate «Oficiul forțelor de muncă» să aibă înregistrată undeva această statistică.

I. MUREȘAN — TURDA: Cine credeți că nu va lua campionatul anul acesta?

Vă propun două răspunsuri. Cu siguranță echipele «iubite» de federație. Și nu întîmplător, pentru ca vorba zicătoarei noastre: «Unde este frică, nu încap dragoste». Iar federația, de cîtiva ani încoace, nu cunoaște frica!

Echipele cu antrenori mai vîrstnici, pentru că ei caută să facă echipe și un campionat nu le ajunge...

V. TEODOR — BRASOV: Care este jucătorul român care vă place cel mai mult? Dar cel mai puțin?

Cel mai mult — Dobrin! Deoarece transformă, uneori, stadionul în teatru personal, interpretînd toate rolurile: recuperarea balonului, devieri pentru «un-doi»-uri, amortizări, joc de cap, fente și driblinguri, lovituri libere... Dar ce nu poate executa acest vrajitor al «obiectului» cînd este pregătit în acest scop?

...Toți aceia de care balonul nu se sperie — mai ușor lipești un cocosat de perete decît o minge sub piciorul lor! — și care nu se gîndesc să depășească adversarul prin mijloace de fair-play, ci prin «ador-mirea» lui. Din păcate, există destule ase-

menea «caricaturi» — lăstate liber, în vîzul stadioanelor — care să nu-mi placă și care să nu placă.

A. CRISTEA — PITEȘTI: Ce «11» vedeți pentru meciul de la Leipzig, cu echipa R.D. Germane?

Întii echipa pe care «o văd»: Răducanu (lordache) — Sătmăreanu, Boc, Dinu, Mateescu — Dumitru, Beldeanu (Marian Popescu) — Troi, Dobrin, Oblemenco (Dumitrache), Țarălungă (Györfi, Marcu). Parantezele au în vedere și indisponibilitățile unora dintre titulari.

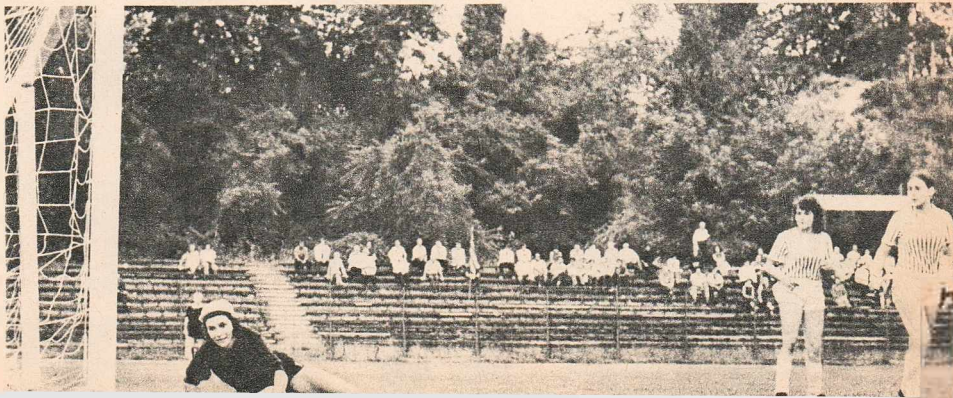
Și acum argumentele subsemnatului pentru «11»-le preconizat: nu trebuie să cădem în greșeala pe care a comis-o echipa R.D. Germane la București, unde a venit să obțină

un 0—0 și a pierdut. Noi, pentru a obține măcar un egal, trebuie să ne batem pentru victorie! «11»-le pe care-l văd eu are avantajul că prezintă o înaintare ce poate ataca pe flancuri, prin învăluire, și prin percuție, pe centru; dispune în mijloc de jucători tari pe picioare, care acoperă o mare rază de acțiune (fără să care balonul), buni șuteuri de la mare distanță, și de... Dobrin, creator-finalizator de pură rasă; linia de fundași — mobilă, robustă la joc, are și capacitate ofensivă, posedă un puternic simț al dăruirii. Să nu uităm — apropo de partida de la Leipzig — că nimeni n-a cîștigat vreodată un război stînd în tranșee...

Constantin TEASCĂ

Fază «caldă», de poartă, într-un meci feminin.

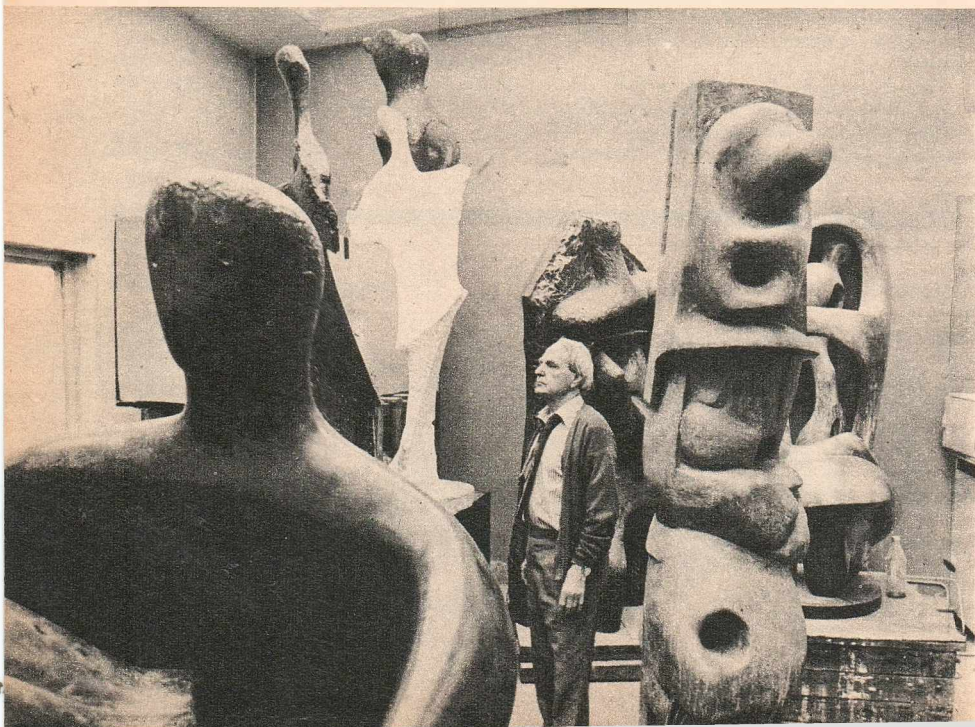
Fotografie de E. TÂNJALĂ

La invitația tovarășului Fidel Castro Ruz, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Cuba, prim-ministru al guvernului revoluționar al Republicii Cuba, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, va face o vizită oficială de prietenie în Republica Cuba, la sfârșitul lunii august 1973.
În fotografie — imagine din Havana, capitala Cubei prietene.

Un mare artist, sculptorul britanic HENRY MOORE, a împlinit 75 de ani. O viață de mari împliniri în slujba frumosului: expoziții elogiate în cele cinci continente, premii de mare prestigiu, titluri înalte ca celea de Doctor în litere de la Londra, Oxford, Doctor honoris causa de la Cambridge, Harvard, Berlin, membru onorific al Academiei americane de arte și științe etc., etc.

ne-am întâlnit la capri într-o seară

Au trecut ca două figuri de ceară dintr-un panopticon la Grevin, pe șaua dintre cocoșele dromaderului de piatră care nu și-a lăsat decât spinarea să iasă din albastrul mediteranean spre a fi numită Capri, au trecut urmași de un alai de «aparazzi» care îi bombardau cu blitz-urile lor și s-au lăsat înghițiți de pintecele unui iacht de lux ancorat în golful de la Piccola Marina. Ea, fostă «First lady of America», bruna Galatee care își lingea lacrimile cu o limbă bovină după împușcarea lui Kennedy — și lumea întreagă o compătimea — vizon pe deasupra, salate dietetice pe dinaintea, el burghez cu figură de play-boy smochinit, întîrziat în toamnele vîrstei, purtînd pe frunte expresia «Mă costă, dar am de unde!» Superba îi flata vanitatea de a i se arăta supusă, iar pentru asta el îi oferea (cu porțioara) diamante de cronțănit în dinți. Au rămas în urma acestei meteorice treceri doar fotografiile color în vitrina unui fotograf monden fără nici o legendă. Erau Jackie și Onassis.

Capri a rămas cu luna din cîntecele de oțel și jale, cu cohorte de turiști de o zi, cu grota de azur, cu apa de ploaie și caravanele de hamali.

Dincolo de imaginea de clișeu din langurosul «Luna Caprese», insula Capri este un bolovan de calcar acoperit de o vegetație luxuriantă, răsfățat de dulcele unei clime blînde și mereu însoțite, avînd poziția de lojă imperială la spectacolul pe care îl dă cu regularitate în golful Neapolului (o dată la 7 ani și jumătate, apoi la 15, apoi la 30, ca apoi ciclul să fie reluat de la capăt) erupția Vezuviului. Acest spectacol de «Sunet și

lumină» pe care Vezuviul îl tot dă de premiera pompeiană se va reedita anul vii (după cum afirmă vulcanologii — ciclii erupțiilor ajungînd la ultimul soroc) în pîclele proprii, ci și în cele ale poluării — căci celebra zicere «Vedi Napoli, e muori» se cere corectată de realitatea crua «Paradisului murdar». Napoli, cu splendorul lui goli, nu mai poate fi văzut de după ce cerul este spălat de o binecuvîntată ploaie. Iar ploile sînt rare aici, verile se toase, și te miri cînd au prins fotografiile ilustrate color acele incîntătoare clișee noramice care se vînd cu 50 de lire buca. Și cum de nu au murit toți după ce au văzut acel Napoli pe care astăzi nimeni nu-l poate vedea din cauza pîclei fotochimice? Și doar încă nu erupe Vezuviul, ci erupțiile de șapament și hornurile fabricii.

Capri este o insulă fără nici un izvor. Zece mii de suflete băștinase și alte zece mii cătoare beau apa adusă cu vapoarele-cisterne și se spală cu ce pică din cer și se strînge pe beciurile săpate anume pe sub case în piața compactă de calcar. Nici cînd împărații Tiberiu și-a construit palatul pe cel înalt promontoriu al insulei nu exista apă, ci se căra în burdufe. Piscinile cu apă marocotoate prin curțile vilelor cochete sunt un lux pe care nu și-l poate permite oricine, deoarece marea însăși trebuie urce prin țevi, trasă de pompe puternice. Pe cocoșă de piatră a acestui domac însetat, cufundat în mare, apa este mult mai scumpă decît piinea și Capri crapă de se

Ioan GRIGORESCU

oameni despre care se vorbește

ANDRÉ DOMINICÉ, ambasador elvețian (născut în anul 1911, studii juridice, diplomat, șef al protocolului, reprezentant permanent al Elveției pe lângă Consiliul European la Strassbourg, conducător al misiunii guvernamentale a Elveției pe lângă Organizațiile internaționale la Geneva), a fost desemnat recent ca secretar executiv al celei de-a doua faze a Conferinței europene pentru securitate și cooperare care se va deschide — după cum se știe — la 18 septembrie la Geneva.

PIERRE MESSMER, prim-ministru al Franței (născut în anul 1916, doctor în științe juridice, guvernator și înalt comisar în fostele colonii franceze Mauritania, Coasta de Fildeș, Camerun, Africa ecuatorială franceză; ministru al forțelor armate), a calificat situația actuală monetară din Franța ca «dosarul cel mai arzător» precizînd că măsurile luate de guvern împotriva inflației «au un efect limitat».

INDIRA GANDHI, primul ministru al Indiei (născută în anul 1917, studii universitare în India, Elveția și la Oxford, în Anglia, fiica lui Javaharlal Nehru; activistă pe plan social și politic, ministru al informațiilor în 1964, prim-ministru din 1966, din 1959 președinte al Partidului Congresului pe întreaga Indie), a adresat recent poporului indian chemarea de a respinge cu hotărîre încercările forțelor de dreapta care vor să împiedice înfăptuirea unor transformări progresiste în țară.

ALAIN DELON, vedetă de cinematograf (născut în anul 1935, actor la Metro Goldwin Mayer, iar din 1964 actor și producător, proprietarul casei de filme «ADEL»; roluri ilustre în «Rocco și frații săi», «Ghepardul», «Laleaua neagră», «Centurionii» și altele), se află în centrul atenției presei franceze care comentează pe larg investițiile enorme ale actorului: finanțarea meciului pentru campionatul mondial de box Boutier-Monzon (1 500 000 franci francezi), cumpărarea a două avioane Boeing 707 pentru propria-i firmă de transporturi aeriene, întreținerea grajdurilor de cai, asortarea la zi a colecțiilor sale de pictură și mobilă etc., etc.

SUHARTO, general, șeful statului indonezian (născut în anul 1925, ofițer și om politic, deputat, șef al armatei în anul 1960-1965, ministru al armatei în 1965-1966, președintele Prezidiului cabinetului din 1966), a prezidat ceremonia care a marcat începerea realizării unui proiect UNESCO pentru restaurarea templului de la Borobudur (secolul al XII-lea) din centrul insulei Jawa, amenințat de cutremure și ploă. Templul, care are 504 de statui Buddha și kilometri de basoreliefuluri, va fi complet demolat și reclădit

alori românești în univers

sergiu celibidache

Îmi aduc aminte de prima repetiție — prima tîlnire — între Sergiu Celibidache și Filarmonica cehă, în împrejurările Festivalului «Pravara la Praga — 1965». Abia urcat pe podium, aestrul începe să dispună instrumentiștii după viziune proprie, așa încît fiecare să-și audă: mai bine partenerii; apoi zăbovește îndelung asupra acordajului, dovedindu-le acestor muziceni încercați că mai au imperfecțiuni, pe care poate nu le observaseră pînă atunci. Filarmonica ehă este una din marile orchestre ale continentului nostru — și chiar ale lumii. În primele înute, am avut impresia că mă aflu în fața vblnzitorului de tigri, gata să fie sfîșiat dintr-o ipă într-alta de mindrele feline. Și totuși, capătul șirului de repetiții, concertul a înmnat un triumf memorabil; instrumentiștii au definitiv cucerit și momentul a marcat ceputul unei trainice prietenii și colaborări tre Sergiu Celibidache și glorioasa falangă uzicală pragheză. Secretul? Competența indistutabilă. Programul cuprindea niște variații estul de cenușii de Hindemith pe o temă de eber, *Sinfonia a IV-a* de Brahms, desfășurată climatul unei tensiuni emoționale continue. ă dimensiuni sufletești neobișnuite, și — mai es, în primul rînd — suita *Ma mère l'Oye — aici-mea, gîsca* — de Ravel. În acele clipe am țeles unicitatea artei lui Celibidache: pinza înoră era de o finețe, de o sugestivitate colostică de necrezut. Dacă maestrul impresio-smului muzical francez visaseră vreodată la unete care se văd — ei bine, ele trăiau sub gheta acestui magician. Și totuși, să nu ne abătăm cu vorbe mari. Deși prezența pe trada de concert a lui Sergiu Celibidache, irbat frumos și elegant, cu gesturi rafinate, te și în sine un spectacol, artistul nu este un

poseur, cum îl acuză unii care nu înțeleg prea mare lucru din arta interpretării, ci un fanatic slujitor al adevărului muzical și al detaliului cultivat al scrierii orchestrale. Fără îndoială, nu este un om ușor abordabil, un «tip comod», dar cine a avut șansa să-l urmărească mai în-deaproape și-a dat seama că este un «posedat», trăind doar pentru idealurile lui, cărora le sacrifică totul — și mai ales confortul călduț al mediocrităților ce se împacă de minune cu toată lumea — iar pe de altă parte că dă dovadă de o imensă generozitate. Sever și exigent, dar bun și darnic, aparent distant dar în fond receptiv la orice vibrație umană sinceră, Celibidache este un mare *autentic*. Cine îl înțelege de obicei îl adoră — și am văzut discipoli întru arta dirijoratului care îl urmăreau cu credință în toată Europa, dornici să nu piardă nici un dram din frumusețile și bogățiile artistice și sufletești pe care contactul cu personalitatea acestui mare artist le ofera.

Celibidache nu are o viață lină cu orchestrele — și se perindă de ieri-colo, pentru că preținde colaboratorilor săi să plutească la aceleași înălțimi ale absolutului ca și el, nu apare decît rareori la festivaluri, pentru că nu se pleacă în fața condițiilor comerciale ale repetițiilor și nu-și ia răspunderea unui concert decît în clipa cînd este conștient că poate fi consecvent cu propria conștiință și că munca dusă alături de orchestră îi va permite să-și transmită adevărul interior în forma cea mai desăvîrșită cu putință; a renunțat la beneficiile imense pe care i le-ar fi putut aduce discurile, considerînd că înregistrarea deformează adevăratele dimensiuni ale realității muzicale.

Din toate aceste motive — și din multe altele, care țin de anumite convingeri fundamentale

și nestrămutate ale artistului, Celibidache este o ființă vie și o legendă în același timp; se vorbește despre el în termeni superlativi — și totuși nu este unul dintre acei «voiajori muzicali» pe care îi găsim în orice clipă, pe toate meridianele pămîntului, avînd aproape darul ubicuității, am spune, în fugă doar după glorie și bani. Celibidache preferă să-și aleagă cu grijă împrejurările în care apare pe podium, avînd însă certitudinea că respectivele concerte vor însemna *evenimente* ale vieții artistice. Mulți critici francezi mi-au confirmat că serile de muzică realizate de el în compania formației *Orchestra de Paris* au fost dintre cele mai mari din seria desfășurată sub conducerea primilor dirijori ai lumii; la Stockholm, unde a dus Orchestra radioteleviziunii suedeze pe culmi nebănuite și nesperate, i se păstrează un adevărat cult...

Desigur, contemplarea artei lui Celibidache nu se poate concepe fără un efort de gîndire din partea auditorului; măiestria lui este plămădită dintr-un amestec de intuiție fenomenală și de luciditate, de emotivitate intensă și de intelectualitate. Ca să-l înțelegi, trebuie să te strecoari alături de artist în propriul lui univers, în care mișcarea sonoră apare adesea rarefiată, lentă, cu o respirație maiestuoasă, cu un *puls* aparte. Versiunile lui interpretative nu sînt comune, pot surprinde, dar se înfățișează totdeauna fundamentate pe o gîndire profundă, pe temeuri îndelung cugetate. În era vedetelor ambulante și adesea mediocre, Celibidache este un mare nonconformist. În asta rezidă, poate, farmecul și grandoarea lui.

Alfred HOFFMAN

ronica de trei secunde

balonul responsabil

Bob Sparks, omul meu, omul pe care am cîntat aici în urmă cu o lună, încercînd să reabilitez — nu numai să cînt căci ușor a cînta fără a reabilita — balonul cu acea, a eșuat și n-a trecut Atlanticul cu erostatul său. O furtună — așa cum era e așteptat — s-a înpopistrat teribil și lator din drum, după doar 48 de kilometri e zbor. Ziarele scriu că Bob, omul meu, a fost nevoit să abandoneze temerarul său roiect». Să abandoneze?

...Dar ce putea apare din prima zi de bor a unei păpădii, dacă nu o furtună? lipopotami, balene sau plăcinte cu carne ar fi fost normal. Un banc de scrumbii bastre? Singurul banc valabil — care putea pare — acesta era: o furtună grozavă. Dacă u apărea furtuna — atunci ar fi trebuit a fim îngrijorați și tristi, ca ori de cîte ori ea ce ni se întîmplă nu e în Shakespeare. ără furtună, balonul lui Sparks nu ar mai fost un balon frumos care să inspire cînce și idei. Un balon care ar fi ajuns din merica în Italia, peste apă, fără să treacă rin regiuni bînuite de furtuni, pe care să-l ocolească vînturile, avînd parte timp e 5 800 kilometri numai de cer senin, acela — iertați-mă — e o măgărează, nu un balon — o iluzie. E o minciună mare. E un nonsens. E — într-un cuvînt — o cîrpă, cum ic femeile de cite un bărbat speriat de alaurii din el.

Un adevărat balon, ca și adevăratul bărat care-i urcă în nacelă, caută fericirea în

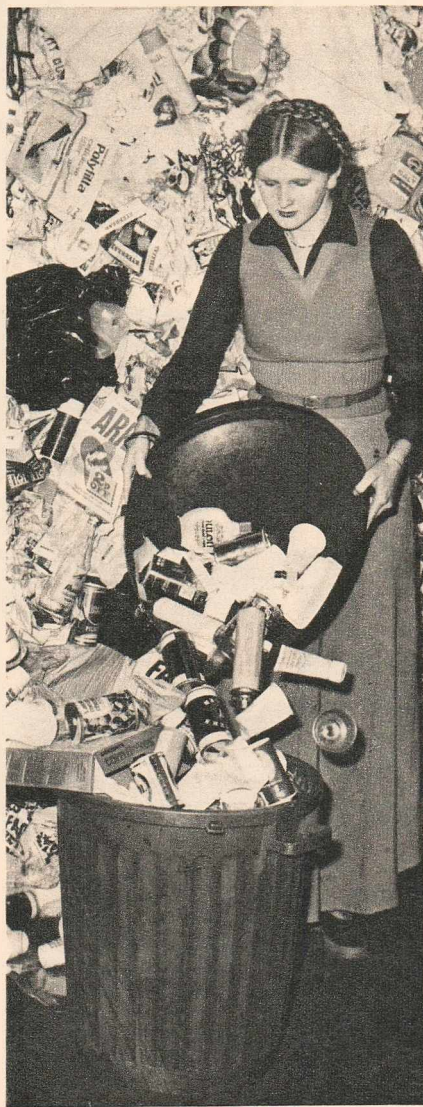
furtună — precum vasul cu pînze al vestitului poet, se știe el care, acela «ce căuta liniștea-n furtună», ajungînd dealtfel pe această cale nemuritor. Nimeni să nu se considere decît luat fratern în balon, cînd va afla că dacă vrea nemurire asta trebuie să facă: să caute și să nu ocolească furtuna teribilă, marea, aceea care te silește la

...La ce? Aici e aici. Poate că omul meu — ca și mine — nu vrea să ajungă nemuritor, cîzînd odată și pentru totdeauna din balon în ocean; dar nu se poate trăi nici abandonînd perpetuu, din cauza unor furtuni iminente și necesare. Situația nu e fără ieșire: soluția ar fi ca să te urci zilnic în balon, anunțînd că treci Atlanticul, nu altceva, să ridici ancora, să te înalți la cer, să găsești furtuna căutăată și să cobori la sol, declarînd scurt: «Pe mine!»

Nu se poate ca în cele din urmă să nu găsești — ca o bună legătură la Teiuș, noaptea, o furtună favorabilă, fie și teribilă, care să te poarte spre o altă furtună vîrtoasă, capabilă și ea să te transmită spre un ciclon bun și sănătos care să te silească a zbura fericit pînă la turla unei biserici din Roma în care să te agăți cu bine și să te dezumfli triumfal. Orice om responsabil asta face.

Nu mai un nebul ar renunța — din cauza unor furtuni — la nebunia rezonabilă de a trece Atlanticul în balon.

Radu COSAȘU

▲ Aparent, expoziția cea mai inutilă din lume — a obiectelor inutile. În realitate, o treabă dintre cele mai serioase, cu perspective de mare însemnătate pentru viața oamenilor. Recent deschisă la Londra, expoziția își propune să trezească interesul opiniei publice și al producătorilor pentru ceea ce organizatorii denumesc «reciclairea obiectelor inutile» — adică prelucrarea ambalajelor, a deșeurilor casnice și, în general, a tot ceea ce este destinat arderii în crematorii devenind astfel sursă de fum poluant. Reintrarea lor în circuitul de producție ar avea un dublu efect: îmbogățirea gamei de bunuri materiale și sărăcirea cauzelor de poluare.

Un week end tragic și citeva sfaturi

Limitarea vitezei autoturismelor pe șosele (nu și pe autostrăzi) la 100 kilometri pe ora în unele țări cu trafic rutier intens, răspîndirea (uneori obligativitatea) centurii de siguranță, îmbunătățirea sistemelor de marcaje și altele au adus unele scăderi la capitolul cel mai dureros al accidentelor rutiere — oameni morți. În Elveția, de pildă, numărul acestora a scăzut cu 8% după limitarea vitezei la 100 kilometri. Din păcate, cifra se referă doar la șosele. Pe autostradă, numărul victimelor continuă să crească, iar turismul de vacanță își aduce și el o nedorită contribuție. Săptămînalul francez «Nouveau Paris Match» deplînge moartea a 225 oameni — conducători auto și pasageri, bicicliști, motocicliști, pietoni — într-un singur sfîrșit de săptămîină. 225 de oameni dintre care 85 erau tineri sau foarte tineri (între 18 și 25 de ani).

Plecînd de la premisa că nu totdeauna accidentul grav este o consecință a încălcării cutărei sau cutărei dispoziții din legile și regulamentele de circulație pe drumuri publice, hebdomadarul parizian cercetează citeva împrejurări speciale în care s-au produs accidentele și face unele recomandări. Drept care le reproducem.

Moda ucigașă. Moda tălpilor groase la încălțămînte, cu exagerările ei pînă la grotesc — pricină de accident. Piciorul care acționează pe pedale devine mai insensibil și — ceea ce e și mai grav — uneori se poticnește printre pedale cu consecințe ușor de imaginat.

Nu după, ci înainte. Centura de siguranță, menită să apere viața conducătorului auto, poate deveni și ea o cauză de accident. Atunci cînd, disprețuind nu niște articole de lege, ci doar reguli de bun-simț, încerci să îmbraci și sa ajustezi centura de siguranță nu înainte, ci după ce ai pornit la drum. Mișcările suplimentare și uneori greoaie te sustrag de la conducere și...

De aceea există scaune rabatabile, ca să le ajustezi în așa fel încît să nu fii cu toracele prea aproape de volan. Se știe doar cît conducătorii auto și-au pierdut viața, striviți între volan și scaun.

Atenție, plouă! Primejdia începe atunci cînd cantitatea mare de apă căzută pe șosea formează o peliculă între asfalt și pneuri. Incetinii, incetinii înainte ca anvelopele să se transforme în schiuri nautice. Va fi prea tîrziu să mai redresezi mașina.

Încă o privire în oglinda retrovizoare nu strică. Vă aflați în mers și, la un moment dat, constatați că în fața dumneavoastră coloana de mașini staționează. Veți frîna, firește. Nu însă înainte de a mai privi o dată în oglinda retrovizoare: dacă vehiculul din spate vine «tare», îndreptați botul mașinii dumneavoastră spre marginea drumului; în caz că vă va lovi cel din spate, e preferabil să nu fiți proiectat peste vehiculul din față.

O depășire legală, dar... Vă angajați într-o depășire perfect reglementară: vizibilitate, starea drumului, viteza admisă etc., etc. Un singur lucru mai trebuie să vă rețină atenția: dacă nu cumva vehiculul pe care doriți să-l depășiți are și el un vehicul în fața lui, pe care să vrea să-l depășească exact atunci cînd dumneavoastră ați ajuns în dreptul lui.

Între dumneavoastră și dreptul dumneavoastră de prioritate s-a interpus domnul gură-cască. De necrezut cît accidentați repetați, pe patul de suferință: «Bine, dar eu am avut prioritate...» Dar de ce să te încăpățînezi pentru acest drept atunci cînd e limpede că din stînga sau din față sau din dreapta vine căscatul sau, mai rău, dementul?

Calmează și ucid. Tranchilizantele, hipnoticele, antidepresivele, calmantele aduc, de cele mai multe ori, liniștea. Nu însă de o asemenea liniște are nevoie cel de la volan, ci, dimpotrivă, de întreaga putere de concentrare.

Dacă e somn, culcă-te! Nici deschiderea la maximum a aparatului de radio de la bord, nici lăcarea în jos a geamurilor, nici fluteratul sau cîntatul nu sînt o soluție. În secunda cînd ti s-a făcut somn la volan trage pe dreapta și oprește. Dormi 15—20 minute, la cîteva pași în sus și în jos, bea o gură de cafea rece și pornește din nou. Repetă procedura ori de cîte ori e cazul.

E. DASCĂLU

le la lume adunate

La dați furnalul mai incolo... La uzinele siderurgice din Makeevka (Ucraina) a fost înlocuit un furnal vechi cu altul nou. Lîngă cuporul vechi a fost construit, în numai 78 de zile, un furnal nou, apoi cel vechi a fost dărîmat în locul lui a fost mutat cel nou cu ajutorul unor cricuri speciale. Întreaga construcție are greutatea de 5 300 tone și a fost mutată pe o distanță de 29 metri în numai trei ore.

E bine să se găsească. Administrația parcurilor și grădinilor publice din Roma a hotărît a taça apel la arici și la porci spinoși pentru a face față proliferării alarmante a viperelor în Cetatea Eterna. Recent, o viperă a fost descoperită într-un apartament situat la etajul 4 al

unui imobil, iar o alta în localul unei școli elementare. Numeroși cetățeni din Roma au acum în frigider, alături de alimentele obișnuite, și o fiolă cu ser antiveninos. Pentru orice eventualitate.

Baie la ficat. Dacă pînă acum băile în mare sau în riuri erau recomandate pentru efectele hidroterapeutice generale, profesorul italian Carlo Sirtori a declarat, recent, că în timpul băilor în apă rece ficatul se odihnește, cunoaște un moment de relaxare, deoarece fabrica o infimă cantitate de «ligandină». Același lucru este valabil, dealtfel, și pentru rinichi, intestine sau glandele sudoripare ale pielii. Tratatamentul nu trebuie să fie folosit însă abuziv, durata ideală pentru o baie fiind de o jumătate de ora.

- Puneți dumneavoastră degetul pe hartă unde vreți, și acolo mergem!

Aleg la întâmplare careul 23 de pe Muntele Suhardu, una dintre zonele de exploatare care aparțin de U.F.E.T.-Iacobeni, lângă Vatra Dornei. Inginerul Valentin Palamaru de la sectorul de exploatare al Fabricii de cherestea «Bernath Andrei» face rost de o mașină, pornim din Vatra Dornei, prin Iacobeni, spre Ciocânești. Pe drum forțată de mașini încărcate, remorci cu molid și camioane cu minereu de fier, cele două bogății ale locurilor. În Iacobeni oamenii sînt mineri din tată-n fiu, ei se amestecă rar cu pădureii din alte sate, dar nici oamenii din alte sate, cum ar fi cei din Ciocânești, nu lucrează la mină. Celor din urmă le place munca în aer liber, de cînd se știu nu au fost altceva decît tăietori de lemne sau ciobani, cunosc munții cu ochii închiși, pînă în Maramureș și mai departe. Cine a văzut Ciocâneștii nu poate uita casele lor într-adevăr frumoase, împodobite pe dinafară cu motive populare de un extraordinar colorit și de o armonie distinsă. «Am văzut că prin alte părți au obiceiul de-și pictează cerbi sau lebede pe pereți», îmi spune șoferul, om și el din Ciocânești. Nu i-a plăcut acest obicei, ce s-a arăta mai orășenesc, și nu pot să nu-i dau dreptate. Prin Ciocânești curge Bistrița Aurie, au fost pe aici înainte plutași pricepuți, dar meseria de odinioară este pe cale de dispariție. Inginerul îmi povestește ce-a pătimit un regizor care venise aici să filmeze plutași. A trebuit să alerge mult pînă a găsit doi oameni care să mai știe meseria, apoi a calculat mai multe zile cum ar putea prinde în cadru, simultan, o plută, o remorcă de lemne și un tren forestier. Cînd toate s-au potrivit așa cum dorea el (căci trenul avea orar fix, iar pluta era lansată din amonte) s-a acoperit dintr-o dată cerul de nori, așa că pluta a trecut la vale, nefilmată. I-a reușit pînă la urmă, într-o zi cu soare, «sincronizarea» după care tînjea, dar natura — nesincronă — i-o făcuse! «N-am văzut niciodată atîta ambiție», îmi spune cu un ton ușor amuzat inginerul. Mă întreb dacă ambiția mea de a urca pe Muntele Suhardu nu i se pare cumva asemănătoare. Mergem la o gură de exploatare, sună ciudat «gură de exploatare» pentru un loc de unde se taie lemnul, dar în fond întreaga zonă nu este altceva decît o imensă mină, așa că tăietorii de lemne sînt și ei, într-un fel, «minerii» pădurii. Drumul de remorci serpuiește pe malul unui pîriu de munte, în jur păduri nemăsurate, aud ceva despre «aurul verde», însoțitorului meu îi place această metaforă, care, oricum, este aici mai la ea acasă. În fond e bine că putem folosi cel puțin măsura aurului pentru a compara între ele bogățiile pămîntului.

PADUREA

În pădure a plouat de dimineață, și pînă se înserează vor mai trece prin ea două sau trei ploici scurte. Mi se spune că am fi la sfîrșitul anului forestier, la întîi septembrie începe noul an forestier. De aceea acum se lucrează mai mult la curățatul pădurii de doborîturi. Molidul își răsfiră rădăcinile mai la suprafața pămîntului, îl poate doborî orice vînt aprig, mai cu seamă primăvara și toamna. Se vîd în multe locuri dezastre, pădure mutilată de vînt, arbori falnici smulși sau ruși din rădăcini. Oamenii trebuie să recupereze repede lemnul, pînă nu îl atacă ploile și umezeala pămîntului. De la cabana forestieră alegem pentru urcuș una din cele două văi care se deschid spre virful muntelui. Pe fiecare coboara cite un fir subțire de apă. Văile sînt ticsite de bușteni albi, descojiți, sute de trunchiuri risipite pe firul apei în sus, pînă la virf, de unde le-au dat drumul oamenii să alunece. Par niște poduri întinse pe lungul văii, pierdute undeva în cerul de deasupra, care nu se vede. La fel vor fi arătat străzile podite în vechile cetăți, așa cum ne apar nouă aceste aramuri de mireasma și de rășină. «Să o luăm prin tineretul acesta», spune inginerul, și înțeleg că alegem pentru urcuș un drum prin pădure mai tînăr. Mai bine de un ceas urcăm greu, în pantă, tăietorii fac de cîteva ori acest drum pe zi, lăsăm în urmă o scaldătoare de urs, găsim în sfîrșit o potecă de vînătoare mai bătătorită. Ne oprim în

muncitorii lemnului

preajma locului de unde se taie, șeful de echipă care ne însoțeste trebuie să dea semnalul de recunoaștere pentru cei din vîrf, să aflăm direcția. «HAU BAUUU...» lung și cu ecou; așteptăm în liniște să primim răspuns... «BAUUU...» Asta înseamnă că se apropie oameni, asta mai poate însemna atenție, asta mai înseamnă întrebare despre pericol. Dacă am fi auzit «GARGAAAA...», am fi știut că sînt bușteni care vin la vale și trebuie să ne ferim. Semnalele nu sînt aceleași peste tot, fiecare zonă are obiceiurile ei. Ciobani au alte strigături, ei strigă pentru lup «HA!... Pî!... LUPU... LUUU...», ei își cheamă cliinii cu «NA CHI NA CHI NA CHI NAAA...» E greu pînă deprinzi strigăturile, mai greu decît să înveți șuieratul din două degete.

Muntele Suhardu pare încă necălcăt de oameni, ploaia acoperă repede urme-

le de dimineață. Dar undeva sus, în pădure, oamenii lucrează cu drujele și cu topoarele, ei vor tăia cu vremea toată această pădure care a împlinit mai mult de o sută de ani și este numai bună de tăiat.

TĂIETORII

Le spun tuturor tăietorii de lemne, așa cum am deprins din copilărie. Știu că acum muncile s-au mai divizat, că au intrat mașinile, că între ei sînt poate mai mulți tractoriști și șoferi de remorca decît tăietori de lemne. Pentru mine rămîn însă stăpîni peste păduri oamenii aceia cu securi late și bine ascuțite. Îi găsim în vîrf, dăm bună-ziua, vedem că lucrează la fasonatul molidilor doborîți de drujbă. Pînă să ajungă lemnul în remorcă, oamenii aceștia se chinuiesc în repetate rînduri cu fiecare buștean. Drujbistul își face

crestătură pentru lama ferăstrăului me canic, ocheste direcția de cădere a lemnului, despică o tăietură albă, cît m. aproape de pămînt. Apoi molidul este cepuit, i se jupuiește coaja, este luat apoi în primire de țapinari, care îl trag și rostogolesc pînă unde se poate. Mult lume a văzut drumuri forestiere, dar nu se pot construi asemenea drumuri pe trunchiurile plai. Oamenii mai trag lemni cu caii, încearcă să-l scoată pe diverse platforme de unde, după ce pămîntul îmbibat cu apă se face mai lunecos, să dă drumul lemnului să alunece pe vîrf pînă în drumul forestier. Mai sînt în multe locuri și funiculare, dar nu peste tot este rentabilă înălțarea lor. Oamenii învîrtes un buștean, îl trag și îl rostogolesc de mai multe ori, iar corhănitul acesta nu se sfîrșește decît odată cu pădurea. Pînă să vedem noi parchet tînăr pe coasta unui munte, pînă să invadeze zmeurișii acolo unde înainte a fost pădure, cîțivi oameni urcă și coboară pe un munte mai mulți ani în șir. O pădure gata tăiată se «predă» numai după ce fața pămîntului a fost bine curățată de crengi, dar pînă la predare trec urgia vremii peste acești oameni, ploile și ninsorile cerului, an unei vieți.

Aici pe Suhardu erau tăietori localnici țărani din Ciocânești. Mai păstrau chimirul lat, în care se țin banii asudați chibritul, «mărășeasca» și alte cîte. Chimirul face o ciudată alianță cu casca de protecție pe care oamenilor nu le prea place s-o poarte, deși cu toții știu că apără de lovituri. «Nu am suferit-o în nici un război, dom' mineri, îmi stă sub ea capu încins». Le pun cîteva întrebări și primesc răspunsuri care ar descuraja ambiția de investigator a oricărui reporter. Sînt mulțumii, au hrană bună, le plac lucrul în pădure; toate răspunsurile vin dintr-o omenie dezarmantă. Munces vara și iarna, mai greu cu iernile pentru om, și pentru cal. Dintotdeauna fost mai greu iarna, așa că despre cîntăuzeai că a ieșit în «bûtin», trebuia să înțelegi că muncește greu la pădure. I-am întrebat pe Ciocan Filip și pe Ujic Traian dacă și-au luat concediul. Nu și luaseră încă, dar sînt bucuroși de vreme bună și cînd își vor lua concediul vor merge să-și facă finul. Lemn, și iarbă și cartofi, atîta tot crește în regiune. Cum pără griul și porumbul, banii toți ies numai din lemn. Au dar pentru lemn, unii dintre cei mai vechii tăietori știu să deosebească și lemnul de rezonanță, din care se fac violine și gordonie și alte instrumente muzicale. Lemn de rezonanță găsești numai în exemplare rare, copaci perfect cilindrici, fără noduri și nici atinși de ciocănitore sau de apă. Pentru lemn de rezonanță erau înainte tăietori anume, care lăsau secretul altora; acum metodele științifice pot face alegerea, dar nu s-a putea spune că o fac mai bine. Sînt aici pe Suhardu oameni amestecați, moldoveni, ardeleni, ceva ucrainieni, aceștia blonzi toți și cu ochi albaștri. Unul dintre ei, mai vesel, mi-a arătat palma bătută de o palma cu piele aspră, piesnită pe aiocuri dar vîdecată, și mi-a spus ca palma lui este adevărata lui carte de muncă.

LA GATERE

Cînd am coborît pe unde se corhănește lemnul, am văzut din nou nesfîrșite poduri de birne care acoperă valea, care o sufocă și o luminează. Ne-am întors pe drumul remorcilor, ochiul a reținut imaginea unui om care măsura cu compasul lungimea buștenilor. Ca un inginer hotarnic, acest socotitor măsoară ani în șir pădurile doborîte, iar în lungimea buștenilor încap bine anii cîtorva sute de vieți omenești. Omul cu compasul, arpentor al tuturor pădurilor care au în brăcat pe rînd fața acestui pămînt! Am ajuns la fabrică și am mai privit încă o dată cum se îndreaptă buștenii spre terăstraie și erau apoi despicăți în scinduri. Tăiat în felii, lemnul dă din el miracolele pădurii cele mai puternice, ca floare darnică înainte de a se ofili.

Dinu FLĂMANI

Jucătoria de baschet

Procesul se apropia de momentul final. Mă simțeam obosit, nu atît pentru rechizi-oriul în care m-am străduit să găsec măsura dreaptă a învinuirii și chiar a cuvintelor ostite, cît pentru o anumită stare de depri- nare pe care mi-a produs-o acel caz stupid. În momentul solemn care ne impresio- nează chiar și pe noi, cei care avem mulți ani de practică în justiție, cînd în tăcerea de normint a sălii președintele completului de judecată întrebă pe vinovat, pentru ultima oară, dacă mai are ceva de spus.

Drept, palid, cu privirea fixă spre mine, profesorul M.V. a spus limpede, apăsător: — Nu! Mă simt mai vinovat decît m-ați considerat dumneavoastră! Nu mai am nimic de spus!

Președintele completului a așteptat o clipă, apoi a făcut semn milițianului ca să-l conducă spre ieșire. Profesorul a înclinat din cap cu un gest scurt, oarecum milităresc, pre noi, cei care am participat la judecata lui, și a pornit spre ușă cu pași egali, mecanici.

Atunci, în liniștea încrămășată a sălii s-a auzit foarte strident țipătul disperat al unei femei frumoase, tinere, în negru, cu ochii înlăniși.

— Nu! Nu se poate! Din cauza mea! Am avut senzația că pentru o clipă pașii gali ai condamnatului au devenit mai ezi- anți. Dar numai o clipă. Strigătele deznă- vădite ale femeii deveneau tot mai strile- lente. Bătea aerul cu mișcările într-un mod oarecum caraghios — ca aripile unei păsări prinse în laț. Am observat că necunoscuta s-a oprit să iasă din bancă de către un avo- cat.

— Spune măcar un singur cuvînt, că m-ai certat, că ai înțeles că nu sint vinovată!... Trivește-mă!

Cînd profesorul s-a oprit o clipă în fața sălii credeam că va întoarce capul spre ea. E pare că și milițianul care îl conducea a rezut sau a sperat acest lucru, fiindcă a întârziat deschiderea ușii, însă profesorul a păsător pe clantă cu un gest hotărît, ieșind în sală neînduplecat. Soția lui s-a frînt hemuindu-se în bancă, iar avocatul se stră- duia să o calmeze; în acel timp am auzit ocea oarecum întristată a judecătorului: «Următorul dosar...»

Procurorul primește un telefon

Nu trecuseră nici trei săptămîni de cînd emeia aceea suplă, cu ochi de copil, îmi lăduse un telefon la procuratură, unde eram de serviciu, spunîndu-mi că se în- împlă ceva grav. Cu respirația întretăiată de emoție mi-a povestit că în toată nopții copilul ei și copilul, de șapte ani, au plecat — într-o coborî de la o cabană de munte — în urma unor certuri dintre ei, și nu au mai ajuns acasă. În noaptea aceea ea a întârziat a o petrecere a profesorilor și antrenorilor unei tabere de schi. Întoarsă la cabană a găsit camera goală și bilețelul soțului în sensul că va divorța de ea și că ia copilul cu el. Atunci a pornit și ea spre casă, dar era foarte greu de coborît cu schiurile acea pantă chiar și dimineața, necum noaptea...

După cîteva consultări telefonice de in- formare și pregătire, am plecat spre pîrtia pe unde trebuia să fi coborît soțul gelos împreună cu băiețușul. Mă însoțeau medicul judiciar, un ofițer de miliție și o echipă de ineri vinători de munte, care mă ajutau să exercitez toată zona.

Era o splendidă amiază de iarnă. Zăpada albea, atîrnînd de crengile brazilor turturi și niște luminări transparente întoarse spre amînt. Urcușul devenea tot mai greu, iar nerii schiori militari, nerăbdători, de- scriau cu schiurile lor urme pe zăpadă în jurul nostru, ca niște avioane de vînatore care se rotesc în jurul unor greoaie avioane de transport. Comparația se referea nu atît la mine — cum e firesc, nu? — cît la medicul judiciar, cam corpulent, care bombănea mereu că toată «chestia nu e decît o farsă gelosului acela caraghios, care cunoaste

muntele și s-a ascuns pe undeva pe la altă cabană, ca să o «fiarbă» pe soția lui; și, uite, ne face și pe noi să ne scoatem sufletul ca niște caraghioși în zi de duminică!» Maiorul T. urca lîngă mine tăcut, oarecum înclaudat, dar fără a sugera că în toată expediția noastră s-a strecurat un element penibil.

Lîngă un brad, cu crengile curbate, parcă scurse spre pămînt, de greutatea zăpezii, tinerii vînători de munte încetaseră risetele și glumele cu care ne obișnuiseră și se descopereau, privind ceva cenușiu, ghemuit lîngă trunchi.

— Permiteți să raportez... a început tînărul sergent care îi conducea, dar mi s-a părut că îmi este recunoscător pentru gestul de tăcere pe care i l-am făcut. Ofițerul de miliție a luat în brațe trupul copilului și nu a mai fost nevoie ca medicul judiciar să confirme că era fără viață.

Un martor prețios: zăpada

Zăpada ne spunea totul. Urmele mai late ale schiurilor tatălui, care făcuse un brusc «cristiană» spre a evita trunchiul bradului, și urmele mai înguste care duceau direct în trunchi. O pată de sînge încheag indica lovitura fatală pe fruntea copilului. Tatăl frînase violent ceva mai jos. Poate a auzit în urmă izbitoră înfundată. Apoi urmele bocancilor, lăsînd schiurile spre a se rein- toarce să vadă ce s-a întîmplat. Totul era înscris în zăpadă ca într-o carte...

Unul dintre tinerii vînători de munte m-a chemat în alt punct, ceva mai în jos. — A încercat să se sinucidă nebunul?, m-a întreat medicul judiciar.

I-am arătat curelele bocancilor legate de o ramură, dar care s-au rupt și, apoi, petele de sînge pe zăpadă.

— A vrut mai întîi să se spînzure, apoi cred că și-a tăiat venele cu ceva...

Lateral se zăreau urmele mai multor bocanci, probabil ai celor care l-au găsit în desimțire și l-au ridicat de acolo.

Vînătorii de munte au pus pe o targa improvizată trupul copilului, așternînd sub el crenguțe de brad și purtîndu-l cu grijă, de parcă ar fi vrut să nu-l trezească. Fiindcă trebuia să urc și eu împreună cu ofițerul de miliție spre cabana unde a început povestea, am făcut un gest medicului judiciar care

cobora cu ostașii, dar el a replicat «preven- tiv»:

— Lasă! Îi invit eu pe tinerii aceștia la un vin fierț la cabana din vale... Tîmpită dumi- nică...

O seară veselă

Soții M., ambii profesori de sport, au petrecut vacanța de iarnă pe lîngă tabăra de schi ca instructori, așa cum fac mulți sportivi în vacanță, economisind cheltuielile de ca- zare și masă. Era o atmosferă veselă; seara, din cînd în cînd, se mai dansa. La fel ca în simbăta precedentă, au dansat și au rîs și soții M., dar la un moment dat se părea că soția se simțea mult prea bine în compania antrenorului ei de baschet. Pe soț faptul l-a deranjat; a bătut cam mult și a căutat o discuție în doi cu antrenorul. Acesta, proba- bil în glumă, i-a declarat că autoritatea lui asupra unei echipe de jucători se bazează pe faptul că «se are bine» cu toate fetele pe care le conduce. Soțul s-a retras lăsînd-o pe soția lui să se distreze, aruncîndu-și lu- crurile în rucsac și luînd cu el și copilul, în miez de noapte...

Seara, l-am găsit și pe profesorul M., internat într-un spital, unde a fost dus în stare de inconștiență de către un grup de tăietori de lemne. Mi-a relatat totul așa cum am bănuț că s-a petrecut. De mai mult timp îl irita intimitatea soției sale cu colegii de sport, neștiind unde se termina camaraderia sportivă și unde începea altceva. Aluzia răutăcioasă a antrenorului l-a scos din minți: a hotărît să precipite despărțirea sau, poate, să facă un gest demonstrativ.

— De ce ai luat copilul?, l-am întreat. — Fiindcă atunci cînd l-am trezit din somn i-am spus că eu mă voi despărți de mama lui și l-am întreat la care dintre noi vrea să rămîna. A spus că la mine.

— Știi că ești responsabil de moartea lui?

— Știu! Eram beat de vin și de furie și nu mi-am dat seama că el nu va putea coborî panta în miez de noapte, la lumina lunii, la fel ca mine. M-am trezit și mi-am dat seama de nebulie prea tîrziu.

— De aceea ai vrut să te sinucizi?

— Mai are rost să trăiesc după ce — fără să vreau, dar, oricum — mi-am ucis singurul copil?

— Știi ce urmează...

— Că voi fi judecat. Eu mi-am ales pe- deapsa cu moartea pentru ceea ce am făcut. Nu am reușit... Sper că îmi veți da și dum- neavoastră această pedeapsă...

— Ești stupid și orb în continuare. Justiția nu e oarbă și face distincție între crimele intenționate și nenorocirile din cauza absur- dității unor oameni ca dumneata. Asemenea rătăcirii le pedepsește mai grav, așa cum ai văzut, însăși viața...

Viața nu e un joc de baschet

Din tot ce mi-a povestit la anchetă soția lui (nu știu de ce, dar poate mai mult pentru sine însăși, ea căuta să-mi relateze și să încerce să-și înțeleagă orice fapt și gest) și din cele declarate de martori, i-am reconstituit în linii mari viața pînă la această nenorocire pe care o trăia cu toată ființa. A fost selecționa- tă pentru echipa de baschet încă din primul an al școlii sportive. Avea note potrivite, era foarte sîrguincioasă și disciplinată și juca tot mai bine; au urmat selecțiile în loturile de copii, apoi de junioare, a călătorit și în țări străine, dar nu prea a văzut mare lucru în afară de sălile de sport și însăși admiterea la Institutul de educație fizică și sport a fost ușurată de transferul ei la echipa aceluși institut care rîvnea la locul întîi în campionat. Cîtea puțin și, în general, orizontul ei cul- tural era foarte limitat.

Noul antrenor de baschet, care ținea la titlul de campioană pentru echipa sa, i-a restrîns la maximum timpul liber; între diferitele jocuri și deplasări — chiar și în vacanța de vară, în tabăra de la mare — ea făcea tot antrenamente și exerciții. Era mereu veselă, bună prietenă cu toți colegii și colegele, conștiincioasă, se dăruia cu toată pasiunea pentru fiecare punct din meciuri, era teribil de întristată cînd pier- dea și nespuse de fericită cînd mingea arunca- tă de ea intra prin inelul coșului. La termi- narea institutului a fost reținută ca profe- soară de sport în Capitală, fiind nevoie de prezența ei în echipa de baschet, în conti- nuare.

S-a căsătorit cu fostul ei coleg M., fiindcă el a fost singurul care a cerut-o în căsătorie și parcă... (da, «parcă» a spus) îl iubea, deși nu prea știa exact ce înseamnă iubire. În jocul numit căsnicie i-a respectat toate drepturile de soț și l-a ascultat în toate cu disciplina ei de sportivă. El era căpitanul micii lor echipe care devenise de trei și totul era simplu și bine... Da, antrenorul ei era foarte apropiat, dar nu a întrecut nici- odată măsura, chiar dacă aparențele puteau înșela. Niciodată pe terenul de joc nu a simulat loviri, nu a jucat necinstit și nici în căsătorie nu putea proceda altfel. O mira teribil faptul că soțul ei a putut crede altfel. Da, era gelos de felul lui, dar fiindcă nu avea motive reale de gelozie, ea nu prea îi băga în seamă ieșirile. Pierderea copilului a lovit-o ca un trăsnet. Dacă soțul a bănuț ceva, sau dacă a gresit cu adevărat, atunci ea se întreba de ce nu a bătut-o, de ce nu l-a făcut ei un rau, fiindcă și antrenorul îi trăgea cîteva palme discrete, după ceafă, cînd juca prost și îi părea firesc asta...

La cîteva timp după condamnarea soțului, mult mai slăbită, mai însăși, mi-a cerut o aprobare pentru a-l vizita la penitenciar. Știam că el nu dorea să o vadă și de aceea am însoțit-o eu. Milițianul de pază l-a adus, dar cînd a văzut că soția era cea care a solicitat vorbitorul, s-a ridicat și a pretins să fie con- dus imediat în celula sa. Femeia a rămas cu bratele atîrnate de plasa de sîrmă care desparte camera de vorbitor.

«Ce vei face acum?», am întreat-o.

«Ce să fac? Îl voi aștepta...»

Poate am privit-o ciudat și de aceea a continuat după un timp: «Doar e soțul meu... Nu?...»

Emil POENARU

COPERTA NOASTRĂ
Mușcata roșie, o floare și un simbol
fotografie de Vasile MOLDOVAN

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1,
Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33.
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL ex-
cutat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică:
Dan BÎRLĂDEANU

FLACARA ALBUM

Fotografie de Ion PREDOSANU

ION OBLEMENCO

golgeterul primei noastre divizii și căpitanul echipei de fotbal «Universitatea» Craiova (campiona unei mari iubiri). Miercuri, 15 august 1973, la toate titlurile lui Oblemenco s-a mai adăugat unul: laureat al premiului revistei «FLACĂRA».

Este acesta și un prilej să ne întrebăm dacă Oblemenco nu este una din soluțiile posibile pentru înaintarea naștrilor.

Oare nu poate fi iertat, în fine, centrul atacant oblemenco de vina de a înscrie multe go-

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 160 000 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU